

శ్రీ

హోమియోపతి గృహవైద్యము

*60 Chief Homœo Medicines and
15 External Medicines*

(With Characteristic Symptoms)

సంకర్త:

డాక్టరు నారపరాజు కోదండరామయ్య, H. M. B.

9319

చెన్నపురి:

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రులు అండ్ సన్సువారిచే

ప్రకటితము.

1941

All Rights Reserved.

సారూప్యోషధప్రశంస

పాతకమహాశయులారా! మీరు హోమియోపతి వైద్యమునుగూర్చి వినియేయుందురు. ఈవైద్యవిధానమును జర్మనీ దేశస్థుడగు శామ్మ్యుయల్ హానిమాన్ కనిపెట్టెను. ఇందలి మందులు కారము చేదు వగరు కషాయములు కావు. తియ్యి నివి. లోగడ నొకసారి రుచిచూచియున్నచో పసిపిల్లలు మందు సీసాను చూచినవెంటనే బారలుచాపి పడుగిడివచ్చి మందును యివ్వమని పోరుపెట్టుదురు. తీయదనమువలన పిల్లల నాకర్షించుట యొక్కటేకాదు. తరుణబాధల నివారించును. తీవ్రమగు వాపులను హరించును. రక్తస్రావములను కట్టించును. కంఠులను కరగించును. వ్రణములను మాన్పును. ఆనువంశికవ్యాధులను, సాంక్రామికవ్యాధులను దూరముననే నిలుపును. వ్యాధి పరిమితిదినములు తగ్గించును. ఇట్టి అద్భుతగుణములు చూచియే అన్యవైద్యవిధానముల నారితేరిన వెక్కండ్రువైద్యులు సహితము హోమియోపతివైద్యులుగా మారిరి. ఈమందులు నిరపాయకరమైనవి. వ్యాధిని మొదలంట రూపుమాపునవి.

ఈయాషధములు కుక్కలపైనను గుఱ్ఱములపైనను ఎలుకలపైనను వాడిచూచి గుణముగ్రహించి మానవులపై ప్రయోగముచేయునవి కావు. కుందేలు నాభిని తినును. మాన

వుడు తినగలడా?. ఏపర్వతగుహాయందో దాగియున్న ఏమహా
 మహాఁడో యెవరికో యొకసారిమందిచ్చి వ్యాధి నిర్మూలింప
 జేసెననియు మీరునువాడిన మేలుచేయుననియు గొప్పగా
 చెప్పెడి యోగములునుగావు. నల్లమందునో పాషాణమునో
 క్వేనానో నరములకు ధాతువులకు రక్తమునకు బలమిచ్చునని
 గ్రహించి వానిరుచి వాసనలను కప్పిపుచ్చుటకు మరికొన్ని
 తీయనివియు సుగంధయుతమగునవియు ద్రవ్యములను పైవా
 నితోజేర్చి ఆకర్షించునట్లు పెద్దపెద్దపేర్లతో బజారునందు విక్ర
 యింపబడు పేటెంటుమందులవలె శరీరతత్వమును నరముల
 పటుత్వమును జీర్ణకోశబలమును నాశనముచేయునవి కావు.
 ఆరోగ్యవంతులపై నొక్కొక్కద్రవ్యమును లేక మూలికను
 వాడి ఎద్దానివలన యేలక్షణములుపుట్టునో గమనించి అట్టి
 లక్షణములచే బాధపడుచుండువానికి దానిని సూక్ష్మపరిమాణ
 ములో వాడిన వ్యాధితగ్గునని గ్రహించిరి. నాభి వకవెయ్యి
 మందికి ఆరోగ్యవంతులుగా యున్నవారికి యిచ్చిరనుకొనుడు.
 వారందరికిని జ్వరము, చలి, అతిదాహము, ఆదుర్దా, విశ్రాంతి
 లేమి, ఎఱ్ఱనివాపు, చావుభయము యిట్టిలక్షణములు బయలు
 దేరును. పై వెయ్యిమందిలోను ఒకేరకముగా (Common)
 యేయేలక్షణములు కనుబడుచున్నవో వానిని వ్రాసుకొని
 యట్టిలక్షణములు కలబాధలు ఆవస్తువువలన నిర్మూలింపబడునని
 సారూప్యోషధవస్తుగుణదీపికను రచించిరి. జ్వరము, చలి, అతి
 దాహము, ఆదుర్దా, విశ్రాంతిలేమి, చావుభయము యిట్టిలక్ష

ణము లన్నిటితోగాని. కొన్నింటితోగాని బాధపడుచున్న
 వానిని చూచినవెంటనే వాని కీవ్యాధిలక్షణములు యేకాఠ
 ణమువల్ల వచ్చినను, (గాలిమూర్పుగాని, ఆహారముమూర్పు
 గాని, అజీర్తివల్లగాని) యేయితరవ్యాధిలో వచ్చినను, (జ్వర
 ముగాని, అజీర్తిగాని, దగ్గుగాని, పడిశముగాని, ప్రమేహ
 ముగాని, మేహవాతపు నొప్పులుగాని) ఎకోనైట్ ను సరియైన
 పవరులో వాడవలెను. పవరును, మందుపరిమాణమునుగూర్చి
 యీ గ్రంథములో ఉపక్రమణికయందు వ్రాసినది. ఇట్టిపద్ధతి
 ప్రపంచమున యుత్తమవైద్యమని పేర్వడియున్న ఆయుర్వేద
 వైద్యమునందును కలదు. వేడి, ఒడలంతయు విరుగగొట్టినట్లు
 నొప్పులు, తలభారము మొదలగు లక్షణములతో బాధపడు
 చుండువానికి మిరియాలకల్కమును యిత్తురు. ఈకల్కమునే
 యారోగ్యముగా నున్నవానికి యిచ్చుచో వేడి, ఒడలంతయు
 విరుగగొట్టినట్లు నొప్పులు తలభారము కల్గుచున్నది. దీనికే
వస్తుగుణ రోగగుణసామ్యత యనియు సారూప్యతయనియు
 పల్కుదురు. కనుక రోగనామముకొరకును, రోగకారణముకొర
 కును కాలమును వృధసేయక రోగలక్షణములకు సారూప్యలక్ష
 ణములు గలమందును యీసారూప్యాషధగృహవైద్యమున
 గమనించి యవసరసమయమున వాడి ఫలితము పొందుడు.

బజారున విక్రయించు పేటెంటుమందులకు మీధన
 మును వ్రయపర్చుకుడు. మెగ్నీషియా, ఘనాంబరము, నేపా
 శము, ఎప్పంసాట్టు, గ్రేపాడరు, సునాముఖి, జాలప్ పాడరు,

కాల్ మెల్ మొదలగువానిని వాడి మీశరీరమును పాడుచేసుకొనకుడు.— ఒకవిరేచనబద్ధకము గలవానికి కొంతనేపాళమోసునాముఖమో కలిసినమందును (యితరవైద్యులు) వాడుదురు. వానికి పెక్కుమార్లు విరేచనము నీళ్లగానగును. అందేమియు సందేహములేదు కాని విరేచనములగుటకు అతని కాలేయమునుండి వైత్యరసమును, పొట్టనుండి జాతరరసమును, ప్రేవులనుండి ఆంత్రరసమును, మిక్కుటముగ ఖర్చుపడును. ఇట్లు ఖర్చుపడినరసములు మరల పూర్తియగుటకు కొన్నిదినములు పట్టును. ఈసమయమున సామాన్యముగ మనము తినుయాహారమును తీసుకుందుమా సక్రమముగా జీర్ణమగుటకు కావలసినరసములు తరుగుపడి యున్నందున అజీర్తియేర్పడును. విరేచనమును సక్రమముగా వెడలించుటకు తగిన ద్రవపదార్థము తరుగుపడియుండుటచే విరేచనబద్ధకము లోగడకంటె రెట్టింపుగా నేర్పడును. ఇట్లు తరుచుగావాడుటచే జీర్ణకోశమేపాడగును.

ఒకనికి విరేచనబద్ధకముగా నున్న నక్సువామికా, లైకోపోడియం, బ్రయోనియా, ఎల్యూమినా, సిల్వీషియా, ఓపియం, మెర్క్యూరియస్, హైడ్రాస్టిస్ మొదలగువాని ప్రత్యేకలక్షణములను గుర్తునకు తెచ్చుకొని యేమందు యందు హరించిన మలబద్ధకచిహ్నములు వానికిగలవో గమనించి ఒక్కమోతాదు వాడుచో చక్కగా కాలవిరేచన మగును. నక్సువామికా వాడదగినవాడు విరేచనమునకు పడేపడే వెళ్లును. విరేచనము తినికితినికి యగును, ఆనుమానరహితముగా కాదు. లైకో

పోడియం రోగికి విరేచనము పల్చగానుండియు కష్టముమీద వెడలును. అపానవాయువులు విస్తారము వెడలును. బ్రయోనియా రోగికి విరేచనమునకు వెళ్లవలెనని తొందరయే కలుగదు. మలము గట్టిగ ఉండవలె నల్లగ వెడలును. ఈతడు దాహము పుచ్చుకొనినపుడు విస్తారముగా పుచ్చుకొనును. ఎల్యూమినా రోగి సన్నముగా యెండుకొని యుండును. మలము ఉండలుగా ఎండుకొని యుండును. సిలీషియా వాడవలసిన వానికి మలము వెడలుచు కొంతభాగము మాత్రము వెడలి కొంత నిలచిపోయి మరల లోపలికిపోవును. ఓషియం రోగి మలము గొత్తపెంటికలవలె నల్లగానుండి పెక్కుదినముల కొకసారి యగును. ఈవిధముగా లక్షణములననుసరించి మందు వాడిన చక్కని పనిచేయును.

ఈమందులు యింజక్షనలకంటె వడిగా పనిచేయును. (Light is not more nicely adjusted to the eye nor sound to the ear than Aconite to circulation Belladonna to the brain and congestion generally, Phosphorus to the lungs, and Pulsatilla to the stomach and bronchial tubes. J. Laurie. M. D.) రక్తప్రసరణమునకు ఎకోనైట్, మెదడువ్యాధులకు వాపులకు బెల్లడోనా, డిపిరితిత్తులకు ఫాస్ఫరస్, జఠరమునకు శ్వాసనాళములకు పల్పటిల్లాయును సంబంధము కలిగియున్నట్లు—కంటికి వెలుతురునకును- చెవికి శబ్దమునకును గూడ గ్రహించుటలో నంతసంబంధము లేదట

ఈసందర్భమున నొకవిషయము తెలుపవలసియున్నది. ఎకోనైట్ రక్తప్రసరణమువై పనిచేయునని వ్రాసిరిగదా. రక్తప్రసరణమునకు ఎకోనైట్ ఒక్కటేమందనియు యితరమందులు లేవనియు కాదు. ఫెరంమెటాలికం, చైనా, ఆర్సెనికం మొదలగు పెక్కుమందులు కలవు. ఒకానొకరోగమునకు యిదేమందని నిర్ణయింప వీలులేదు. కాని ఒకానొక ప్రత్యేక లక్షణమునకు ఫలానామందని మాత్రము నిర్ణయింపబడియున్నది. దగ్గు అనువ్యాధినిగూర్చి విచారితము. దీనికి వాడదగుమందులు—ఎకోనైట్, బెల్లడోనా, హయోశ్యామస్, కాలీబైక్రోమికం, ఇపెకాక్, ఫాస్ఫరస్, బ్రయోనియా, సల్ఫరు, నక్సువామికా మొదలగునవి. ఒకవైద్యశేఖరుడు దగ్గువై వాడదగుమందులను లక్షణములతో సక్రమముగా వ్రాయుచు ఇపెకాక్ కఫహారి యని వ్రాసిరి. కొందరువైద్యులు ఇపెకాక్ కఫహారియని వ్రాసిరిగదా యని యేలక్షణములతో నుండుదగ్గునకైనను వాడుచు ప్రయోజనమును పొందకుండిరి. ఎడతెగనివోకరింత, వాంతులతో కూడియున్న దగ్గును తగ్గించుటకు ఇపెకాక్ కఫహారియని వ్రాసిరిగాని అన్నిరకములగు దగ్గులను తగ్గించుటలో ముఖ్యమైనది యనికాదు. ఇట్టిప్రత్యేక లక్షణములను గ్రహింపలేక కొందరువైద్యులు దగ్గుచే బాధపడువానికి ఉదయము శీతోఫలాదిచూర్ణమును మధ్యాహ్నము ఇపెకాక్ ను సాయంత్రము పగడభస్మమును వాడుచుండుటయు, చలిజ్వరమునకు ఉదయము శీతాంకుశరసము మధ్యాహ్నము

ఆర్యోనికంఆల్బం, సాయంత్రము అర్క లేక అమృతారిష్ట, రాత్రిసమయమున చైనా యిట్లు కలగలపులుగా వైద్యములు చేయుచు రోగమును మహోపద్రవస్థితికి తెచ్చుచున్నారు. ఎల్లో పతిమందుల మధ్య వీనిని పెక్కండు వాడుచున్నారు. ఇట్లు వాడుచుండు ఆఘనులు తమరోగులకు వ్యాధి నివారణ కానందున హోమియోపతి-వైద్యము పసిపిల్లలకు మాత్రము పనిచేయునని కొందరును, సుకుమారులకే పనిచేయునని కొందరును, శీతలదేశ వాసులకు ఉప్పుకారము తిననివారికి పచిచేయునని కొందరును, యిట్లు పెక్కురకముల పల్కుచు యీవైద్యమునకు కళంకము గలిగించుచున్నారు. కాని అగ్నిని, భాగ్యవంతుడైనను బీదవాడైనను పెద్దయైనను పిన్నయైనను స్త్రీయేని పురుషుడేని అంటుకొనిన తనవెచ్చదనమును చూపునట్లు రోగికి గల లక్షణములతో సారూప్యలక్షణములు గలమందును వాడుటచే రోగము తప్పక నివారింపబడును. ఆరెంటిసారూప్యత కుదురువరకు రోగము కుదరదు. ఈవిషయమును పెక్కుమార్లు వ్రాయుచుంటిని. ఏలనన, ఈవిషయము మీమనసులో నాటుకొనునట్లు చేయవలె ననియే.

లోకములో నన్ని వ్యాధులను నయముచేయుమందని యొకటి యుండదు. అట్టిదియున్నదని యెవరైన పల్కిన నది బూటకమనియే నమ్ముడు. మానవ ప్రకృతులు భిన్నములు. అటులనే వస్తువులగుణములందును భిన్నత్వము గలదు. “పొట్లకు

పొరుగుగిట్టదు. కాకరకు కంపుగిట్టదు.” అనినట్లు మనుష్యులలో కూడా యీరకమువా రున్నారు. ఒకడు వంటరిగా యేమూలనో కూర్చుండును ఒకచెట్టు యేవృక్షములు లేనితావున యింటరిగా పెరుగును. ఒకడు తన్నితరులు తాకిన సహింప లేడు. ఒకచెట్టు యితరులస్పర్శతగులగనే తనపత్రములను ముడుచుకొనును. వీటిని తెలిసికొని హోమి యోపతిశాస్త్రజ్ఞులు వస్తుగుణములను విచిత్రలక్షణములతో వస్తుగుణదీపికయందు వ్రాసియున్నారు. ఒకడు 102, 103 డిగ్రీలజ్వరము, దాహము, మంట వీనిచే బాధపడుచుండును. ఇట్టివానికి వేడికాపడము, వెచ్చనిప్రదేశము, వేడిపదార్థములవలన వ్యాధిఉపశమనము కనుపించును. ఇతడు ఆర్సెనిక్ ఆల్బుంరోగి ఒకనిశరీరము చల్లగా నీటికుండవలె నున్నది. మంటలతోకూడిన బాధలును కలవు. ఇతనికి చల్లదనమువల్ల నుపశమనము కనుపించుచున్నది. ఇతడు లెడంరోగి మాదిరికి ఈపైరెండురకముల లక్షణములను వ్రాసి తిని. వీరివ్యాధియందు విచిత్రతలేదా. అట్టివిచిత్రలక్షణములను వైద్యుడు శ్రద్ధగా గమనింపవలెను.

రోగికి మందు నిర్ణయించునపుడు వై నపేర్కొనబడిన విషయములేగాక బాధలు ఉద్రేకించుసమయమును ఉపశమించు సమయమును కనిపెట్టి అవేలక్షణములు తాను రోగి కివ్వదలచు కున్న మందుయందుండునట్లు ప్రధానముగా చూడవలెను—

మనదేశము కడుబీదస్థితికి వచ్చినది. వృత్తులా సన్నగిలు చున్నవి సంపాదనలా తగ్గినవి. పెద్దలు సంపాదించిన ఆస్తులా

హెచ్చులకుపోవుటచే తరిగినవి. విరుద్ధాహారములు, విరుద్ధ చేష్టలు,మలినచిత్తము వీటివలన ఆరోగ్యమా ప్రతివారికిని తరుగైనది. డాక్టర్ బిల్లులా హెచ్చుచున్న వి.ఇట్టిమనకు యీహామి యోపతివైద్యము దయాస్వరూపుడగు భగవంతునిచే హాని మాన్ ద్వారా వెల్లడిచేయబడెను. మందుల కొద్దివెలకే లభింప గలవు. కొంచెము శ్రద్ధవహించి లక్షణానుగుణముగ మందును వాడుచో వ్యాధులనుండి తప్పించుకొనవచ్చును.

బొద్దుగానున్న వానిని చూచి వాతరోగియనియు ప్రొద్దు గ్రుంకగనే వాతకాలమనియు అర్థములేని వ్యర్థపుమాటల పల్కుచు గ్రహణిరోగికి నల్లమందు కలిసినమందులను కుప్పించి వాడి మత్తుగల్గ, కొంచెము దేహముచెమర్చిన శీతలస్థితికి వచ్చుచున్నదని గ్రహణిలో ఆంత్తములందు పుండుపడునని గ్రహింపులేక గరళముకలిసిన సింహప్రతిపాలనాది మందుల వాడుచు అనేకవంశాంకురములను యమధర్మ రాజు పట్టణమున పాతకాపులుగా జేర్చు వైద్యులసంబంధము తొలగించుకొనుడు. నే నిటులవ్రాయుటలో ఆయుర్వేదమునుగూర్చి దూషించుటకై కాదు. ఆయుర్వేదము మహాసముద్రమువలె అంతులేనిది. దానిని చక్కగ చదువక, మూలసూత్రములైనను గ్రహింపక మోటువైద్యము చేయువారినిగూర్చి హెచ్చరించితిని—

మీకు యీ గ్రంథమున ముఖ్యముగా దోచు పది మందులనే ముందు తెచ్చుకొని వానిని వాడిచూడుడు. వాని

ఫలితమును చూచి మరల పది తెచ్చి వాడుడు. క్రమముగా వస్తుగుణమంతయు మీకు మనస్సున నాటుకొని మీరే చక్కని వైద్యులుగా తయారు కాగలరు.

మందులసంఖ్య యింకను తక్కువగానుండి వైద్య సౌకర్యము వలయునన్న నాచేరచింపబడిన జర్జనీ నవీనచికిత్స లోని మందులను వాడుకొనుడు.

ఈహోమియోపతి గృహవైద్యములోని చికిత్సాభాగ ముకంటె మొదటిరెండుభాగములను, కొంచెము శ్రద్ధగ గమనించగోరెద. చికిత్సాభాగము చదువ శక్తిగల గృహిణీమణులు కూడ వైద్యావసరసమయమున మందును వాడుకొనగలుగునట్లు సులభముగ వ్రాసినని తలచుచున్నాడను—

ఇట్లు,

డాక్టరు: నారపరాజు కోదండరామయ్య,

హెచ్. యం. బి.

విషయ సూచిక.

విషయము.	పుట.
ఉప క్రమణిక	1
ఈ పుస్తకములోని సాంకేతికములు	10
1 వ భాగము—వస్తుగుణాదీపిక.	
1. Acid Nitric ఆసిడ్ నైట్రిక్	11
2. Acid Phos ఆసిడ్ ఫాస్	12
3. Aconite ఎకోనైట్	13
4. Antimonium Crudum ఆంటిమోనియం క్రూడం	14
5. Antimonium Tart ఆంటిమోనియం టార్ట్ర	16
6. Apis ఆపిస్	17
7. Argentum Nitricum అర్జెంటం నైట్రికం	18
8. Arnica ఆర్నికా	19
9. Arsenic Album ఆర్సెనిక్ ఆల్బం	20
10. Aurum met ఆరం మెట్	21
11. Baptisia బాప్టిసియా	23
12. Belladonna బెల్లడొనా	24
13. Bryonia బ్రయోనియా	25
14. Cactus కేక్టస్	27
15. Calcareo Carb కార్బోనియా కార్బు	28
16. Cantharis కేంథారిస్	29
17. Carbo Veg కార్బో వెజ్	30

విషయము.			పుట.
18. Caulophyllum కాలోఫైలం	31
19. Causticum కాస్టికం	32
20. Chamomilla కెమోమిల్లా	33
21. Chelidonium చెలిడోనియం	34
22. China చైనా	35
23. Cicutā Virosa సిక్యూటా విరోసా	36
24. Cimicifuga Racemosa సిమిసిఫ్యూగా రెసిమోసా	37
25. Cina సినా	38
26. Cocculus కాక్యులన్	39
27. Colocynthis కోలోసింధిన్	40
28. Cuprum Met కుప్రం మెట్	41
29. Digitalis డిజిటాలిన్	42
30. Drosera డ్రోసిరా	43
31. Dulcamara డల్కమరా	44
32. Eupatorium Perf యూపటోరియం పెర్ఫు	”
33. Ferrum Met ఫెరం మెట్	45
34. Gelsemium జెల్సీమియం	46
35. Hemanēlis హేమామెలిన్	48
36. Hepar Sulph హేపార్ సల్ఫు	49
37. Hyosyamus హయోశ్యామన్	50
38. Ignatia ఇగ్నేషియా	51
39. Iodium అయోడియం	52
40. Ipecacuanha ఇపెకాక్	54
41. Iris ver ఐరిస్ వెర్	55

విషయము.

పుట.

42. Kali Bichromicum కాలీ బైక్రోమికం	...	56
43. Lachesis లెకెసిస్	...	57
44. Lycopodium లైకోపోడియం	...	58
45. Mercurius మెర్క్యూరియస్	...	60
46. Natrum Mur నేట్రం మూరు	...	61
47. Nux Vomica నక్సు వామికా	...	63
48. Opium ఓపియం	...	65
49. Phosphorus ఫాస్ఫరస్	...	66
50. Podophyllum పోడోఫైలం	...	67
51. Pulsatilla పల్సటిల్లా	...	69
52. Rhus Tox రూస్టాక్సు	...	70
53. Sanguinaria శాంగ్వినేరియా	...	71
54. Secale సెకేలే	...	72
55. Sepia సేపియా	...	74
56. Silicea సైలీషియా	...	75
57. Spigelia స్పిజీలియా	...	76
58. Sulphur సల్ఫరు	...	77
59. Thuja తూజా	...	79
60. Veratrum Album విరేట్రం ఆల్బం	...	81

ద్వితీయ భాగమునకు కొన్ని ముఖ్యసూచనలు:— 83

2 వ భాగము—చికిత్స.

1. Abdomen పొత్తికడుపు	...	84
2. Abortion గర్భస్రావము	...	85

B

విషయము.	పుట.
3. Abscess and Boils గడ్డలు, కురుపులు ...	36
4. Acne or Pimples మొటిమలు ...	„
5. Albuminuria మూత్రమున శ్వేతధాతువు పోవుట...	87
6. Alcoholism మద్యపానముచే కల్గదోషములు ...	„
7. Amenorrhoea ఋతువు ఆగిపోవుట ...	„
8. Anaemia రక్తక్షీణము ...	„
9. Angina Pictoris హృదయము బిగింపు ...	88
10. Aphthae—Sore mouth నోటిపూత-పుండు ...	„
11. Apoplexy రుద్రవాతము ...	89
12. Appendicitis అంత్రసంబంధపు వాపు ...	90
13. Appetite—loss of ఆకలి తరుగుట ...	„
14. Asthma ఉబ్బసము ...	91
15. Back-ache నడుమునొప్పి ...	92
16. Barbers'-Itch మంగలకత్తిదోషము ...	„
17. Biliousness వైత్యము ...	„
18. Bites and Stings of Insects పురుగులకాట్లు, కుట్లు	93
19. Bladder మూత్రపుసంచి ...	„
20. Bleeding రక్తస్రావము ...	„
21. Blood-Pressure రక్తపుపోటు ...	94
22. Bones ఎముకలు ...	95
23. Breast Abscess చనుకుదురు ...	„
24. Bronchitis ఊపిరితిత్తులకు సంబంధించి గాలిగొట్టములు వాచుట	„
25. Bruises గాయములు ...	„
26. Bunions పాయుట ...	96

విషయము.	పుట.
27. Burns కాల్పులు Scalds బొబ్బలు	96
28. Chancre కొరుకు	„
29. Chicken-Pox ఆటలమ్మ	„
30. Cholera కలరా (వాంతిబేసి)	97
31. Chorea అవయవములు స్థిరతలేకపోవుట (నర్తనరోగము)	„
32. Cold and Catarrh జలుబు, శడిసెము	98
33. Colic-శూల	„
34. Constipation మలబద్ధకము	99
35. Consumption క్షయ	100
36. Convulsions and Cramps ఈడ్పులు, కొంకర్లు	102
37. Cough దగ్గు	103
38. Croup కింకవాయిదగ్గు	104
39. Deafness చెవుడు	„
40. Debility నీరసము	„
41. Dentition దంతములు వచ్చుట	„
42. Diabetis అతిమూత్రము	105
43. Diarrhoea అతిసారము	„
44. Diphtheria కంఠరోహిణి	106
45. Dropsy నంజు	„
46. Dysentery గ్రహణి	107
47. Dysmenorrhoea ఋతుశూల	108
48. Dyspepsia and Indigestion అగ్నిమాంద్యము అజీర్ణము	„
49. Ear-diseases కర్ణరోగములు	110
50. Enuresis నిద్రలో మూత్రము విడుచుట	111

విషయము.	పుట.
51. Enteritis ప్రేవులు వాపుచే పనిచేయకపోవుట ...	111
52. Epilepsy మూర్ఛ ...	”
53. Epistaxis ముక్కువెంట రక్తము కారుట ...	”
54. Erysipelas సర్పి ...	112
55. Eye Diseases నేత్రవ్యాధులు ...	”
56. Fainting సొమ్మసిల్లుట ...	113
57. Feet పాదములు ...	”
58. Fevers జ్వరములు ...	114
1. Simple fever సాధారణజ్వరము	”
2. Intermittent or Malarial fever విరామజ్వరము	
లేక మన్యపుజ్వరము ...	”
3. Black fever నల్లజ్వరము ...	116
4. Puerperal-Fever సూతికాజ్వరము ...	”
5. Typhoid సన్నిపాతజ్వరము ...	”
5. B. సంధిలక్షణములు ...	117
6. Yellow fever పచ్చజ్వరము ...	118
59. Fistula భగందరము ...	”
60. Flatulance పొట్ట ఉబ్బరము ...	”
61. Gonorrhoea ప్రమేహము (పూయమేహము) ...	”
62. Gravel మూత్రములో రాళ్లు ...	119
63. Grippe-Influenza విషపడిసెము ...	”
64. Gum-boil చిగురువాపు ...	120
65. Headache తలనొప్పి ...	”
66. Heart-burn గుండెలో మంట ...	121

విషయము.	పుట.
27. Burns కాల్పులు Scalds బొబ్బలు	96
28. Chancre కొరుకు	„
29. Chicken-Pox ఆటలమ్మ	„
30. Cholera కలరా (వాంతిబేసి)	97
31. Chorea అవయవములు స్థిరతలేకపోవుట (నర్తనరోగము)	„
32. Cold and Catarrh జలుబు, శడిసెము	98
33. Colic-శూల	„
34. Constipation మలబద్ధకము	99
35. Consumption క్షయ	100
36. Convulsions and Cramps ఈడ్పులు, కొంకర్లు	102
37. Cough దగ్గు	103
38. Croup కింకవాయిదగ్గు	104
39. Deafness చెవుడు	„
40. Debility నీరసము	„
41. Dentition దంతములు వచ్చుట	„
42. Diabetis అతిమూత్రము	105
43. Diarrhoea అతిసారము	„
44. Diphtheria కంఠరోహిణి	106
45. Dropsy నంజు	„
46. Dysentery గ్రహణి	107
47. Dysmenorrhoea ఋతుశూల	108
48. Dyspepsia and Indigestion అగ్నిమాంద్యము అజీర్ణము	„
49. Ear-diseases కర్ణరోగములు	110
50. Enuresis నిద్రలో మూత్రము విడుచుట	111

విషయము,	పుట.
91. Paralysis పక్షవాతము	130
a. Paraplegia వైభాగముగాని క్రిందిభాగముగాని పక్ష వాతము చెందుట	„
b. Hemi-plegia ఒకవైపు పక్షవాతం ...	131
c. Paralysis of muscles కండరముల పక్షవాతము	„
Paralysis of eyelids కనురెప్పల పక్షవాతము	„
d. Facial paralysis ముఖసంబంధమగు పక్షవాతము	„
e. Trembling-Paralysis వణకుతోకూడిన పక్షవాతము	„
92. Peritonitis భిన్నాంత్రోదరము	„
93. Piles మొలలు	132
94. Pneumonia శ్లేష్మజ్వరము	133
95. Polipus ముక్కులో దుర్దాంసము పెరుగుట ...	„
96. Pregnancy and labour గర్భిణి-ప్రసవము ...	134
a. గర్భిణి	„
b. ప్రసవము	„
c. మావి వెడలక పోవుట	135
d. పాలుపడుటకు	136
97. Prolapsus పొడుచుకవచ్చుట	„
98. Puerperal Fever సూతికాజ్వరము... ..	„
99. Rheumatism మేహవాతపు నొప్పులు	„
100. Ring-worm తామర	138
101. Sciatica కటిస్నాయువాతము	„
102. Skin-diseases చర్మవ్యాధులు	„
103. Sleeplessness నిద్రపట్టకపోవుట	139

విషయము.	పుట.
104. Small-pox, Chicken Pox etc పెద్దమ్మవారు, ఆటలమ్మ మొదలగునవి	139
105. Somnambulism నిద్రనుండి హఠాత్తుగ లేచి తెలియక పరుగెత్తుట	140
106. Sore-throat గొంతుపుండు	”
107. Spermatorrhea ఇంద్రియనష్టము	141
108. Stammering నత్తి (మధ్యవచ్చినది)... ..	142
109. Sterility వంధ్యత్వము	”
110. Sunstroke వడదెబ్బ	”
111. Synovitis మోకాలివాపు	”
112. Syphilis సవామేహము	143
113. St Vitus Dance నర్తనరోగము	144
114. Tetanus ; Lock-Jaw ధనుర్వాతము, హనుగ్రహవాతము ..	”
115. Tonsillitis కంఠగ్రంధులవాపు	145
116' Tooth-ache పంటిపోటు	”
117. Typhoid సన్నిపాతజ్వరము	146
118. Urinary Diseases మూత్రవ్యాధులు	”
a. Acute-albuminaria మూత్రమున శ్వేతధాతువు పోవుట ..	”
b. Chronic-Albuminaria or Brights Disease ..	”
c. Inflammation of Kidneys మూత్రపిండములవాపు 147	
d. Inflammation of the Bladder మూత్రపుసంచివాపు ..	”
e. Diabetes అతిమూత్రము	”
119. Vaccination - bad effects of టీకాలువేయుటవలని దుర్గుణములు	149

విషయము.	పుట.
120. Vertigo కలతిరుగుట	49
121. Vision చూపు	,,
122. Vomitings and Morning Sickness వాంతులు, వేవిళ్లు	,,
123. Warts ఆనికాయలు	150
124. Whitlow and Felon గోరుచుట్టు, కణపుజెప్ప	,,
125. Whooping-cough కోరింతదగ్గు	151
126. Women-diseases స్త్రీలవ్యాధులు	,,
a. Chlorosis లోకాక రక్తక్షీణం	,,
b. Dysmenorrhoea ఋతుశూల	152
c. Leucorrhoea కుసుమ	153
d. Menorrhoea అధికఋతుస్రావము	154
e. Menses-Retarded ఋతువు ఆగిపోవుట	155
127. Worms పురుగులు (విరేచనమువెంట పడుట)	156
128. Wry-neck మెడబిగింపు	,,
129. Yawnings ఆవలింతలు	,,
130. Yellow Fever పచ్చజ్వరము	,,

3 వ భాగము—ముఖ్యవిషయములు.

Psora సోరాదోషము	157
Sycosis సైకోసిస్	158
Syphilis సిఫిలిస్	159
కుడియవయవములపై పనిచేయుమందులు	,,
ఎడమవైపు పనిచేయునవి	,,
Times of fevers జ్వరము తగులు కాలములు	160
Sight దృష్టి	,,

విషయము.

పుట.

Longsight దూరపువస్తువులు మాత్రము కనబడుట	160
Shortsight దగ్గరపువస్తువులు మాత్రము కనబడుట ...	161

Pulse-beat నాడిచలనము.

బలము గలిగి నిండుగా నుండునవి	161
ఎగురుచుండునాడి	”
వణుకుచుండునాడి	”
జంటదెబ్బలు	”
లుప్తనాడి	”
ఆగి ఆగి కొట్టుకొనునట్టినాడి	”
విషమనాడి	162
వేగముగలనాడి	”
నాడిమృదువు, అణచబడుట	”
కఠినమగునాడి	”
క్షీణమై చంచలమై దారమువలె నుండునాడి ...	163
వ్యాధినిరోధక ఔషధములు	”
వస్తుదోషములకు విరుగుళ్లు	”

పై కివాడుమందులు—(మదరు టింఛర్లు.)

1. Amyl-Nitrosum ఎమిల్ నైట్రోసం	164
2. Apis ఎపిస్	”
3. Arnica ఆర్నికా	165
4. Belladonna బెల్లడోనా	”
5. Bellis-Perennis బెల్లిస్ పెరిన్నిను	”
6. Badiaga బేడియాగా	166

విషయము.			పుట.
7. Bryonia బ్రయోనియా	166
8. Calendula కేలెండువ్వులా	"
9. Camphor కేంఫర్	"
10. Euphrasia యూఫ్రేషియా	167
11. Hydrastis హైడ్రాస్టిస్	"
12. Iodium అయోడియం	"
13. Plantago ప్లాంటాగో	"
14. Rhus-Tox రూస్టాక్సు	168
15. Thuja తూజా	"
Liniments లినిమెంట్లు	"
ఆర్నికా	"
బ్రయోనియా	"
రూస్టాక్సు	"
కోనియం	"
నక్సువామికా	"
ఎకోనైట్	"
బెల్లడొనా	"
జెల్మీమియం	"
క్రెసరోబీనం	"
హెమామిలిన్	"

తపోష్పలపట్టిక

పుట.	పంక్తి.	తప్పు.	బిచ్చ.
12	9	బెల్ గ్రాఫ్,	బెల్, గ్రాఫ్,
17	1	రూన్	రూస్టా
18	3	విడం	తెడం
20	9	రూన్	రూస్టా
23	21	రూన్	రూస్టా
26	15	రూన్	రూస్టా
26	16	రూన్	రూస్టా
28	7	వూసరపొట్ట	శరీరము చిక్కె తల పెద్దదిగా కను
29	10	విడుచు	విడుచువారి
31	2	ఫాన్ రూమెక్సు,	ఫాన్, రూమెక్సు,
32	19	ఫాన్ నకువాం,	ఫాన్, నక్సువాం
34	3	జెల్సురియం.	జెల్సు, రియం.
38	10	ఇగ్నేషియా,	ఇగ్నేషియా,
39	16	నెట్రికం	నైట్రికం
40	16	మెర్క్యు, రియం	మెర్క్యు, ?
48	4	అది	ఇది
	15	ఎలోన్ ఆర్నికా	ఎలోన్, ఆర్నికా
	16	పల్సు సెబీనా	పల్సు, సెబీనా.
50	1	హయాశ్యామన్.	హయోశ్యామన్.
52	19	వెడిగనుండు,	వేడిగనుండును,
54	5	Ipecacuanha	Ipecacuanha
55	4	బెల్, బ్రై,	బెల్, (?)
59	11	Coeulus	Coculus
66	11	ఆదుర్దా	ఆదుర్దాతో
67	13	ఆసిడ్ ఫాస్	ఆసిడ్ ఫాస్
83	5	Est	Edn
86	10	హరించును	పుట్టించును.

[పించుట.

పుట.	పంక్తి.	తప్పు.	బిచ్చు.
94	12	నల్లని	నల్లనిరక్తము
96	17	కారాలియం	కొరాలియం
97	4	గంటి	గంజి
100	15	ఫెరంమెట్ స్ట్రేనం,	ఫెరంమెట్, స్ట్రేనం,
102	4	పొడిదగ్గులూ	పొడిదగ్గు, లూకాక
110	9	వేడికానుండి	వేడిగానుండి
112	2	ఎడమభాగములయందు	(ఎడమభాగములయందు)
117	15	జెల్సీమియా బట్టలిప్పివేయుట,	జెల్సీమియం బట్టలువిప్పివేయుట,
119	9	Grave	Gravel
133	4	హిల్.	హిప్.
142	2	ఆసిడ్ ఒక్ రిక్	ఆసిడ్ పిక్ రిక్
148	1	ఎటిక్	ఎసెటిక్
	3	కొడెయిదం	కొడెయినం
156	9	యామ్ములన్	యామ్ములన్
158	1	గాగ	గాగల
159	3	విర్పడుట,	విర్పడును.
	17	ఎసఫిటిలా,	ఎసఫిటిడా, [రు. 3 గం
160	3	లెకెసిన్, 3 గం	లెకెసిన్, 1-2 గం. మధ్య. ఆ
161	9	సల్ఫు.	సల్ఫు.
165	1	(1—1)	(1 : 1)
166	11	(1—10)	(1 : 10)
	12	(1—4)	(1 : 4)
167	9	(1—10)	(1 : 10)
		(1—4)	(1 : 4)
	20	పుప్పి, పంటినొప్పి,	పుప్పి పంటినొప్పి

శ్రీ ర స్తు.

హోమియోపతి గృహవైద్యము

ఉ ప క్ర మ ణి క.

చంద్రకౌముదులంబలె జంట నిలిచి
ప్రాణికోటికి నౌషధప్రతతి నిచ్చి
హాయి గూర్చెడి ప్రకృతిచైతన్యములను
తల్లిదండ్రుల సేవింతు ధర్మనిరతి.

చైతన్యశక్తియొక్క పరమాణువు శరీరమున బ్రవేశించి
చైతన్యము కలిగించుచుండును. ఈపరమాణువునే జీవమనియు,
ప్రాణమనియు పలుకుచున్నారు.

శరీరమందలి చైతన్యపరమాణువుయొక్క మార్పువలన
కనుపించు అస్వాభావికలక్షణములే రోగము.

1. విరుద్ధాహారవిరుద్ధచేష్టలవలన శరీరమున అన్యపదార్థము పేరుకొనును. అట్టిదానిని వెలువరించుటకు చైతన్యశక్తి ప్రయత్నించును. అట్టిప్రయత్నముచేయుటలో కొన్ని మార్పులు చెందును. ఈమార్పునే ఆత్తరక్షణకు చేయుపోరాట మందురు (Resistance Power). చైతన్యశక్తి చేయు ప్రయత్నమును వైద్యుడు కనిపెట్టి దానికి తోడుపడవలెను. కాని ఆమలములను బహిర్గతముచేయక కప్పిపుచ్చుచో నయ్యవి శాఖాగతములై దుస్సాధ్యము లగువ్యాధులు కల్గును. (శమనచికిత్సవలన

ఫలితము లివియే. Allopathy.) రోగము కుదుర్చుటలో చైతన్య శక్తి చేయు ప్రయత్నములను చక్కగ గమనించి యట్టిపనినే చేయుగలమందుల నిచ్చి అన్యపదార్థవిమోచనము త్వరితముగ జరుగునట్లు చేయుటయే సాయపడుట. వస్త్రీ (ఎనిమా), విరేచనము, వమనము, స్నేహము (ఓడలుపట్టించుట), స్వేదము (చెమటపోయించుట) ఈపంచకర్మములను దేహాంతర్గతమలములు వెడలించుటకు ఆయుర్వేదమున చెప్పబడియున్నవి.

2. ఏయేమందులు ఎట్టి ఆస్వాభావిక (లేక విచిత్ర) లక్షణములయందు వాడదగినవియు జర్మనీ దేశస్థుడైన డా॥ శామ్మ్యుయల్ హానిమాన్ స్వయముగా కనుగొని వెలిబుచ్చెను. ఈయన వైద్యసిద్ధాంతమును సారూప్యాషధసిద్ధాంతమందురు (Law of similars). మన పూర్వములు ఆయుర్వేదవైద్యమున. “ఉష్ణం ఉష్ణేన శీతలం” అను సూత్రముతో నీసారూప్యాషధచికిత్సను పేర్కొనియే యుండిరి.

ఆరోగ్యవంతునకు ఏమందును ప్రయోగించిన ఏ విచిత్రలక్షణములుగల రోగము జనించునో ఆలక్షణములు కలరోగికి దానినే వాడి వ్యాధిని తొలగించుటయే సారూప్యాషధ సిద్ధాంతము. (రోగిలక్షణములు మందులక్షణములు ఒకటిగానుండుట.)

రోగ హేతువులవలన కల్గురోగలక్షణముల బలముకంటె మందులయందుండు రోగోత్పత్తిశక్తి ప్రబలమైనది.

స్వల్పమోతాదులు వెంటవెంట వాడుటవలన శరీరమున రోగోత్పత్తి కాబడును. సహజముగ శరీరమున జనించురోగ

బలముకంటె అదేరోగలక్షణములను పుట్టించు మందుశక్తివలన కలుగురోగలక్షణములు బలము హెచ్చుకలవి గనుక కొద్ది బలముగల శరీరజనితరోగచిహ్నములను త్రోసివేసి మందులక్షణములు ఆక్రమించుకొనును. కాని ఔషధరోగశక్తి శరీరమున స్థిరముగా నిలచియుండక కొద్దికాలమునకే తగ్గిపోవును. అప్పుడు చైతన్యశక్తికి చురుకు గల్గితన ప్రతికారశక్తి (Reaction) వలన యథాస్థితిని చెందును. దీనినే రోగవిముక్తి యందురు.

హోమియోపతివైద్యునకు రోగనామములతో నెంత మాత్రము నిమిత్తము లేదు. ఆయుర్వేదమున సహితము వాత పితృశ్లేష్మములు స్థానాశ్రయ భేదమునుబట్టి నామములు వ్యవహరింపబడును. ఉః—శ్లేష్మ ముక్కునుండి వెడలిన జలుబనియు, గుదమునుండి వెడలిన గ్రహణియనియు, కర్ణమునుండి వెడలిన చీమనియు పిలువబడును. అయినచో చికిత్సాభాగమున రోగనామము లేల చెప్పబడు నందురేమో. లోకములో వ్యవహరింపబడు యొకానొకవ్యాధియందు వాడదగు విచిత్రలక్షణములుకల మందులన్నియు ఒకచోట వ్రాయుటకు సౌకర్యముగా నుండుటకుమాత్రమే వ్యాధినామములు లిఖింపబడును. ఇంతియేగాక హోమియోపతివైద్యపు స్థకములోని ఎకొనైట్ వగైరా వస్తుగుణములు వ్రాసిన వన్నియు ఈలక్షణములుగల రోగము అని చెప్పుట కడుసమంజసము.

పొట్ట గాలిచే నిండియుండుట, తలపై వెండ్రుకలు తాకినను నొప్పికల్గుట, అతిఆకలి, లోతునబడినకన్నులు, చలివచ్చుటకుముందు వెనుకల దాహము, జ్వరము రోజుమార్చి

రోజువచ్చుట యీలక్షణములు కలరోగిని చూపి యితడే రోగి యని ప్రశ్నించిన హామియోపతివైద్యులు చైనారోగి యందురే కాని మన్యపుజ్వరరోగి యని చెప్పరు.

వైద్యుడు మందును నిర్ణయించుకొనుటకు రోగిచెప్పు లక్షణముల గుర్తుంచుకొనవలెను.

1. మనోలక్షణములు, ఆకలిదప్పికలు, వ్యాధికారణములు ఉద్రేకఉపశమనములు. (Subjective symptoms)

2. శరీరఉష్ణము, నాడి, శ్వాస, నాలుక, ముఖము, చర్మము, శబ్దము, విరేచనము, మాత్రము వీనిని వైద్యుడు పరీక్షించి (objective symptoms) ఈరెండువిధములగు లక్షణములకును సరిపోలేడు లక్షణములు కలమందును నిర్ణయించుకొనవలెను.

రోగి లక్షణములన్నియు నొకేమందునం దుండుట తటస్థింపనిచో మిక్కుటముగ బాధపెట్టుచున్నట్టియు రోగి నొక్కచెప్పనట్టియు ప్రమాదకరముగా తోచునట్టియు లక్షణములను గైకొని మందును నిర్ణయించి వాడవలెను.

హామియోపతిమందులను రెంటిని కల్పిగాని ఒకదాని వెనుకనొకటి మార్చిగాని వాడరాదు. కాని హానిమాన్మహాశయుడే యవసరమునుబట్టి మేహవాతపునొప్పులలో బ్రయోనియా రూస్టాక్సులను, డా॥ ఇ. బి. నాష్ మైకములో హయోశ్యామస్, రూస్టాక్సులను రోజున కొకటివంతున మార్చియు, డా॥ లారీ రక్తపుగడ్డలలో మెయ్యూరియస్, బెల్లడోనాలను, చలిజ్వరములో ఇపెకాక్, ఆర్సెనికములను పూటకొకటి వంతున మార్చియు, డా॥ ముల్లరు ప్రసవవేదనలో ఆర్నికా,

బ్రయోనియా, దూష్టాక్సులను 5, 10 నిమిషముల కొకటి వంతున మార్చియు, గజ్జికి కేంథారిస్, సల్ఫరు, తూజాలను దినమున కొకటివంతున మార్చియు వాడినట్లు తెలియుచున్నది. వీనిని నేనును వాడి చూచితిని. వాడుకలోనున్న మరికొన్నిటిని వ్రాసియుంటిని. దీనికై నిరసింపకుడు.

ఒకమందు వాడుటచే కొన్ని లక్షణములు తగ్గి యింకను కొన్ని లక్షణములు నిలచియున్న దానికి తగుమందును నిర్ణయించుకొని వాడవలెను. (వాడుటలో యీపుస్తకములో వస్తుగుణ భాగమున వ్రాయబడిన సహచరులు మొ॥ నవి గమనించునది.)

ఒకమందు రోగలక్షణము లన్నిటికి సరిపడియుండియు రోగికి కొద్ది ప్రయోజనమే కలిగించి యూరకున్నచో నేనీ గ్రంథము చివర పొందుపరచిన రీతిని రోగితత్వము కనుగొని తత్వానుగుణముగా పనిచేయుమందును మధ్యమధ్య తగునంత విరామముతో వాడి మొదటిమందును మరల వాడిన చక్కగ పనిచేయును.

ఇతరమందులు తిని శరీరము మరింత వ్యాధిగ్రస్తమై హోమియోపతిమందు సేవింపవలెనని వచ్చినవారికి ముందు విరుగుడుమందు వాడవలెను.

ఒకమందు వాడుటచే రోగోద్రేకమై మరల తగ్గకున్నచో అది సరియైనమందు కాదని యెరింగి దానికి విరుగుడుమందు వాడవలెను.

ఏమందిచ్చిన ఆమందులక్షణములు వచ్చుచున్నను రోగోద్రేకము దినదినమునకు హెచ్చుచు రోగి క్షీణించుచున్నను ఆరోగము కుదరదని తలంచవలెను.

రోగము మహోద్రేకములో నున్నప్పుడు (ప్రాణాపాయము కల్గునమయమున తప్ప) మందివ్వరాదు.

ఒకసారి మందు వాడుటచే సుగుణము కనుపించినచో ఆమందు చేయుపని ఆగిపోయినదని తోచువరకు అదేమందును గాని మరొకమందునుగాని వాడరాదు. అటుల వాడుచో రోగము కుదురకపోవుటయేగాక ప్రమాదము కూడ సంభవించును.

పొటెన్సీ—తరుణవ్యాధులలో తక్కువ పొటెన్సీలును (3, 6, 12, 30) దీర్ఘవ్యాధులలో హెచ్చు పొటెన్సీలును (60, 200, 1000 మొ॥) ప్రమాదకరమగు తరుణవ్యాధులలో హెచ్చు పొటెన్సీలును వాడవలెను.

తక్కువ పొటెన్సీవలన రోగోద్రేకము కల్గును. కనుక తరుణవ్యాధులందు కూడ హెచ్చు పొటెన్సీలే గుణకరములని కొందరిమతము.

ఒక పొటెన్సీ వాడునపుడు రోగోద్రేకము కల్గిన ఆయుద్రేకము తగ్గువరకు మరల వేరొక పొటెన్సీగాని దానినిగాని వాడరాదు. ఉద్రేకము శుభశూచకము—ఉద్రేకము తగ్గుటతో వ్యాధియు తగ్గును.

1, 2, 3, 6, పొటెన్సీలు 5, 10, 15, 30 నిమిషముల కొకసారియును అవసరమునుబట్టియు, 12 ను రోజుకు 3, 4 సార్లును, 30 ని దినమునకు 2 సార్లును, 200 ను మూడుదినముల కొకమారును, 1000 ని వారమున కొకతూరియును, అంతకువై మందులు నెల, మూడునెలలు, ఆరునెలల కొకపర్యాయమును వాడవలెను

ఒక పొటెన్సీ వాడుటచే కొంత సుగుణము కలిగించి ఆగినచో వైపవరును వాడవలెను.

(క్రింది పొటెన్సీ వాడుచో కలిగిన సుగుణము కూడ చెడును.)

హెచ్చు పొటెన్సీలు సాధారణముగా రోగోద్రేకము కలిగింపవు.

హెచ్చు పొటెన్సీలు వాడునపుడు మధ్య వ్యవధి తగినంత హెచ్చుగ నుండవలెను, గాన వ్యవధికాలమున స్ట్రాసిబో (వట్టిపాలపంచదారమాత్రలు) మాత్రలు రోగియొక్క సంతృప్తికొరకు వాడవలెను.

రోగలక్షణములను తక్కువపొటెన్సీ బయటికి తెచ్చును.

(నోరు పుక్కిలించి కడిగి మందు చప్పరించి సేవించవలెను.)

మోతాదు.

	మాత్రలు.	టించరు.	పొడుము.
పెద్దలు	2 మాత్రలు	1 చుక్క	1 గ్రెయిను
పిన్నలు	1 మాత్ర	$\frac{1}{2}$ చుక్క	$\frac{1}{2}$,,
పసివారు	$\frac{1}{2}$ మాత్ర	$\frac{1}{4}$ చుక్క	$\frac{1}{4}$,,

1 మాత్రగాని చుక్కగాని భాగములు చేయవలసినచో ఒక $\frac{1}{2}$ ఔన్ను శుభ్రమగు నీటిలో దానిని కరిగించి కావలసినన్ని భాగములుగా ఆనీటిని వాడుకొనవచ్చును.

మందులు ఉంచవలసినపద్ధతి—మందులకు హారతికర్పూరము, ఇంగువ, ఉల్లి మొదలగువాసనలు ఎప్పుడు తగులనివ్వరాదు. ఎక్కువ వేడిగ నుండుచోటను మిక్కిలి చెప్పుగనుండు

చోటను ఉంచరాదు. ఎండగాని మనము విడుచు గాలిగాని మందులకు తగులనివ్వరాదు. వాసనవేయు కొయ్యలతోచేయ బడిన పెట్టెలలో పెట్టరాదు. ఒకమందు వాడినసీసా, మరొక మందునకు మరొక పొటెన్నీ మందునకు పనికిరాదు. సీసాను శుభ్రపరిచి వాడవలెను.

పథ్యము.—

యదన్నం ద్వేష్టి యదపి ప్రార్థయేతావిరోధితు,

తత్తత్యజ్ఞా సమశ్చంశ్చ తౌతౌ వృద్ధిక్షయా జయేత్. 1

కుర్వతే హి దుచిం దోషా విపరీతసమానయోః,

వృద్ధాః క్షీణాశ్చ భూయిష్ఠం లక్షయం చ బుధాస్తు న. 2

1. రోగి ద్వేషించునాహారమును విడిచిపొచ్చి రోగికోరు నట్టి ఆహారములో శరీరమునకు విరుద్ధముకాని పదార్థములను భుజించుచు దోషముల వృద్ధిక్షయములవలన కలిగిన వికారము లను తగ్గించుకొనవలెను.

2. వాతవృద్ధియందు వాతహారములగు స్నిగ్ధ, అమ్ల, మధుర రసపదార్థములయందు కోరిక గల్గును. పిత్తవృద్ధియందు పిత్తహారములగు శీత, మధుర, రూక్ష, తిక్త, కషాయ పదార్థములయం దిచ్చ కల్గును. శ్లేష్మవృద్ధియందు శ్లేష్మహారములగు రూక్ష, అమ్ల, కటు, తిక్త రసపదార్థములయందు వాంఛ కల్గును. వాతక్షయమున వాతవృద్ధిచేయు రూక్ష, కషాయ, రసపదార్థములయందును పిత్తక్షీణమున పిత్తమునుపెంచు అమ్ల లవణపదార్థములయందును శ్లేష్మము క్షీణించిన స్నిగ్ధ, అమ్ల, లవణరస పదార్థములయందును విశేషముగ ప్రీతిని కలుగ జేయును. కనుక వైద్యుడు రోగియొక్క కోరికలను గమనించి

దోషములకును, రోగికోరు పదార్థములకును కలసంబంధమును విచారించి పథ్యనిర్ణయము చేయవలెను.

దోషగతులు విచిత్రము లగుటవలన ఒకానొకప్పు వాతాదిదోషములు క్షీణించియున్నను ఇంకను క్షీణింపజేయు విరుద్ధవస్తువులయందు కోరిక గల్గును. ఇటులనే దోషవృద్ధి యందు కూడ ఇంకను వృద్ధిపరుచు సమానగుణద్రవ్యముల యందు కోరిక జనించును. కాన వైద్యుడు జాగరూకుడై దోష వికారములు శాంతింపజేయవలెను. కనుకనే తరుచుగా అను అర్థమిచ్చుపదమును సూత్రమున చేర్చబడియుండెను.

వాతాదిదోషములకును, ఈ వైద్యసిద్ధాంతమునకును సంబంధ మేమి? పథ్యనిర్ణయమున వాతాదిదోషము లేల చెప్ప బడియె నని సందేహింపకుడు. ఈవైద్యము విచిత్ర, ప్రత్యేక లక్షణములమీద ఆధారపడియున్నను, వాతాదిదోషములును సోరా, సైకోసిస్, సిస్టిస్ తత్వములును, విచిత్ర లక్షణములును సమన్వయముచేసుకొని పథ్యము నిర్ణయించుకొన దలచువారి యొక్క సౌకర్యార్థమై వ్రాసితని. అటుల సమన్వయముచేసి నిర్ణయింపజాలనివారు కారము మొదలగు విదాహిపదార్థము లను, ఉల్లి యింగువ మొ॥ ఉగ్రగంధిపదార్థములను, కర్పూ రము చందనము పుష్పసారము మొదలగు పరిమళలేపములను, సారా కాఫీ నల్లమందు పొగాకు గంజాయి మొ॥ మాదక ద్రవ్యములను నిషేధించి, రోగియిష్టప్రకారము రోగితత్వము నకు లోగడ సరిపడి సుఖమును కల్పించునవియు, సులభముగా జీర్ణమగుచు పుష్టినివ్వగలపదార్థములను గైకొనవలెను.

ఈ పుస్తకములోని సాంకేతికములు.

<రోగఉద్రేకసమయమును తెలుపు గుర్తు.

>రోగఉపశమన సమయమును తెలుపు గుర్తు.

పో—ఈమందుయొక్క లక్షణములకు సరిపోలునట్టి వెక్కులక్షణములు గల యితరమందులు.

స—సహచరి అనగా ఒకమందుయొక్క గుణములకు రోగలక్షణములన్నియు చాలనపుడు వాడుమందునకు విరుగుడు కాకుండా ముందువెనుకల వాడుటచే రోగము మాన్పుటకు తోడుపడుమందు.

అ—అనుచరి అనగా ఒకమందు వాడుకవలన కొన్ని లక్షణములు తగ్గి మిగతాలక్షణములపై పనిచేయుటకు వెనుక వాడినమందు సుగుణములను చెరువక పనిచేయుమందు.

వి—విరుగుడు మందులు.

మొ|| మొదలగునవి.

ఇవి గాక బెల్లడోనా అనుదానికి “బెల్”, ఆర్యేనికం అనుదానికి “ఆర్స” అని యిట్లు కొన్నిచోట్ల పేర్లు క్షప్తపరిచి వ్రాయబడెను.

శ్రీ ర స్తు.

హోమియోపతి గృహవైద్యము

1 వ భాగము—వస్తుగుణాదీపిక

1. Acid Nitric ఆసిడ్ నైట్రిక్.

[రక్తము, శ్లేష్మవాహికలు, గ్రంథులు, ఎముకలు, చర్మము, నవరంధ్రములు వీనిపై పనిచేయును.]

ఏవ్యాధియందైనను ముల్లుగుచ్చుచున్నట్లు పొడుచు చున్నట్లు మంటలతో కూడియుండుబాధలు, బాధలు ఆకస్మిక ముగవచ్చి తగ్గుట, చెమట, మాత్రము గుఱ్ఱపుమాత్రమువలె దుర్వాసన, విరేచనమగుటకు ముందువెనుకల గుదమున తీవ్ర మగుబాధ, బాధ విరేచనమైన గంటదనుకనుండి రోగి స్వస్థత లేకుండుట, తనజీవితమునం దసహ్యాతచెందుట, తరుచుగా రొంపపట్టుచుండుట, ఈలక్షణములు కలరోగులకును; రసవిష ములు మిక్కుటముగ నేవించుటచేతను, సుఖసంకటములవల నను, నిద్ర లేకపోవుటచేత, రోగికి ఉపచారము చేయుటవలన, ఆతురతవలన, ప్రియమిత్రనష్టమువలన, ఋతుదినములకు పూర్వముకల్లు విచారముచేతను కల్లువ్యాధులకును; భగంద రము, గళక్షతము, పురాణాయకృత్ వ్యాధి, రక్తపుమొలలు, రక్తముకారు గోకుడుపుండ్లు, నలువైపుల విస్తరించు నల్లని.

పుండ్లు, గ్రహణి, పురాణశ్వేతప్రదరము, నోటిలో పుండ్లు
చొంగ దుర్వాసన, తియ్యనిరుచి, అతిఆకలి, సుద్ధమన్ను బొగ్గు
మొ|| తిన కోరికగల్గుట ఈవ్యాధులకు మంచి పనిచేయును.

దీనిని లెకెసిస్ కు ముందువెనుకల వాడ రాదు.

< గాలిమాప్పు, నడచుట, తాకుట, చెమట, పరుండుట,
రాత్రి, సాయంకాలము.

> బండిప్రయాణము, స్వారిచేయుట, కప్పుకొనుట.

పో— ఆసిడ్ మూర్, ఆసిడ్ ఫాస్, ఆరం, ఆర్సు,
బెల్ గ్రాఫ్, అయోడ్, కాకిబైక్రో, లైకో,
నేపియా, సిలికా.

వి— కాల్కు కార్బు, కేంఫర్, హెపార్, లెకె, మెర్క్యు,
సల్ఫు.

2. Acid Phos ఆసిడ్ ఫాస్.

[స్నాయుమండలము, మూత్రాశయము, లింగేంద్రియ
ముయొక్క ఎముక, చర్మము వీనిపై పనిచేయును.]

మగత, నిర్లక్ష్యము, ఎదుటనున్నవారిని తెలుసుకొన
లేకపోవుట, హెచ్చరిక చేసిన సర్వమును తెలుసుకొనగల్గుట—
వడివడిగా పొడువుగా పెరుగుట, కృశించినరూపము, ఆకాల
మున వెండ్రుకలు నెరియుట,—మూత్రము తెల్లగ లేక పాలవలె
నుండి వెక్కుమార్లగుట. రాత్రివేళ యింకను హెచ్చుసార్లు
మూత్రమువిడుచుట—నీటివలె గుడగుడలాడుచు తెల్లనివిరే
చనములు, విరేచనములగుచున్నను రోగి నీరసంపకుండుట—
ఈలక్షణములు కలరోగులకును; దుగ్గిము, శారీరమానసికపరి

శ్రమలు, అధికసంభోగము, ముష్టిమైథునము ఇంద్రియస్థల నములవలన కల్లువ్యాధులకును; చదువుట, సన్ననికుట్టు మొదలగువానివలన బాలికలలో వచ్చుతలనొప్పి, స్నాయుమండల జననేంద్రియ సం|| వ్యాధులు, మిక్కుటమగు చెమటవలన శారీ రకదుర్బలత, రక్తస్రావము, శుక్రమేహము, సంభోగానంతరము వచ్చుబాధలు, బలహీనతవలన ధ్వజభంగము, వెండ్రుకలూడుట, శ్వేతకుసుమలవైనను ఈమందు అమోఘముగ పని చేయును.

< పరసంభాషణ, వెచ్చని ఆహారము.

> వెచ్చదనము, కొలదినిద్ర, కదలిక, నొక్కుట.

పో—చైనా, కాస్టికం, జెల్సు, ఫాస్, ఓపియం.

అ—ఆర్సు, బెల్, కాల్కుకార్బు, కాస్టికం, లైకో, పల్సు, సేపియా.

వి—ఆర్నికా, కేంఫ్, కాఫీ, లెకె, నక్సువామ్, స్టాఫి సేగ్రియా.

3. Aconite ఎకో నైట్.

[హృదయము, రక్తప్రసరణము.]

వేడి, వాపు, భయము, దాహము, అస్థిమితము—ఇవి ప్రధానలక్షణములు. ఇది పెక్కుజ్వరములలో ప్రథమావస్థయందు పనిచేయును.

1. వేడి దాహము ఆదుర్దా అస్థిమితముతో కూడిన జ్వరము, 2. ఎఱ్ఱనివాపులు, 3. జనసమూహమును చూచుట

వలనను, బయటికిపోవుటకును, చావును గూర్చియు భయము. రోగి ఫలానాగంటలో చనిపోవుదునని పల్కును. 4. చల్లని నీటిని కోరును పదేపదే త్రాగినను దాహము తీరదు. (5) విశ్రాంతిలేక అటునిటు పొర్లుచు దేహసంబంధముగను మానసికముగను బాధపడును.

ఆకస్మికముగ వ్యాధికల్లుట, భరింపలేనంత బాధలు, శరీరమున నొకయంగము లేనట్లుభావము. మలము పుచ్చు కాయనీటివలె నగుట, మాత్రము ఎఱుపు, ఋతువు ఆగుట, రోగిముఖము ఎఱ్ఱగానుండి లేచి కూర్చుండిన పాలిపోయినట్లు కనుపించుట, కప్పుకొనినగుడ్డ త్రోసివేయుచుండుట, నాడి కఠినముగాను వేగముగాను నిండుగాను ఉండుట—ఇవి ఎకోనైట్ రోగిలక్షణములు. N. B. దీనిని రోగికి చెమటపోసిన పిమ్మటను, పెక్కుసార్లును వాడరాదు.

<ఎడమవైపు పరుండుట, వెచ్చనివస్త్రములు, వెచ్చని ప్రదేశము, సాయంత్రము.

>విశ్రాంతి, చెమటపట్టుట, కప్పుకొనకుండుట.

పో—బెల్, బ్రై, కేక్ టస్, జెల్సు, లైకో, విరేట్రంవిరిడి.

స—ఆర్నికా, కాఫీ, ఇవెకాక్, సిలికా, స్పాంజి, సల్ఫు.

వి—కెమో, కాఫీ, నక్సువామ్.

4. Antimonium Crudum ఆంటిమోనియం క్రూడం.

[జ్వేర్రావయవములు, నాలుక]

నాలుకపై తెల్లని దట్టమగు పూత. మిక్కుటముగ భుజించుటవలన కలుగువ్యాధులు (రోష్ట్ర మొ|| కొవ్వపదార్థ

ములు) ముసలివారిలో మలబద్ధకము కొన్నాళ్లు, నీళ్లవిరేచన ములు కొన్నాళ్లు, ఒకదానిపిమ్మటనొకటి కల్గుచుండుట. పిల్లలు కోపము భయము గలవారై తమవంక యెవరు చూచినను ముట్టుకొనినను యేడ్చుస్వభావము కల్గియుండుట. విరేచనమున కొంతభాగము గట్టిగను కొంత నీళ్లగను ఉండుట. జ్వరము రాత్రివేళ హెచ్చుగుట. రోగి తనవ్యాధి చన్నీట స్నానము చేయుటవల్ల ననిగాని, నీటిలో పడితిని అప్పటినుండి యనిగాని చెప్పుచుండుట. ఎండవేడిమి సహింపలేకుండుట. వెన్నెలయందు వ్యాధి ఉద్రేకించుట.

గోళ్లు బీటలుతీయుట, పుప్పిగోళ్లగుట, గోళ్లపై కాయలు, అరికాళ్లలో కంతులు, ఆనికాయలు, నేలమోసిన బాధ కల్గుచు నడుచుటకు కష్టముకల్గుట—చీముమొలలు, వేసవిలోవచ్చు అజీర్ణరోగము, నాలుకపై తెల్లనిపూతగలవారికి గల్గు పెక్కు వ్యాధులకు ఇది ముఖ్యమగుమందు.

<చన్నీళ్ల స్నానము, పుల్లనిపానీయములు, భోజనానంతరము వేసవి.

>బహిరంగమైనగాలి, వేడినీటిస్నానము, విశ్రాంతి.

పో—ఆర్సు, కాలీబైక్రో, పల్సు, మెర్కు, సల్ఫు.

స—సల్ఫు ఆ—పల్సు మెర్కు, సల్ఫు.

వి—బ్రై, కాల్కుకార్బు, హెపార్, ఇవెకాక్, మెర్కు.

5. Antimonium Tart ఆంటిమోనియం టార్ట్రు.

[యకృత్, శ్వాసకోశము, పక్వాశయ సం|| శ్లేష్మనాడులు.]

రోగి తనఛాతీయంతయు శ్లేష్మముతో నిండియున్నట్లు తలంచును. ఛాతీలో గడగడశబ్ద ముండునుకాని దగ్గినను శ్లేష్మము వెడలదు. నిద్రించుటకును వాంతిచేసుకొనుటకును యత్నించుచుండును. మిక్కిలి బలహీనత చెమట దీనిముఖ్య లక్షణములు. రక్తవహనాడులలో శైత్యముచేరుట, వాంతి యైనపిమ్మట రోగి బలహీనతజెంది నిద్రించుట, కుడివైపునతప్ప వేరొకవైపునకు మరలుటవలన వాంతిచేసుకొనుట, తెల్లనిపూత గలనాలుక మధ్యమధ్య యెఱ్ఱనిమచ్చలుండుట, ఎక్కువ చిరచిర లాడు పిల్లలకును ఉపయోగించును.

ఇది కఫమును కరిగించుటలో మిక్కిలి ప్రయోజనకారి. మరియు నిది ముఖము చల్లగాను నీలిరంగుగాను, పాలిపోయి చల్లని చెమటతో కూడియుండి ఊపిరికొరకు వెనగులాడు నట్టియు చర్మమువై చీముకురుపులు లేచునట్టియు వారలకు పని చేయును.

< గాలిమార్పు, రాత్రిపరున్నపుడు.

> బహిరంగమైనగాలి, శ్లేష్మము వెడలుటవలన, కుడివైపు పరుండుట, నిబ్బరముగా కూర్చుండుట.

పో—ఎథూజా, బ్రై, ఆంటిక్రాడ్, ఇవెకాక్, హైడ్రాస్టిస్, ఫాస్, విరేట్రంవిరిడి.

స—ఇవెకాక్. అ—పల్పు, సల్ఫు.

వి—ఎసఫ్, కాక్యులస్, ఇవెకాక్, రూస్, నేపియా,
ఓసియం.

6. Apis ఆపిస్.

[మూత్రావయవములు, మర్దావయవములు,
ఆమత్వచలు, ప్రేవులు.]

మంట, కుట్టుచున్నట్లుండు బాధలు, దాహము లేక
పోవుట, కనురెప్పలక్రింద ఉబ్బు, తాకిన ఓర్పుకొనలేకపోవుట,
చర్మము ఒక్కొక్కప్పుడు మైనపురంగునకు మారుట, బద్ధకము,
శరీరమున నేభాగమునందైనను ఎఱ్ఱని వేడివాపులు దీనిముఖ్య
లక్షణములు.

వేడియాహారమును భుజించుటచే కల్గిన దోషములను,
గొంతులో పుండు. వైత్యపుదాగర, నంజు, ఆకస్తికముగ
మోకాలున తెల్లనివాపు కల్గుట, కంటికలకలు, సర్పి, ప్లూరసీ,
తలకు నీరుపట్టుట, మధ్యాహ్నము కి గం. లకు చలిజ్వరము
వచ్చుట, గర్భస్రావదోషములు, మూత్రకోశము మూత్రపిండ
ములలో కల్గుబాధలు, మూత్రము అణచిపెట్టబడుట, అండా
శయమున కంతులు బయలుదేరుట, ఋతుశూల, ఋతువు
అణచిపెట్టబడుట, కాచబింబమువాపు, విషపురుగులు కుట్టుటచే
కల్గుబాధలు తగ్గించును.

<వెచ్చనిగది, రాత్రి, నొక్కుట, పరుండుట, కుడివైపు.

> బహిరంగమైనగాలి, చల్లదనము, నడుచుట.

పో—ఆర్నికా, ఆర్సు, బెల్, కేంథార్, హెల్లిబోర్.

స—నేట్రం మూరు. అ—ఆర్సు, గ్రాఫ్, సల్ఫు.

వి—ఇసెకాక్, విడం, స్లాటినా, చైనా, డిజిట్, అయోడ్ నేట్రం మూరు.

7. Argentum Nitricum అర్జెంటం నైట్రికం.

[కండ్లు, అన్నకోశము, ప్రేవులు.]

యువకులు ముసలివారివలె కనుపించుట, ఎత్తైనగృహములు చూచిన తలతిరుగుట, ఎప్పుడు పంచదార తినగోరుచుండుట, పనులు తొందరగా చేయుట, మంచిగాలిని కోరుట, వెలుతురును స్నేహితులను ద్వేషించుట, రోగభీతి, ఏకేటచిక్కుట, తినినఆహారపురుచితో సెద్దశబ్దము కల్లుత్రేనుపులు, నాలుకకొన ఎఱ్ఱగానుండుట దీనిముఖ్యలక్షణములు.

ఇది నరముల సం॥ వ్యాధులు, మద్యపానమువలని వ్యాధులు, మంచుగడ్డ కలిసిన ఆహారము తినుటవలనివ్యాధులు, మిక్కుటముగ తీపితినుటవలన, అతిసంభోగము, ముష్టిమైథునము, హెచ్చుగా పొగాకు ఉపయోగించుటవలన కల్లువ్యాధులును, అజీర్ణము, అన్నకోశములో పుండు, నీళ్లుత్రాగగనే నీళ్లు విరేచనము లగుట—దృష్టిమాంద్యము, నల్లనిమచ్చలు సర్పములు మండుచున్నవస్తువులు కండ్లయెదుట కనుపించుట, అంతరమసుమ, పచ్చనిపుసివెలువడు కండ్లకలక, కన్ను లెఱ్ఱబడుట వెలుతురు చూడలేకపోవుట, తలవిచ్చునట్లుతోచు తల

నొప్పి, గాయకులబొంగురుతనము పొగత్రాగువారిజలుబు
వీటికి మంచిది.

< చల్లనిఆహారము, చల్లగాలి, మానసికపరిశ్రమ.

> త్రేనుపులు, చల్లనినీరు.

పో—అర్జెంటం మెట్, ఆరం, కుప్రం, కాలీబైక్రో.
అ—లైకో.

వి—ఆర్పు, ఆసిడ్ నైట్రిక్, కాఫీ, పల్సు, పా
నేట్రం మూరు.

8. Arnica ఆర్నికా.

[రక్తము, కీళ్లు, కండరములు.]

మాంటలాడుచు మగత జెందుట, నలుగగొట్టి
నొప్పులు, పరున్నచోటు మెత్తనిదైనను గట్టిగానున్న
భావన, కురుపులు మానుచు లేచుచు విడువకుండుట, శ్రే
పులువచ్చి వెంటనే నోటినుండి నీరుస్త్రవించుట, సన్నిపాత
మున మలమాత్రములు రోగికి తెలియక వెడలుట, న
దుర్వాసన, శరీరమున వై అవయవములయందు వెచ్చదనవ
క్రిందిభాగముల చల్లదనమును పొందుట, చిన్నచిన్న ద
గుంపులుగా లేచుట, దెబ్బతగులుటచే కమికినచర్మము, ప
వలన రక్తస్రావము.

మాట్లాడుట, పాడుట, అరచుటవలన కల్లు గొంతు బొంగురుతనము, ఆమవాతము, దెబ్బతగులుటచే కల్లు ప్రతి వ్యాధికిని ఇది దివ్యోషధము.

దీనిని మర్దావయవమున దెబ్బతగిలినవారికిని ప్రసవించిన వారికిని వెంటనే వాడుచో ధనుర్వాతము, సూతికజ్వరములు రావు.

<పరుండినవైపు, వైను త్రాగుట, విశ్రాంతి.

>తాకుట, కదలుట.

పో—బ్రై, బెలిస్, రూస్, రూటా.

స—ఎకోనైట్.

వి—ఆర్సు, ఎకోనైట్, కాఫీ, కేంఫర్, చైనా, ఇవె కాక్, ఇగ్నేషియా, సెనీగా.

9. Arsenic Album ఆర్సెనిక్ ఆల్బం.

[ఇది శరీరములోని ప్రతిఅంగ, యంత్రకోశములవైనను పనిచేయును.]

మంట బాధ రోగము ప్రారంభింపగనే ప్రాణశక్తులు తరుగుట, సొమ్మసిల్లుట, మానసిక అస్థిమితము, కదలలేనంత నీరసము, రోగి యొకచోటనుండక చోటుమార్పుచుండుట, లేక మార్పగోరుట, చావునుగూర్చినభయము, చల్లనినీరు త్రాగుటకు ప్రబలమైన యిచ్ఛ, కొద్దినీరు త్రాగుటచే కొద్దికాలము రోగశాంతి, నీరు త్రాగినవెంటనే వాంతి విరేచనములగుట, పగలు రాత్రి 1-2 గంటలమధ్య రోగోద్రేకము కల్గుట, స్రావములు కుల్లిన

వాసన వేయుట, చెడినఆహారము తినుటవలన విరేచనములు, బికేరోగము ప్రతిసంవత్సరము వచ్చుట (మన్యపుజ్వరము, ఉబ్బు), నాడి వడిగానుండుట, కలరాయనిన భయపడుట, రోగము ఆకస్మికముగ ప్రబలముగవచ్చుట, పుల్లనివస్తువులు తినగోరుచుండుట, ఊపిరి అందదనుభయముచే పరుండుటకు భయపడుట, పుండ్లు, రక్తదోషములు, ఉబ్బసము వీనివై పని చేయును. ఈరోగిబాధలు మంటతో గూడినవైనను వెచ్చదనముచే తగ్గును. శిరోవ్యాధులు మాత్రము చల్లదనమువలన తగ్గును.

< చలి, చల్లనియాహారపానీయములు, పరిశ్రమ, అర్ధ రాత్రి.

> పరుండుట, చీకటిగది, వెచ్చదనము.

పో—ఆసిడ్ మూర్, బాప్టు, కార్బోవెజ్. లెకె, ఫాస్, విరేట్రం ఆల్బం.

స—కార్బోవెజ్, ఫాస్ అ—అయోడ్, నక్సువామ్, సల్ఫు.

వి—చైనా, కార్బోవెజ్, ఇపెకాక్, గ్రాఫ్, లెకె, ఓపియం ప్లంబం, శాంబూకస్, విరేట్రం ఆల్బం.

10. Aurum met ఆరం మెట్.

[మనస్సు, మర్ధావయవములు, మాంసగ్రంథులు, రక్తము, ఎముకలు.]

ఆత్మహత్య చేసుకొనవలెననుకొరిక ప్రపంచములో తన వలన కలుగు మేలేమియు లేదని తలంపు.

వస్తువుయొక్క క్రిందిభాగమే కనపడుట, (లైకోపోడియం, లిథియంకార్బులు ఎడమసగము చూడగల్గును.)

చేతివ్రేళ్లకీళ్లసంధులలో చీల్చుచున్నట్లు బాధలు ముఖ్య లక్షణములు.

ఇది రసదోషములకును, సవాయివ్యాధికిని, నరముల వ్యాధులకును బాగుగ పనిచేయును. కోషము భయము విచారము ప్రేమభంగములవలన కల్గినరోగములు ఆల్కహోలు పొటాసియం అయోడైడ్ లను సేవించుటచే కల్గురోగములు— ఎముకలు పుచ్చిపోవుట, ఎముకలలో నొప్పులు, గర్భాశయము గట్టిబడుట, వృషణములు వాచుట, గట్టిబడుట, సవాయిబిళ్లలు, అడ్డగట్టలు, మాత్రము మజ్జిగవలెను చిక్కనిమడ్డితోను వెడలుట, కామెర్లు, విరేచనబద్ధకము, రాత్రివేళ నీళ్లవిరేచనములు, ఉదయమున లేచుసరికి పసుపుపచ్చని శ్లేష్మము వెడలుట, దగ్గువచ్చుటను మాన్పును.

< చలిగాలి, చలువచేయుట, మనోవేదన, శీతాకాలము సూర్యోదయముమొదలు సూర్యాస్తమయమువరకు.

> ఉదయము, వేడి, వేసవి.

పో—ఆసిడ్ నైట్, ఆర్సు, ప్లాటినా, ఫాస్, ఎసఫి, టిడా.

అ—సింఫైటం.

వి—బెల్, చెనా, కాఫీ, కుప్రం, మెర్కు, పల్సు, సైప్రీయా.

II. Baptisia బాప్టిస్టియా.

[మనస్సు, హృదయము, చర్మము, ప్రేవులు.]

ఇది అన్నిరకములైన సన్నిపాతజ్వరములవైనను పని చేయును. మలము మాత్రము రక్తస్రావము మొ॥ అన్నియు దుర్వాసనతోనుండుట, శరీరము శ్వాసదుర్గంధముగానుండుట, నీరసము, సంధిలోగొణుగుట, క్రిందబడుట, నాలుకపై తెల్లని పూత (మధ్యయెఱ్ఱనిమచ్చలు) గాని గోధుమరంగు (నాలుక వెనుకభాగమున పగుళ్లు పుండ్లు) గాని యుండుట, పొట్టలో గుడగుడలాడుట, మగత, తాను ముక్కలైపోతినని తలంచి ఆముక్కలను చేరదీయుటకు పక్కమీద కదలుచుండుట, శరీరము చితుకగొట్టినట్లు నొప్పిగానుండుట, గుదమున బాధకల్గని అతిసారము, సమాధానమిచ్చుచు నిద్రించుట, సన్నిపాతములో చెవుడువచ్చుట, కడుపునిండుగాను వెచ్చగాను ఉండుట, రక్త దోషములు, పుట్టవ్రణము, మశూచకపుపొక్కులు ఆలస్యముగ బయటికివచ్చుట, రోగికి వెంట్రుకలు కాలినవాసనవేయుచున్నదని చెప్పుట దీనిలక్షణములు. ఈమందు వాడినయెడల జ్వరము సన్నిపాతములోనికి మారదు.

< చలిగాలి, వేసవి, కదలిక, మెలుకువజెందుట.

> విశ్రాంతి.

పో—ఆసిడ్ మూర్, ఆసిడ్ ఫాస్, ఆర్నికా, ఆర్పు హైడ్రాస్, మెర్కు, రూస్.

అ—క్రోటలస్, హెమామిలిస్, నైట్రిక్ ఆసిడ్, టెర్ బెంత్.

12. Belladonna బెల్లడోనా.

[మెదడు, శ్వాసాశయము, రక్తము.]

తేమగాలి దగిలిన తలవెండ్రుకలు కత్తిరించినను జలుబు చేయుట, మెదడునకు రక్తము హెచ్చుగా చేరుట, నుదురు వేడి, ముఖము నేత్రములు ఎఱ్ఱబడుట (పరుండిన తెల్లబడును), కాళ్లు చేతులు చల్లబడుట, తలనొప్పి కొంచెము కదలిన వృద్ధియగుట, రోగి కదలుటకు మెదలుటకు ఇష్టపడకుండుట, సంధిలో పిచ్చి వానివలె చేష్టలు చేయుట, పారిపోవుటకును కొరుకుటకును కొట్టుటకును సిద్ధపడుట, దయ్యములు భూతములు కుక్కలు తోడేళ్లు (నల్లనిజంతువులు) చూచినట్లు భ్రమపడి భయము చెందుట, పక్కగుడ్డలు పోగుచేయుట, అప్పుడప్పుడు కేకలు వేయుట, అకారణముగ నవ్వుట, పండ్లు పటపట కొరుకుట, వృష్టానమునందైనను మెరుపుమెరసినట్లు బాధకల్గి తగ్గిపోవుట, (అబ్బాయిని కేకవేయగనే తగ్గిన కాలీకాద్బు) తాకుట సహింప లేకపోవుట, బాలపాపచిన్నెలు, గర్భాశయములోని అవయవములు యోనినుండి క్రిందికి నెట్టుకొనివచ్చుచున్నట్లుండుట, నిద్రమత్తుగానున్నను నిద్రపట్టకపోవుట, చర్మము ఆర్చుకొని పోయి వెచ్చగా యెఱ్ఱగానుండుట, కప్పినభాగమున చెమర్చుట, దద్దుర్లు, రక్తపుగడ్డలు లేచుట, యివి ముఖ్యలక్షణములు.

ఈరోగినుదురు కష్టకొనుచుండును. ఈమందు రక్తపు గడ్డలకు వాడిన వాపు వేడి బాధ తగ్గి చీముపట్టక హరించును. ఇది వెట్టికుక్కకాటుకు మంచిది.

ఈరోగి పుల్లనివస్తువులు కోరునుగాని రుచింపవు. పిల్లలు ఊణము కులాసాగా మరుఊణము రోగపీడితులుగా నుందురు.

<ధ్వని, రాత్రి, సూర్యుడు, వేసవి, పరుండుట, తాకుట.

>విశ్రాంతి, నిబ్బరముగా కూర్చుండుట లేక నిలుచుండుట, వెచ్చనిగది.

పో—కాల్కుకార్బు, కోనియం, హయోశ్యామ్, స్ట్రెమోన్, విరేట్రం విరిడి.

స—కాల్కుకార్బు.

వి—కేంఫర్, కాఫీ, ఎకోనైట్, ఆసిడ్ ఎసెటిక్, హెపార్, హయోశ్యామస్, పల్సు, ఓపియం.

13. Bryonia బ్రయోనియా.

[కీళ్లు, శ్వాసకోశము, రక్తము, మర్దావయవములు.]

కదలికవలన రోగమువృద్ధి, నొక్కుటవలన ఉపశమనము, నవరంధ్రములు ఎండుకొనియుండుట (Bry is dry), ఎక్కువ కాలవిరామముతో హెచ్చునీరుత్రాగుట, కుట్టుచున్నట్లు చీల్చుచున్నట్లు బాధలు, స్తనములు బరువుగాతోచుట, ఋతువునకు

బదులు ముక్కునుండిగాని లేక నోటినుండిగాని రక్తము
 స్రవించుట, సంభోగేచ్ఛ యెప్పుడును కల్గియుండుట, నల్లని
 దృఢశరీరులవ్యాధులు, కృశించిన సన్ననివారవ్యాధులు, బొగ్గు
 వలెనల్లనై గట్టిగ పొడిగానుండువిరేచనము. సన్నిపాతప్రారంభ
 దశ కుడివైపువచ్చురోగములు, నాలుకచేదు, పొడిదగ్గు, దగ్గు
 నపుడు తనచేతిని ఛాతీపైకి చేర్చుట, దగ్గుటచే తలనొప్పి ఛాతీ
 నొప్పి కల్గుట, భోజనానంతరము కడుపులో రాయిపెట్టినట్లు
 బరువు, పసరువాంతి, ఆకలియైనప్పుడు భోజనమైనపిమ్మట తల
 నొప్పివచ్చుట, ఎక్కిళ్లువచ్చుట, మేహవాతపునొప్పులు, వైత్య
 లక్షణములు, నెమోనియా, ప్లూరసీవ్యాధులందు సైతము దీని
 పని యమోఘము.

<కదలిక, దగ్గుట, ఊపిరిపీల్చుట.

>విశ్రాంతి, బాధగానున్నవైపు పరుండుట.

పో—ఆర్నికా, బెల్, సిమిసి, హెపారు, మెర్కు,
 పోడోపై, రూస్.

స—ఎల్యూమినా, రూస్.

అ—ఎల్యూమినా, కాల్కుకార్బు, నక్సువామ్, రూస్,
 సల్ఫు.

వి—ఎకోనైట్, కెమో, కేంఫ్, ఇగ్నే, నక్సువామ్
 పల్పు సెనీగా.

14. Cactus కేక్టస్.

[హృదయము, శుద్ధర క్తనాశములు, తల.]

ఇనపబద్ధీతో బిగించి కట్టబడియున్నట్లు బాధతోను హృదయచలనమునకు ఖాళీలేనట్లు కనుబడు హృదయవ్యాధులలో నిది చక్కని పనిచేయును. హృదయము, ఛాతీ, మూత్రపుసంచి, గుదము యోనిమొ॥ బిగింపు, నాడినీరసము, గుండెదడ, బాధ, హృదయమునుండి ఎడమచేతిలోనికి ప్రవేశించుట.

తలనొప్పి, అగ్నిమాంద్యము, నరములనొప్పులు మొ॥ వ్యాధులు హృదయవ్యాధికి సంబంధించియుండినను నడినెత్తి బరువు రక్తస్రావము కల్గియున్నను దీనివలన కుదరగలవు.

రోగి చావునుగూర్చి భయపడును. తనవ్యాధి కుదరదని భావించును. ఇవి కేక్టస్ ప్రధానలక్షణములు.

<నడుచుట, ఎడమవైపు పరుండుట, రాత్రివేళ, బహిష్టు దినములు సమీపించిన.

>నొక్కుట.

పో—ఎకోనైట్, బ్రై, బెల్, డిజ్, జెల్సు, సైఎజీ.

విరేత్తం విర్.

స—డిజ్.

వి—ఎకోనైట్, కేంఫ్, చైనా, యూఫ్ పెర్సు.

15. Calcareo Carb కాల్కేరియా కార్బు.

[చర్మము, ఎముకలు, నరములు, శ్వాసకోశము.]

నిద్రలో తలకు చెమటపట్టుట, ఆడపిల్లలు త్వరగా పెరుగుట, అధికపరిశ్రమవలన నిస్త్రాణ, శరీరమున కొవ్వుపెరుగు సూచన, కాళ్లు చేతులు తల చల్లగానుండుట, మలము చెమటలు పుల్లనివాసనవేయుట, ఎముకలు సరిగా వృద్ధినొందకపోవుట, మాంసగ్రంధులు గట్టిబడుట, వూసరపొట్ట, అపస్తారలక్షణములు, ఎముకలు పుచ్చుట, శరీరపోషణ తక్కువగుటచే వచ్చు వ్యాధులు, తియ్యని ఉప్పనివస్తువులు. సుద్దమట్టి బొగ్గు మొ|| తినగోరుట, చర్మవ్యాధులు, పాలవలెనుండుకుసుమ, మధ్యాహ్నము 2గం|| లకు పొట్టలో చలిబయలుదేరి జ్వరమువచ్చుట, సులభముగా జలుబుచేయుట, చిక్కిపోవుట, దంతములు వచ్చు సమయమున వచ్చువ్యాధులు, నీటిలోనానుటవలన మేహవాతపు నొప్పులు హెచ్చుట దీనిలక్షణములు. శరీరమున కొవ్వు హెచ్చుగాచేరిన(వ్రాబశరీరులు) వారికిని తరుచు శరీరమంతయు చల్లగనుండువారికిని మిక్కిలి పనిచేయును.

< చల్లగాలి, తేమగాలి, చన్నీళ్లు, పౌర్ణమి.

> వేడికాషడములు, వేడిమి, బాధవైపు పరుండుట.

సో— బెరీటా, బెల్, గ్రాఫ్, ప్లాటినా, నేపియా, సిలికా, సల్ఫు, ఎల్యూమినా, చైనా, కాలీకార్బు, తూజా.

స— బెల్.

అ—లైకో, నక్సువామ్, ఫాస్, సిలికా.

వి—ఆసిడ్ నైట్, ట్రై, చైనాసల్ఫు, డిజ్, కేంఫ్,
ఇపెకాక్, నక్సువామ్, ఫాస్, సల్ఫు.

16. Cantharis కేంధారిస్.

[ఇది మూత్రకోశముపై పనిచేయును]

సహింపరాని మూత్రవేగము, మూత్రద్వారమున మంట, కోయుచున్నట్లు నొప్పి, బొట్లుబొట్లుగా మూత్రము విడుచుట, మూత్రమున రక్తము కలిసి వెడలుట, అధికసంభోగేచ్ఛ, స్వప్నమున రక్తముతో కలిసిన శుక్రము స్థలనమగుట, బొట్లుబొట్లుగా మూత్రము విడుచు ఉబ్బసమును ప్రమేహమును తొలగించును.

కాలినబొబ్బలకు దీని మదరుటించరును వైకివ్రాసి కి పొటెన్సీ లోపలికి వాడిన మంచి పనిచేయును.

<కాఫీత్రాగుట, చన్నీరుత్రాగుట, తాకుట, సమీపించుట, మూత్రమువిడుచుట.

>మర్దించుట.

పో—ఎపిస్, ఆర్పు, కాస్టిక్, మెర్క్యు, మెర్క్యుకర్.

స—కేంఫ్.

అ—బెల్, మెర్క్యు, ఫాస్, పల్పు, నేపియా, సల్ఫు.

వి—ఎకోన్, ఎపిస్, కేంఫ్, కాఫీ, పల్పు.

17. Carbo Veg కార్బోవెజ్.

[అన్ని అవయవములమీదను విశేషముగ హృదయము
పక్వాశయము చర్మములవైనను పనిచేయును.]

ఎల్లప్పుడు విసనకఱ్ఱితో విసరమని కోరుట.

మిక్కిలి బలహీనత, జీవశక్తి తరుగుపడినట్లు కనుబడుట,
చల్లనియుచ్చాస్వనిశ్వాసములు, ఊణించి ఆగియాగినడుచునాడి,
శరీరమంతటను చెమట, రోగి శవాకృతి దాల్చుట, ముఖము
గోళ్లు నీలవర్ణముగ మారుట, కలరారోగములో మలము వాంతి
మాత్రము కట్టుబడి పొట్టయుబ్బుట, సన్నిపాతజ్వరముపడి
లేచినపుడు కలుగు దౌర్బల్యము, చిగుళ్లనుండి రక్తము స్రవిం
చుట, దంతములు కదలుట, పొట్టయుబ్బుట, (వైభాగం) ఛాతీలో
నిప్పుంచినట్లు మంట, రక్తచలనము నిలచిపోవుట, దుర్వాసన
స్రావములు, ముక్కువెంట రక్తముకారుట, రక్తస్రావములవలన
కల్గినవ్యాధులు, గొంతు బొంగురుతనము. ఉబ్బసము, పుల్లని
త్రేసుపులు, అగ్నిమాంద్యము, తనవ్యాధి ఫలానానాటినుండి
కలిగినదని చెప్పుచుండుట యిట్టిలక్షణారోగముల కిది యమృత
తుల్యము.

<కొవ్వుగలపదార్థములు, క్వైనా, రసము, వెచ్చని
తేమగాలి, గట్టిగాపాడుట, చదువుట.

> త్రేసుపులు, విసరుట.

పో—ఆర్పు, కాల్కుకార్బు, చైనా, కాస్టికం, గ్రాఫ్, లెకె, ఫాస్రూమెక్సు, యూఫ్ వెర్బు.

స—కాలీ కార్బు, చైనా, డ్రోసిరా.

అ—ఆర్పు, బెలె, బ్రె, చైనా, డ్రోసిరా, నక్సువామ్, నేపియా, సల్ఫు.

వి—ఆర్పు, చైనా, కేంఫ్, కాఫీ, ఛెరయెట్, లెకె, మెర్కు.

18. Caulophyllum కాలోవైలం.

[స్త్రీమర్తావయవములు, కీళ్లు.]

స్త్రీలవ్రేళ్లసంధులలో భరింపరానిబాధ, వాపు. (ఈలక్షణము ముఖ్యముగా గర్భవతులందు కనుపించును.) బిరుపుగలుగు నట్టి కుసుమ, ఋతుశూల, అవస్థారము, మేహవాతరోగము, మొదటి నెల గర్భస్రావము, గొడ్డుతనము, ప్రసవమున నొప్పులు సక్రమముగారాక మెల్లమెల్లగావచ్చుట, దొంగనొప్పులు, అలవాటుగా గర్భస్రావమగుట, అతినిస్త్రాణ గలిగించుకుసుమ వీని కీమందు పాశుపతాస్త్రమువంటిది. దీనిని ప్రసవవేదనలో వాడిన యెడల ప్రసవమునకు పిమ్మట కల్లు అతిరక్తస్రావములు కానివ్వక మావిని సక్రమముగ వెలువరించును.

> బహిరంగమగుగాలి, రాత్రి, కాఫీ.

< అపానవాయువు వెడలినపిమ్మట.

పో—ఎలెక్ట్రిస్ ఫెర్, జెల్సు, పల్సు, సెబీనా.

వి—కాఫీ.

19. Causticum కాస్టికం.

[మూత్ర, శ్వాసకోశములు, ముఖము, కండ్లు, నాలుక.]

దగ్గినను తుమ్మినను మూత్ర మప్రయత్నముగా వెడలుట, దగ్గులో శ్లేష్మము వెడలింపలేకపోవుట, మూత్రము ఆపుదలచేయుటచే కల్లు సర్వవిధములగు మూత్రపుసంచివ్యాధులు, పిల్లలును ముసలివారును పక్కలో మూత్రము విడుచుట, బొక్కొక్కయవయవమునకు వచ్చుపక్షవాతము, గొంతు బొంగురు, కనురెప్ప పడిపోవుట, కంటిలో ఇసుకపోసినట్లుండుట, నిలుచుండిగాని మలవిసర్జనము చేయలేకపోవుట, ఏస్థానముననైనను పచ్చిపుండుపడినట్లు నొప్పి మంట బిగింపు, కడుపులో కాల్చిన గవ్వ యుడుకుచున్నట్లు మంట, గాలి మార్కుకలిగినప్పుడెల్లను నరములబాధ, పిల్లలు త్వరలో నడవలేకపోవుట, చీలమండల బలహీనము, వీనిపై పనిచేయును.

< పరిశుభ్రమైనగాలి, చల్లనిగాలి, చల్లబడుట, తేమ.

> తేమగాలి, వేడి.

పో—ఎకోన్, ఎసఫ్, బెల్, కాఫీ, కార్బోవెజ్, డల్కు, పల్సు, ఫాస్ నకువాం, సల్పు.

స—కార్బోవెజ్, కోలోసిండ్, పెట్రోసిల్.

అ—ఆంటిటార్, నక్సువాం, పల్సు, రూస్టా, నేపియా, సిలికా, సల్ఫు.

వి—ఎసఫ్, చైనా, కోలో, కాఫీ, మెర్కు, నక్సువాం, ఫాస్, స్లంబం.

20. Chamomilla. కెమోమిల్లా.

[నరములు, ప్రేవులు.]

కోపము, చిరచిరలాడుట, బాధలు ఓర్పుకొనలేక పోవుట, పిల్లలు భయపడుచుండుట, పోరుబెట్టి యెద్దుచుండుట, ఎల్లప్పుడు చంకలోనుండుటకే కోరుట, ఎదోయొక వస్తువును కోరుచు తెచ్చియిచ్చిన త్రోసివేయుచుండుట, మగత జెందుట, ఒకబుగ్గ ఎఱ్ఱగను మరొకటి తెల్లగనుండుట, అతి సారము, శూల, ఆకుపచ్చనివిరేచనము, పక్కనుండిలేచి విశ్రాంతికై అటునిటు తిరుగువారి మేహవాతపునొప్పులు, వేడి, దాహము, పొట్ట గాలిచే పూరింపబడి కల్లుశూల, చర్మము చెమర్చుచు వెచ్చగానుండుట, పిల్లలు నిద్రపోవక పోవుట, కాఫీ వేడినీరు త్రాగుటవలన పంటిపోటు, దంతములు వచ్చుకాలమున కల్లునీళ్లవిరేచనములు, ఋతుశూల, కప్పుకొనినచోట ఎక్కువ చెమటపోయుట, శరీరమంతయు చల్లగనుండి, ముఖము కండ్లు శ్వాస వెచ్చగానుండుట, ఛాతీలోబిగింపు.

◁ బహిరంగమైన గాలి, సాయంకాలము, త్రేనుపులు, వేడి, కోపము.

> ఎత్తుకొనుట, వెచ్చనితేమగాలి.

పో—ఆంటిక్రాడం, బెల్, ఇవెకాక్, ఇగ్నేషియా,
జెల్సురియం.

స—బెల్, మెగ్ కార్బ్యు.

వి—ఎకోన్, బ్రై, కాఫీ, కోలోసిం, కేంఫ్, హెపార్, ఇగ్నేషియా, నక్సువాం, పల్సు.

21. Chelidonium. చెలిడోనియం.

[తల, నరములు, కాలేయము, మలాశయము, చర్మము.]

పసుపుపచ్చని మూత్రము, కన్నులు పచ్చగనగుట, కుడి కాలు చల్లగనుండుట, మలము మేకపెంటికలవలె చిన్నచిన్న గట్టియుండలుగా వెడలుట, (స్లంబం, ఓపియం) కుడి అంసఫలకమున దిగువవైపు లోభాగమున నొప్పి, కుడియూపిరితిత్తిలోను కుడివైపు వ్యాధులలోను పనిచేయును. కాలేయము వాచుట, పచ్చకామెర్లు, పైత్యదోషములు, వేడిపానీయములుతప్ప మిగిలినవన్నియు వాంతిచేసుకొనుట, తలనొప్పి, బుడ్డ, గాలిమార్పు వలన కలుగు రోగములు, రోగి మత్తుగానుండుట, పాపపుపని చేసితి ననుకొనుట, మూత్రమున రాళ్లు.

< కుడివైపు, కదలిక, తాకుట, ఉదయము, గాలిమార్పు.

> నొక్కుట. భోజనానంతరము.

పో—ఎనకార్డియం, కార్లియా, కేక్టస్, స్పైజీ, సల్ఫు.

స—త్రై, లైకో.

వి—ఎకోనైట్, కాఫీ, కెమోమిల్లా, కేంఫర్.

22. China చైనా.

[ర క్తము, కీళ్లు, మలాశయము, మర్తావయవములు.]

శరీరమున ఏవిధస్రావమువల్లనైనను కల్గిన బలహీనత, రోగము నిర్ణయముచేయబడినట్లు వేళకు వచ్చుట, (సాబడిల్లా, సెడ్రన్) రోజుమార్చి రోజువచ్చుట, నల్లని లేక ముద్దులుముద్దులుగ రక్తస్రావమగుట, చెవిలో గింగురుమనుధ్వని, పొట్ట గాలిచేనిండుట, త్రేసుపులు వచ్చినను అపానవాయువు వెడలినను పొట్టలోనిగాలి కొంత తగ్గుట, పండ్లుతినుటవలన కల్గిన నీళ్ల విరేచనములు, తాకిన సహింపలేకపోవుట, వెండ్రుకలు ముట్టుకొనినను నొప్పిగల్గుట, కాలేయము స్లీహాము వాచుట, మన్యపు జ్వరము, రోజువిడిచిరోజు వచ్చుజ్వరము, అతిఆకలి, అధికస్త్రీ ప్రసంగమువలన కల్గునపుంసకత్వము, పాలిపోయినముఖము, లోతునబడినకన్నులు, కన్నులచుట్టు చర్మము నల్లబడుట, బాధలేని యతిసారము, రక్తక్షీణత, చలివలన దేహము వణుకుట, చలివచ్చుటకు ముందువెనుకల దాహమగుట, నీరుత్రాగిన చలిహెచ్చుట, ఆకలి ఆతురత గుండెదడలుగలిగి పిమ్మట చలి ప్రవేశించుట, వీనివై పనిచేయును. జబ్బుపడిలేచినవారికి పుష్టినిచ్చును.

< తాకుట, గాలి, స్రావములు, టీత్రాగుట.

> గట్టిగా నొక్కుట, శరీరము వంచుకొనుట.

పో—ఆర్సు, చైనాసల్ఫు, కాఫీ, హైడ్రాస్, లైకో, సెడ్రన్.

స—ఫెరం మెట్.

అ—ఆర్సి, ఆర్సు, లెకె, మెర్క్యూ.

వి—ఆర్సు, కుప్రం.

23. Cicuta Virosa సిక్యూటా విరోసా.

[నరములు, అన్నకోశము, చర్మము.]

విపరీతమైన తెరలు, వెంటవెంటవచ్చు కంపములు, ఫిట్టూ లేక కంపముతోకూడిన రోగములు. (అపస్తారము, మూర్ఛ, చిన్నబిడ్డగుణము) రోగి అవయవములు ముడుచుకొనుట చాచుకొనుట, మెడవెన్నెముకలను వెనుకకు విరుచుచుండుట, మూలుగుట, కేకలువేయుట, అవయవములు కంపించుట, దీని ప్రధానలక్షణములు.

పిల్లలకు దంతములు వచ్చుకాలమునను, నులిపురుగుల వలనను, సూతికాదోషమువలనను, కలుగుకంపములు, ఎక్కిళ్లు, భనుర్వాతము, పండ్లుకొరుకుట, తల ప్రక్కకు తిరిగి బిగుసు కొనుట, రాత్రివేళ పొట్టకు చెమటపోయుట, తనపేరు మరచి పోవుట, అపానవాయువు వెడలినపిమ్మట తలనొప్పి తగ్గుట, విపరీతమగు కోర్కెలుకోరుట, రాక్షసిబొగ్గు సుద్ద మొ॥ తినుట, మంత్రమువంటి చర్మరోగముల నిది తొలగించును.

← పొగచుట్ట, అదురు, చల్లదనము, తాకుట.

> వెచ్చదనము.

వి—ఎకోవైట్, ఎసారం, హెపార్, సేపియా.

24. Cimicifuga Racemosa సిమిసిఫ్యూగా రెసిమోసా.

[మొదడునరములు, కండరములు, గర్భాశయము.]

నాడి దుడుకుగ వడిగనుండుట, ఆత్మహత్యచేసుకొనవలె నని కోర్కె, వెక్కుహంశములు ఒకటియు పూర్తికాకుండా ఎప్పుడును మాట్లాడుచుండుట, సూతికసంబంధమగు పిచ్చి, మానసికపరిశ్రమచేసినను హెచ్చుగ చదివినను వచ్చుతలనొప్పి, గర్భాశయరోగముతోకూడిన తలనొప్పి, సంభోగానంతరము తలబరువు, నొప్పి ముచ్చిలగుంటలో బయలుదేరి నడినెత్తికి వ్యాపించుట, కనుగుడ్లు పోటు, వెలుతురు చూడలేకపోవుట, తలత్రిప్పు, వమనము, కంపము, కొరుకుచున్నట్లు బాధ, కడుపులోతుకుపోవుచున్నట్లు తోచుట (సేపియా, సల్ఫరు), కొన్నాళ్లు మలబద్ధకము కొన్నాళ్లు నీళ్లవిరేచనములు, విరేచనము పల్చగాను నల్లగానుండుట (లెప్టాండ్రా) అప్రయత్నముగా మూత్రమువిడుచుట, నడుము, మూత్రపిండములు, నొక్కుచున్నట్లు నొప్పిగానుండుట, ఋతువు త్వరగాను స్త్రావము హెచ్చుగాను నల్లనిముద్దలతోను వెడలుట, లేక ఋతువు ఆణచిపెట్టబడుట, (పల్పటిలా) బహిష్టులో అపస్తారము ఫిట్టు వచ్చుట, ఋతుశూల, బహిష్టుదోషమునకు సంబంధము బహు విధరోగములు, దొంగనొప్పులు, ప్రసవానంతరము గజ్జ

లలోనొప్పులు, కివ మాసగర్భస్రావము, కష్టపుకాన్పు, జీవము లేని శిశువులుపుట్టుట, స్తనములలో మంట, హృదయములో నొప్పి, దడ, హృదయ మాగిపోయినట్లుండుట, మెడనరము పట్టుట, మెడ నడుము సం॥ మేహవాతపునొప్పులు, కీళ్లసంధు లలో వెచ్చదనము వాపుగల్గుట, నిద్రపట్టకపోవుట, (కాఫీ) వ్రాయునపుడు వ్రేళ్లు వణుకుట (జెల్సు) నడుము కరుక్కుమను శబ్దము యివి సిమిసిఫ్యూగా రోగలక్షణములు.

< చల్లదనము, ఉదయము, బహిష్టులో.

> వెచ్చదనము, ఆహారము తినినపిమ్ముట.

పో—ఎకోనైట్, జెల్సీమియం, ఇగ్లేషియా, సెకేలే.

25. Cina సినా.

[ప్రేవులు, అన్నకోశము, మెదడు, మూత్రావయవములు.]

రోగి చిరచిరలాడుచుండును.

బకప్పు డతి ఆకలియు, మరొకప్పుడు లేకపోవుటయు, దంతములు పటపట కొరుకుచుండుటయు, ముక్కు, ఆసనము దురదగల్గి గోకుటయు దీనిముఖ్యలక్షణములు.

క్రిముల కిది ప్రధానమగుచుండును. క్రిములవలన కలుగు అపస్థారము చిన్నబిడ్డగుణములను మాన్పును. పిల్లలు నిద్రలో యులికిపడుట యేడ్చుట, పాలవంటిమూత్రము వెడలుట, అప్రయత్నముగా మలమూత్రములగుట, పిల్లలు యితరులు తమవంకచూచినపు డేడ్చుట, యెత్తుకొనమని యేడ్చుట, వస్తు

వులు ఇమ్మనికోరుచు ఇచ్చిన పారవేయుట యీవైలక్షణములు గలయేవ్యాధినైనను కుదుర్చును.

< వేసవి, సూర్యరశ్మి, క్రిములు.

> కదలిక, బోర్లగిలపరుండుట.

పో—యాగ్నస్ కేక్టస్, కెనబిస్ ఇండికా, ఇగ్నేషియా, మెరూక్యూరియస్, శాంటోన్, సెలీనియం.

26. Cocculus కాక్యులస్.

[మెదడు, వెన్నెముక, నరములు.]

రోగప్రారంభమున నడుములో బలహీనతయు, క్రింది అవయవముల బలహీనతయు కనుపడును. తలతిరుగుట, జ్ఞాపక శక్తి లేకపోవుట, అవయవములు లేనట్లు తోచుట, పడవ బండి ప్రయాణములవలన తలత్రిప్పుగల్గుట, సముద్రప్రయాణికుల యాత్రికుల వైత్యవికారము, ఎప్పుడును చదువువారియొక్కయు వ్యభిచారస్త్రీలయొక్కయు శరీరము వ్యాధిగ్రస్తమగుట, ఆకలి లేకపోవుట, రుచింపకపోవుట, కాలక్షేపము త్వరగానగుట (కాలక్షేపము కాకపోయిన అరైంటం. నెట్రికం) గట్టిగా మాట్లాడ లేకపోవుట, ఆహారపురుచి వాసనగిట్టకపోవుట, (కోల్చి కంలో వండుచున్నపదార్థముల వాసనయేగిట్టదు) నిద్రలేక పోవుటచే వ్యాధికల్గుట దీనిలక్షణములు.

< భోజనము, నిద్ర లేకపోవుట

> జేర్లబడి కూర్చుండుట, కడలుట.

పో—ఆర్సు, బ్రై, జెల్సు, ఇగ్నేషియా, నక్సువాం.

వి—కాఫీ, కేంఫ్, కెమో, ఇగ్నేషియా, నక్సువాం.

27. Colocynthis కోలోసింధిస్.

[నరములు, పొత్తికడుపు, స్త్రీమర్తావయవములు.]

విపరీతముగ పొడుచుచున్నట్లు నరముల సం॥ నొప్పులు శూల పొత్తికడుపులో పుట్టుటచే రోగి పొత్తికడుపును దేని కైనను ఆనించి వత్తుకొనుట, లేదా పొత్తికడుపు ముడతబడి వత్తిడి గల్గునట్లు ముందుకు వంగుట, ఇట్టి శూలతో వాంతులు విరేచనములుండిన నుండవచ్చును, లేకపోవచ్చును. నరముల సంబంధమగునొప్పులు పొట్టయందు లేక ముఖమున కల్గుట, తొంటిశూల, కటిస్నాయువాతము (సనూటికా) ఋతుశూల, ఆహారపానీయములు తీసుకొనినవెంటనే నొప్పితో గూడిన జిగట విరేచనములగుట వీని కిది ప్రసిద్ధమగు మందు.

<సాయంకాలము.

>వత్తుటచే.

పో—బ్రై, కెమో, సిమిసిఫ్, పోడోఫై, మెర్క్యురియం.

స—మెర్క్యు.

అ—మెర్క్యు.

వి—కేంఫ్, కాస్టికం, కెమో, కాఫీ.

28. Cuprum Met కు ప్రం మె ట్.

[కండరములు, నరములు, ఊపిరితిత్తులు.]

కంపించుట, బిగుసుకొనుట, కొంగర్లుపోవుట దీని ప్రధాన లక్షణములు.

వడివడిగా కొంగర్లుపోవుట, పేసీలు ముడుచుకొనుట, విస్తరించుట, చేతివ్రేళ్లు కాలివ్రేళ్లు వీనియందు కొంగర్లు ప్రారంభించి శరీరమంతటను వ్యాపించుట, గర్భిణీస్త్రీలలోను ప్రసవించినస్త్రీలలోను కలుగు తెరలు, కొంగర్లు, కలరారోగములో కల్లు కొంగర్లు.

శరీరము చల్లగనుండువారికి, విడిచివిడిచి జ్వరమువచ్చుట, తెరలు తెరలుగా వచ్చుఉబ్బసము, కోరింతదగ్గు వీటిపై దీని ప్రభావ మమోఘము.

< అమావాస్య, రాత్రి, చల్లగాలి, కడలిక.

> చల్లనిపానీయములు, చెమటపట్టుట విరేచనానంతరము

పో—ఆర్సు, బెల్, సిమిసిఫ్, జెల్సు, హాయోశ్యాం, నక్సువాం, ప్లంబం, స్ట్రేమో, విరేట్ ఆల్బం.

స—కాల్కు కార్బు.

వి—ఆరం, మెర్కు, ఓషియం.

29. Digitalis డిజిటాలిస్.

[హృదయము, కాలేయము.]

నాడి నెమ్మదిగను సవిరామముగను కొన్ని దెబ్బలను విడిచిపెట్టుచుండును.

హృదయచలనము వడితగ్గుట, సవిరామముగ నుండుట, సరియైననడకలోనికి రావలెనని ప్రయత్నము చేయుచున్నట్లు కనుబడుట.

హృదయము, నాడి యొకప్పుడు దూకుడుగా నుండ వచ్చునుగాని వైముఖ్యలక్షణములు మాత్రము కనుపించుచునే యుండును.

శరీరపరిశ్రమవలన నూపిరి సల్పకుండుట కాలేయము వాచి పెద్దదై బాధపెట్టుచుండుట, జిగురువలెనుండు తెల్లని విరేచనములగుట, అవయవములకు నీరుపట్టుట, ముఖము నీలిరంగుగానగుట, రోగి కడలిన హృదయచలన ముగిపోవుననుభయముతో కడలకయుండుట, (కడలకున్న యాగునని తలంపు జెల్సీమియం) ఈలక్షణములు గలవ్యాధులందు పనిచేయును.

< సంగీతమువినుట, భోజనానంతరము కూర్చుండుట, కడలుట.

> బహిరంగ మైనగాలి, నొక్కుట, తరుచు మాత్రము విడుచుట.

పో—ఆర్పు, ఆరం, కేక్టస్, సైకోపస్, విరేట్రం ఆల్బం.

అ—బెల్, బై, కెమా, లైకో, ఫాస్, పల్సు, సెపియా.

వి—ఎపిస్, ఆసిడ్ నైట్రిక్, కాల్కుకార్బు, కేంఫ్,
నక్సువాం, ఓపియం.

30. Drosera డ్రోసిరా.

[ఊపిరితిత్తులు, రక్తము.]

ఒకానొక ఋతువులో నత్యధికముగ బయలుదేరుదగ్గు
కోరింతదగ్గు. కోరింతదగ్గులో తెరలు వెంటవెంట వచ్చుచు
ఊపిరిసల్పకుండుట, పరుండగనే ధ్వనితోగూడినదగ్గు బయలు
దేరుట, గొంతుకలో పక్షియీకయున్నట్లు తోచుట, గొంతు
నొప్పి, కాలికపుదగ్గు, గొంతు బొంగురుతనము, వమనమై దగ్గు
తెరతగ్గుట, గ్రంధులు చీముపట్టుటను మాన్పును చర్మవ్యాధి
తొలగినపిమ్మట పడినమచ్చను చర్మముయొక్క రంగులోనికి
మార్చును.

< పడక వేడిమి, త్రాగుట, నవ్వుట.

> గోకుకొనుట, నడచుట, కదలిక.

పో—కుప్రం, జెల్సు, ఇపెకాక్, శాంబూకస్,
స్పాంజియా.

స—నక్సువాం.

అ—కాల్కుకార్బు, కోనియం, సల్ఫు

31. Dulcamara డల్కమరా.

[చర్మము, రక్తము, శ్వాసావయవములు.]

ఏవ్యాధియైనను వేడిగానున్న సమయమున వర్షము కురియుటచే గాలి చల్లగా మారి వీచుటచేగాని మిక్కిలి తేమగాలి సోకుటచేగాని పగలు ఎండ రాత్రి వర్షముకురియు దినములలో గాని కలుగువ్యాధులు

జలుబు, నరములబాధలు, మేహవాతపు నొప్పులు, దగ్గు, అతిసారము, తలనొప్పి, మెడనరముబిగింపు, చల్లనిపానీయములు మిక్కుటముగకోరుట, బొడ్డువద్ద కోయుచున్నట్లుబాధ, రసదోషములు.

<చల్లనితేమగాలి, రాత్రి.

>అటునిటు తిరుగుట, ఉష్ణోపచారము.

పో—సిమిసిఫ్, హెపార్, పల్సు, రూస్టా, సల్పు.

స—బెరీటాకార్బు.

వి—బెల్, బ్రై, కేంఫ్, కుప్రం, ఇపెక్, మెర్కు, రూస్టా.

32. Eupatorium Perf యూపాటోరియంపెర్పు.

[ఎముకలు, కండరములు, రక్తము.]

అధికమైన యెముకలనొప్పులు, శరీరమంతయు చితకగొట్టినట్లు నొప్పి, కీళ్లు తొలగినట్లు తోచుట, జ్వరములో చలికిముందు వెనుకల ఎముకలోనొప్పులు, చలి ఉదయం 7 గొల్లు

మొదలు 9 గొల్లవరకుండుట, చలివచ్చుటకు ముందుగను చలి వేయుచున్నప్పుడును దాహము కల్గుట, ఎముకలు పగిలినట్లు బాధతోకూడిన జ్వరము, రోగికి చెమట తక్కువగానుండి స్థిమితము లేకుండుట, (చెమట హెచ్చు స్థిమితము, బ్ర యోనియా) పై లక్షణములతో వచ్చు మన్యపుజ్వరము, డింగీజ్వరము, ఇన్ ఫూయంజాజ్వరము మొదలగువాటిలోను నడుమునొప్పి కాలేయమువద్ద నొప్పులకును ముఖ్యమైనమందు.

< వెల్లగిలపరుండుట, బహిరంగపుగాలి, నియమిత కాలము.

> ప్రస్తావించుట, ముడుచుకొని కూర్చుండుట.

పో—చెలిడోనియం, కోల్చికం, లైకో, పోడోఫైలం.

అ—నేట్రంమూరు, సేపియా.

33. Ferrum Met ఫెరం మెట్.

[రక్తము, అన్నకోశము, ప్రేవులు, నరములు]

రక్తక్షీణము, పెదవులు ముఖము తెల్లబడుట, శరీరము పాలిపోవుట, కొద్దిబాధలవలనగాని, కొద్దిపరిశ్రమవలనగాని, ఆందోళనమువలనగాని ముఖ మెట్లబడుట, ముఖముపై వేడి గాలివీచుచున్నట్లు తోచుట, నుదుట యొక్కవరక్తము చేరుటచే కర్ణరంధ్రము లుబ్బుట.

తలనొప్పి, అత్యధికమగు ఎఱ్ఱని లేక నీటివంటి రక్త స్రావములు, నీటివలె ఋతువు వెడలుట, అతిఆకలి లేక ఆకలిలేక పోవుట, (చైనా) పొట్టలో గుడగుడత్రేనుపులు, పగలుతినిన.

యాహోగము పగలంతయు జీర్ణముకాక నిలువయుండి రాత్రి పమనమగుట, అజీర్తివిరేచనములు, వాపు, మంటలతోకూడిన బాధలు, నాడి దుడుకుగానుండుట, చలివేయుసమయమున ముఖమెఱ్ఱబడుట, కాళ్లు చల్లగనగుట, దగ్గినపిమ్మట ఆహారము వాంతియగుట, మాత్రమునకు వెళ్లినపుడు మలము కూడ వెడలుట, పగలు మిక్కుటమగు దగ్గు, ఊపిరి పీల్చుటకు బాధగ నుండుట దీనిలక్షణములు. దీనివాడుకచే రక్తవృద్ధియగును.

N. B. ఉదయము దీనిని సాయంత్రము ఫాస్ఫరసును వాడిన నిక్కాక శరీరరోగములన్నియును తగ్గును. (వేడి, జ్వరము) వగైరా.

<స్థిమితముగా కూర్చుండుట, చెమటపట్టుట, అర్ధరాత్రి.

> నెమ్మదిగా ఆటునిటు నడుచుట.

పో—బోరాక్సు, గ్రాఫ్, రూమెక్సు, జింకం.

స—ఎల్యూమిన్, చైనా, హెమామిలిస్.

అ—ఎకోనైట్, బెల్, చైనా, కోనియం, మెర్క్యూ, ఫాస్.

వి—ఆర్సు, అయోడియం, మెర్క్యూ, టీ.

34. Gelsemium జెల్సీమియం.

[నరములు, కండరములు, రక్తము.]

కొద్దినిస్త్రాణ, బలహీనత, మగత, బద్ధకము, చేతులు దేహము వణకుట, కండరములలో నీరసము, దీని ముఖ్య లక్షణములు.

ఈరోగి వణుకుట కండరములనీరసముననేగాని వణికించు నంతటి చలికల్లి కాదు. సామాన్యజ్వరము, జ్వరములో కొద్ది దాహము, చలి వీపునుండి బయలుదేరి వైయవయవములకు ప్రాకుచు శరీరమంతయు బాధ, అతితుమ్ములు, నిప్పువద్దకూర్చుండ వలె ననుకోర్కె ఈలక్షణములు గల యిన్ఫ్లూయంజా జ్వరము. కనుబొమ్మలలో నొప్పిప్రారంభించి చెవిలోనికి ముక్కులోనికి వ్యాపించుట, వేసవికాలమున పట్టుపడిశములు, వీణ వాయించువారికిని వ్రాతగాండ్రకును చేతులు వణకుట, ఒక్కొక్క అవయవమునకు పక్షవాతమువచ్చుట, నరములబల హీనత, విరామజ్వరము, వేణుదండమున దుష్టనీరుచేరుట, కంటి రెప్పలు పక్షవాతముచెందుట, సన్ని పాతజ్వరసూచనలు.

< తేమగాలి, దుర్వార్త, పొగత్రాగుట, బాధలను తలచుకొనుట.

> ముందుకు వంగుట, బహిరంగమైనగాలి, ఎక్కువ మూత్ర విసర్జనము.

పో—ఎకోనైట్, బెల్, కాస్టికం, ఇపెకాక్, ఓపియం, స్ట్రెమో, విరేట్రంవిరిడి.

అ—బాప్టిషియా, కేక్టస్, ఇపెకాక్.

వి—చైనా, కాఫీ, డిజ్, మెగ్నీషియా, ఫాస్.

35. Hemamelis హెమామెలిస్.

[రక్తవాహినీ సిరలవై పనిచేయును]

శరీరములో నేయవయవముయొక్క సిరనుండి రక్తము స్రవించినను అది ఆమోఘముగా పనిచేయును. చర్మమునందు శ్లేష్మనాడులయందు రక్తముచేరుట, సిరలలో మంట, సిరలుబ్బుట, సిరలయందు తేలుకుట్టినట్లు బాధ, రోగ స్థానమున మర్దించుచున్నట్లుబాధ, సంధులలోను మాంసపేశీలలోను కల్లువాతము, గాయములు, దెబ్బలు వీటియందు కల్లు ఎఱ్ఱని లేక నల్లని రక్తస్రావములు దీనిముఖ్యలక్షణములు.

దీనిమూలార్కమును వైనపూయుటవలన రక్తస్రావము కట్టును.

<వెచ్చనిగాలి, తేమగాలి, తాకుట, పరిశ్రమ, కదలిక, మధ్యాహ్నము.

>బహిరంగమైనగాలి, సాయంకాలము.

పా—ఎలోస్ ఆర్నికా, బ్రై, కాల్కుష్టోరు, ఇపెక్, పల్సుసెబీనా.

స—ఫెరంమెట్.

వి—ఆర్నికా, చైనా, కేంఫర్, పల్సుటిల్లా.

36. Hepar Sulph హెపార్ సల్ఫు.

[చర్మము, గ్రంధులు, రక్తము, శ్వాసకోశము]

అనేకవిధములైన చర్మరోగములు వ్రణములు గ్రంధులలో బాధ, మంటలెక్కువగుట, చల్లగాలిని భరింపలేకపోవుట, గుడ్డకప్పుకొనవలె ననుకోర్కె, సులభముగా పడిసెముపట్టుట, స్పర్శను భరింపలేకపోవుట, పులుపువస్తువులు తినగోరుట, అనారోగ్యమైనచర్మము, కొద్దిగాగోకినను చీముపట్టుట, దీర్ఘకాలమునుండి నిలువయున్న జలుబు, ముక్కులు బిగించినపుడు ఇంటిలోనుండి వెలుపలికి వచ్చిన హాయి చిక్కుట, దగ్గినపుడు కొద్దికల్లె వెడలుట, ఊపిరిసల్పకుండుట, తేమగాలిలో నుపమించు ఉబ్బసము, పుల్లనివస్తువులుకోరువారి యగ్నిమాంద్యము, మాత్రము నాపలేకపోవుట, మాత్రము వెడలించుటకు కష్టపడుట, గోరుచుట్లు వీనియందు పనిచేయును. ఇది తక్కువపవరులో వాడిన చీము పుట్టించును, హెచ్చుపవరులో హరించును.

< చల్లనిపొడిగాలి, చల్లగాలి, తాకుట, ఉదయము, రాత్రి, పాదరసము.

> తేమగాలి, వెచ్చదనము, భోజనము.

పో—డల్కు, మిరిస్టికా, స్పాంజియా, సల్ఫు.

స—బెల్, బ్రై, కేలెండు్యలా, లెకె, మెర్క్యు, సిలికా, అయోడ్.

వి—ఆసిడ్ నైట్రిక్, మెర్క్యు.

37. Hyosyamus హయాశ్యామస్.

[మెదడునరములు వీనివై పనిచేయును.]

అనుమానము, ప్రలాపము, దగ్ధరనున్నవారిని కొట్టవలెనని కోయవలెనని యత్నించుట, అరచుట, కేకలువేయుట, లేనివస్తువులు కంటిముందు నిలచియున్నట్లు పల్కుచు భయపడుట, తీవ్రకోపము, అతివాగుడు, బలహీనతవలన ప్రలాపము తగ్గిపోవుచు మరల కల్గుచుండుట, మాటిమాటికి మగతజెందుట, మెల్లమెల్లగా గొణుగుచుండుట, ప్రశ్నలకు సరియైనజవాబివ్వకపోవుట, కండ్లు ముఖము ముడుచుకొనిపోవుట, కట్టుకొనిన వస్త్రమును తీసివేసి దిగంబరియై యుండుట, స్మృతి తప్పుట, ఎవ్వరిని నమ్మకపోవుట, దంతములకు మిక్కిలి పాచిపట్టుట, నాలుక తడియారుట, రోగికి మలమూత్రములగుట తెలియకపోవుట, పక్కగుడ్డతో ముక్కును నోరును తుడుచుకొనుచుండుట, తెరలు, శరీరకంపము, రాత్రివేళ పొడిదగ్గువచ్చుట దీనిలక్షణములు. ఇది క్రొత్తగా పిచ్చిపట్టి సిగ్గువిడిచి మాట్లాడుట, మాటిమాటికి దిగంబరియగుట, గుహ్యేంద్రియమువై చెయ్యిపెట్టుకొనుట యీలక్షణములు గలవారికి మిక్కిలి మేలుచేయును.

< రాత్రి, ఋతుస్రావసమయము, భోజనమైనపిమ్మట, నిద్రించుటవలన.

> నిబ్బరముగా కూర్చుండుట, వాంతియైనపిమ్మట.

పో—బ్రై, బెల్, జెల్సు, హెల్లిబోర్, ఇగ్నేష్, ఓపియం, ఫాస్, స్ట్రేమో, విరేట్రం విర్.

అ—బెల్, జెల్సు, స్ట్రేమో, విరేట్రం ఆల్బం.

వి—బెల్, కేంఫ్, చైనా, మెర్క్యూ, స్లంబం, స్ట్రేమో.

38. Ignatia ఇగ్నే పి యా.

[మెదడు, నరములు, జీర్ణావయవములు.]

జ్వరములో దాహమువేయును, వేడివల్ల చలితగ్గును, రోగి జ్వరము తగిలిన కప్పుకొనగోరును, గొంతులోనికి ఉండ వచ్చుచున్నట్లుండి గుటకవేసిన తగ్గును. గొంతులో బంతి యున్నట్లు భావన, అంతులేనిదుఃఖము, మనస్తాపము, మిక్కుట ముగా నవ్వుట, అంతలో నవ్వు అంతలో ఏడ్పు వచ్చువారి హిస్టీరియా రోగము, శరీరము ఆదురుట, తలలోనికి మేకు దిగ గొట్టినట్లు తలనొప్పి, గుదము బయటికి పొడుచుకొనివచ్చుట, మలము విడుచునప్పుడు కల్గుచుండు బాధకు వెరపుజెందుట, చల్ల గాలితగిలిన వచ్చు కటిస్నా యువాతము, కడుపు ఖాళీ గానున్నట్లు తోచుట, భోజనమువలన సంతృప్తి లేకపోవుట, ఘనపదార్థ ములు తినుట సులభముగను, ద్రవపదార్థములు మ్రింగుటకు కష్టముగ నుండుట, గవదకాయలపై పుండ్లుపడుట, పొగాకు వాసనవలనను త్రాగుటవలనను రోగోద్రేకము కల్గుట, స్లేగు, వెక్కిళ్లు వీనిపై చక్కగ పనిచేయును.

< కాఫీ, తీపి, వాసన, వెచ్చదనము, శీతలము, నిలుచుండుట, తాకుట, వంగుట.

> వేసవి, విశ్రాంతి, చలి, నొక్కుట, పరుండుట, కూర్చుండుట.

పో—సిమిసి, జెల్సు. హ యోశ్యామ్, 'లెకె, నక్సువాం, ప్రేమో.

స—నేట్రం మూరు.

అ—ఆర్సు, బెల్, లైకో, రూస్టా, సిలీకా, సేపియా, సల్ఫు.

వి—ఆర్నికా, షల్సు, సెలీనియం, జింకం, బ్రాంది, టీ, పొగాకు.

39. Iodium ఆయోడియం.

[మాంసగ్రంధులు, (డైరాయిడ్, మెసంటిక్ లమీదముఖ్యము) చర్మము, జీర్ణావయవములు, శ్వాసాశయములు.]

అతి ఆకలి, వెక్కుమాల్లు మిక్కుటముగ తినుచుండినను చిక్కిపోవుట, స్తన్యగ్రంధులు తప్ప మిగిలినవన్నియు వాచుట, (స్తన్యగ్రంధివాపు-ఫైటోలక్కా) ఈరోగి ఆదుర్దా నిచారము కల్గియుండును. త్వరితముగ కదలుటకు, ఏదియో చేయుటకు, ఎవరినైనను చంపుటకు కోరుచుండును. రక్తము వేడిగనుండు, చిక్కిపోవుచుండును. తాను ఆలోచించుకొనుటకు పనిచేసుకొనుటకు తిరుగుటకు చల్లనిగది కావలెనని కోరును. శరీర

మంతటను నాడియొక్కచలనము కంటికి కనుపించుచుండును. (బెల్.) హృదయము ఇనుపహస్తముతో చిక్కబట్టినట్లుండును. నల్లనిశరీరము నల్లనివెండుకలు గలవారికి కల్లు గండమాలరోగము, చీమవల్లు గలవారు మేడమెట్లెక్కునపుడు శ్వాసయాగిపోవుట బలహీనముజెందుట.

యోనినుండి యధికరక్తస్రావము, యోనియందు వ్రణము, చాలకాలమునుండి నిలువయున్న కుసుమ, కుసుమ యధికముగ నగుట, కుసుమ గుడ్డలకు సోకిన గుడ్డలు చిల్లులుపడుట.

ఈలవేసినట్లు, రంపపుకోత కోయుచున్నట్లు ధ్వనితో (స్పాంజియా) శ్లేష్మపుత్రకలు వెడలు కింకవాయిదగ్గు లేక పొడి దగ్గు—దగ్గునపుడు పిల్లలు గొంతుక పట్టుకొనుట, నల్లబడుచుండుట యీలక్షణములతో కూడిన లోకాక, క్షయ, అతిమూత్రము, పీనస, వాసన తెలుసుకొనలేకపోవుట, కంఠరోహిణి, న్యూమోనియా, మేహవాతపుకొప్పులు, కుసుమ, ప్రాప్టేటు గ్రంధివాపు (లంజదుంప) మొదలగు వ్యాధులపై పనిచేయును.

అయోడియమును గ్రంధులు వాచినపుడు వైకివ్రాయుట యర్థములేని యపాయకరమగు చికిత్సాపద్ధతియని డా॥ ఇబినాష్ నుడివెను.

← నిశ్శబ్దము, నొక్కుట, వెచ్చనిగది, కుడివైపు, కదలిక, పరిశ్రమ, తాకుట, తేమగాలి.

> నిబ్బరముగా కూర్చుండుట, భోజనము, పరుండుట, చల్లనిపాలు త్రాగుట, బహిరంగమైనగాలి.

పో—బెల్, లెకె, సెలీనియం, శాంగ్వెనేరియా.

స—లైకో, బేడియాగా.

వి—ఆర్సు, యాపిస్, బెల్, చైనా, కాఫీ, కేంఫ్,
హెపార్, మెర్కు, ఫాస్, సల్ఫు.

40. Ipocacuanha ఇపెకాక్.

వికారము. వమనము నాలుక పరిశుభ్రముగనుండుట,
పొట్ట వ్రేలాడుచున్నట్లుండుట, తలయెముకలలో నొప్పులు,
పండ్లలోనికి నాలుక మొదటికి వ్యాపించుట, ఒకకంటిపై భాగ
మున నొప్పి, ఊపిరితిత్తులలో శ్లేష్మము నిండియున్నట్లు ధ్వనితో
గూడిన పొడిదగ్గు, ఉబ్బసము, కోరింతదగ్గు, అజీర్ణపదార్థములు
తినిన పిమ్మట వమనము, (జీర్ణముకాక ముందైనచో పల్పటిల్లా)
జిగటవి రేచనములు, ఆకుపచ్చని విరేచనములు, రక్తస్రావములు.

రడుమునొప్పి, కొద్దిచలి, దాహము, వేడి, తలనొప్పి,
వికారము, జ్వరమువిడుచువేళకు చెమటపోయుట యీలక్షణ
ములు గల చలిజ్వరమువైనను పనిచేయును. ఇది చలిజ్వరము
లకు క్వెనాకంటె చాలమంచిది అధికముగా క్వెనావాడుటచే
కల్గిన దుర్గుణముల తగ్గించును.

< శీతగాలి, పొడిగాలి, వెచ్చనితేమగాలి, వెచ్చనిగది,
వమనము, దగ్గుట, భుజించుట, తాకుట.

> త్రాగుట, విశ్రాంతి, చన్నిళ్లు.

పో—ఆర్సు, కెమో, ఫెరంమెట్, హైడ్రాస్, లాబీ
లియా, పల్సు, విరేట్రం ఆల్బం, విరేట్రం విర్.

స—ఆర్సికా, కుప్రం.

అ—ఆంటి టార్, యాపిస్, బెల్ బ్రై, కేక్టస్.

వి—యాపిస్, ఎల్యూమిన్, ఆర్సికా, కుప్రం, చైనా,
డల్కం.

41. Iris ver ఐరిస్ వెర్.

[జీర్ణావయవములు, డైరాయిడ్ గ్రంధి, ప్రేవులలోని మాంస
గ్రంధులు వృక్షకము.]

నోరు నాలుక గొంతు ఆహారనాళముమంట, అతిసార
విరేచనములలో గుదమునమంట, నోటినుండి భూమివరకు దార
ములవలె త్రాళ్లవలె తీగలుసాగు శ్లేష్మముకక్కుకొనుట, చొంగ
కారుట, పుల్లని లేక చేదురుచిగల వాంతులు, వికారముతో
కూడిన తలనొప్పి, తలనొప్పి మామూలుగానుండువారి విరేచన
బద్ధకము, వైత్యకూల వాంతులతో కూడియుండుట, కుసుమ,
వేవిళ్లు, ఒకచోటినుండి మరొకచోటికి మారుచుండు నొప్పులు,
కటిస్నాయువాతము (జాలునొప్పి) మంత్రపుపొక్కులు రాత్రి
వేళ దురదగల్గుట వీటిని మాన్పును.

← విశ్రాంతి, చల్లనిగాలి, వెచ్చనిగది, అతికదలిక.

> కొద్దికదలిక, వెనుకకు వంగుట, బహిరంగమగుగాలి.

పో—ఎలోస్, ఆర్సు, బ్రె, ఇవెకాక్, పోడోఫైలం,
సల్ఫు.

వి—మెర్కు, నక్సువాం, ఫైటోలక్కా.

42. Kali Bichromicum కాలీ బైక్రోమికం.

[శ్వాసకోశము, జీర్ణకోశము, మర్తావయవములు,
ముక్కు, నోరు.]

చిక్కని జిగురువంటి స్రావము తీగవలే సాగుచు వెలు
వడుట, (హైడ్రాస్టిస్) జీర్ణకోశరోగము మేహవాతరోగ
ములు ఒకటి తగ్గిన నొకటి మొదలిడుట, ఒకప్పుడు మేహవాత
రోగము మరొకప్పుడు జిగటవిరేచనములు కల్గుట, బహిరంగ
మగు గాలిచే జలుబుచేయుట, తలనొప్పివచ్చుటకుముందు చూపు
మధ్యమగుట, నొప్పికల్గిన చూడగల్గుట, ముక్కు నోరు వీటిలో
పుండ్లు, కండ్లు నాలుక చర్మము పసుపువర్ణముగా నగుట, శీతము
వలన వృద్ధియగు మేహవాతపునొప్పులు, స్థూలశరీరుల మేహ
వాతపునొప్పులు, ఏబాధలైనను ఆకస్తికముగ వచ్చి వెంటనే
మాయమగుట, బీరుత్రాగువారిలో కల్లు అగ్నిమాంద్యము,
శరీరమున మిక్కుటముగ కొవ్వు చేరుటచే కల్లువ్యాధులు,
బ్రోంకాయిటిస్, ఉబ్బసము, జలుబు, కంటినుండి పచ్చనిపుసి వెడ
లుట, శరీరమున నేభాగమందేని వ్రేలుమోపినంతస్థలమున
కల్లునొప్పి, ముఖము ఉబ్బరించుట, గొంతుపుండు, కంఠరోహిణి,
పుండ్లు గుండ్రముగా లోతుగా నగుట, పొట్టలో బరువుగా
నుండుట-గాలిపోసుకొనుట దీనిలక్షణములు.

< వేసవి, వెచ్చనిగది, దుస్తులనుతీసివేయుట, ఉదయము.

> కప్పుకొనుట, వెచ్చదనము, కదలిక, భోజనానంతరము.

పో—ఆసిడ్ నైట్రిక్, హెపార్, హైడ్రాస్, మెర్క్యూ, ఫైటోలక్కా, స్పాంజి, కాస్టికం.

స—ఆర్సు.

అ—ఆంటిటార్, జెర్ బెరిస్ వల్, పల్సు.

వి—మెర్క్యూ.

43. Lachesis లెకెసిస్.

[స్త్రీమర్త్యావయవములు, చర్మము, కండరములు.]

రోగలక్షణములు ఎడమవైపు ప్రారంభించి కుడివైపు నకు వచ్చును. రోగికంఠముచుట్టును నడుముచుట్టును ధరించి యుండు గుడ్డలను వదులుచేసుకొనును. నిద్రనుండి లేచునప్పుడు బాధ లుద్రేకించునుగాన నిద్రించుటకే భయపడును. ఎండలో తిరుగుటవలన తలనొప్పివచ్చును. చెవిరంధ్రములనిండను గుబిలి చేరును. పుండ్లు వ్రణములు ఊదారంగుగా మారును. ముట్లుడి గినకాలమున రోగములు వచ్చును. చెమట వెచ్చగనుండును. త్రాగుబోతులలో శరీరకంపము, భగందరము ఈలక్షణము లన్నియు లెకెసిస్ వాడదగినరోగియందు కనుపించును.

< మత్తుమందులు, రసదోషము, నిద్ర లేచినప్పుడు, ఉదయము, చలిగాలి.

> భోజనము చేయుచున్నపుడు, ఋతువు అగుచున్నపుడు, బట్ట వదులుచేసుకొనుటవలన.

పో—ఆర్పు, బెల్, బాష్టిషియా, ఆంత్రినైనం, ఫైరోజీనియం, పల్సు, ఫాస్పారికాసిడ్.

స—హెపార్.

అ—ఆసిడ్ ఫాస్, కేక్టస్, కాస్టికం, నేట్రం మూరు.

వి—క్రోటేలస్, రూస్టాక్సు.

44. Lycopodium లైకోపోడియం.

[పురుషమర్త్యావయవములు, జీర్ణకోశము.]

జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట, మాటలు పొరబడుట, పెక్కువిషయములు కలగలుపుగా మాట్లాడుట, వ్యాధులు కుడివైపున ప్రారంభించి యెడమవైపునకు చేరుట, మిక్కుటమగు ఆకలియుండియు కొద్దిముద్దులు తినినవెంటనే పొట్ట నిండుట, పొట్టయుబ్బరముగానుండి యెడమవైపున నధికముగా గుడగుడలాడుచు అపానవాయువులు హెచ్చుగా వెడలుచు నటులవెడలుటవలన బాధ యుపశమించుట. మాత్రమున నెఱ్ఱని గసియుండుట, మాత్రము విడిచినపిమ్మట నడుము మాత్రకోశమునొప్పిగానుండుట. రోగియొక్క వైయవయవములు చిక్కి క్రిందివియుబ్బుట, శరీరమున కండరములు తక్కువగానున్నను తెలివి హెచ్చుగానుండుట, వయస్సుకంటె ముదురుగా కనుపించుట, అకాలమున వెండ్రుకలు నెరయుట, ఒకకాలువెచ్చగ మరొకటి

చల్లగనుండుట, ఎదురుమాటచెప్పిన సహింపలేకపోవుట, తీపి పదార్థములు తిన్న వెనుక హెచ్చుదాహము, దేహమున నెడమ భాగమున 3-4 గంటలమధ్య చలివేయుట (carbo veg), చలి మధ్య పుల్లని వమనము, చలి తగ్గినవెంటనే చెమటపోయుట, చెమట తగ్గగానే దాహమగుట, పుల్లని త్రేనుపులు, పుల్లనిరుచి, పుల్లని వమనములు, పురుషాంగము చల్లబడి నీరసించి ముడుచు కొని లేపనశక్తిలేక పోవుట, స్త్రీని కౌగలించుకొని వెంటనే నిద్రించుట, శీఘ్రస్థలనము, నపుంసకత్వము, ముష్టిమైథునము వలన కలుగు వ్యాధులు. క్రిమిదోషములు, చర్మముదురద, నెమోనియావ్యాధిలో శ్లేష్మము హెచ్చుగా వెడలుట, వస్తువులు కుడివైపుసగముమాత్రమే కనుపించుట (coeulus) పిల్లలు పగలంతయు నేడ్చి రాత్రి నిద్రించుట, (సోరినం దీనికి వ్యతిరేకం) పంటిసలుపు ఉష్ణోపచారమున తగ్గుట, కుడివైపు వరి బీజము, పిల్లలు మలమాత్రములు విడుచుటకుముందు ఏడ్చుట, యోని యార్చుకొనిపోయి సంభోగమునందును తరువాతను మంటగానుండుట దీనిలక్షణములు

< సాయంకాలము 4-8గం|| నిద్రించినపిదప చల్లని పానీయములు.

> కడలిక, అర్ధరాత్రికి పిమ్మట వెచ్చనియాహారపానీయములు, వెల్లగిల పరుండుట.

పో—ఆంటిటార్ట్ర, ఆర్సు, బాప్టీ, బెలిడోన్, కార్బో వెజ్, హైడ్రాస్, మెర్కు, సల్ఫు.

స—గ్రాప్, ఆయోడ్, లెకె.

అ—ఎసకార్డియం, బెల్, బ్రై, నక్సువాం, పల్సు.

వి—చైనా.

45. Mercurius మెర్క్యూరియస్.

[జీర్ణావయవములు, మర్తావయవములు.]

దంతములు చిగుళ్లు ఉబ్బుట, దానినుండి రక్తముకారుట (చిగురు తినివేయబడుచు రక్తము కారుచున్న—మెర్క్యూరియస్వివస్) నాలుక లావుపారుట, చొంగకారుట, పాలిపోయిన ముఖము, ముఖము పొంగరింపు, మిక్కిలి దాహము, శ్లేష్మము వంటి యుప్ప నిలాలాజలము, నోరు శ్వాస మిక్కిలి దుర్గంధముగా నుండుట, నాలుకమీద నెఱ్ఱనిరంగుపుండ్లు, తెల్లనిపూత, దంతములయందు చీల్చుచున్నట్లు గ్రుచ్చుచున్నట్లు బాధ కల్గుట, ముఖమునుండి చెవివరకు నీబాధవ్యాపించుట. మిక్కిలి చెమటపట్టుట, చెమటపట్టినను బాధ లుపశమింపకపోవుట. రక్త గ్రహణి, కడుపులో మెలిబెట్టినట్లు నొప్పి (మెర్క్యూకర్.), మలము విడుచునప్పుడును తరువాతను అపానవాయువు వెడలుట. శ్వేతప్రదరముతో గూడినయోనిలో మంట, దురద పుండు కల్లు స్త్రావము వెడలుట, సంభోగశక్తి నశించుట, అంగముమీద పొక్కులు (మెత్తని కొరుకు, కొరాలియం, వంచలు గట్టిగా నుండుకొరుకు మెర్క్యూప్రోటోఆయోడైడ్) శెగలో స్త్రావము చిక్కగా ఆకుపచ్చగా పసుపుపచ్చగా వెడలుట, రాగిరంగువంటి

రంగుతో గుండ్రటి మచ్చలు చర్మమువై నేర్పడుట, సవాయి సంబంధమగు పుండ్లు, ఎముకలవ్యాధులు, రాత్రియం దుద్రేకించుట, కుడియూపిరితిత్తి యడుగుననుండి బాధ వెన్నునకు పొడుచుచుండుట. స్త్రావములన్నియు మొదట పల్చగనుండి క్రమముగ చిక్కబడుట (పల్పటిల్లా) ఈలక్షణములు గల వ్యాధులందును, సవాయివ్యాధియొక్క ప్రథమ ద్వితీయావస్థలయందును పనిచేయును. ఇది తక్కువ పవరులో వాడుటచే చీము పుట్టును. హెచ్చు పవరులో వాడిన చీమును హరించును.

< రాత్రి, పడకవేడిమి, చల్లగాలి, చెమట, కుడివైపు పరుండుట.

> ఎడమవైపు పరుండుట.

పో—ఆంటిటార్, బెల్, తూజా, సిలికా, సల్ఫు
అ—బెల్, చైనా, డల్కు, ఆసిడ్ నై ట్రిక్, సల్ఫు.
వి—ఆంటిక్రూడం, ఆర్సు.

46. Natrum Mur నే త్రం మూ రు.

పాలిపోవుట, చిక్కిపోవుట, రక్తక్షీణతవలన పనిపాటలు చేయుటకు ఇష్టములేకపోవుట, పుష్టికరమగు భోజనపదార్థములు తినుచున్నను కృశింపుజెందుచుండుట, సరియైన ఆకలి గల్గియుండుట.

సుత్తితో తల బద్దలుకొట్టినట్లు తలనొప్పి, స్వల్పమగు రజస్సు వెడలినను మిక్కిలి దుర్బలత, ఇతరులు చూచి జాలిపడు.

నట్టి రూపు కల్గుట, ఏడ్పుస్వభావము ఓదార్చినకొలది హెచ్చు దుగ్గిఖము కల్గుట. మూత్ర మప్రయత్నముగ నగుట, మనస్సు స్థిమితము లేకపోవుట, పురుషాంగము దుర్బలతజెందుటవలన సంభోగసమయమున శుక్రము స్థలనము కాకపోవుట. విడిచి విడిచివచ్చుజ్వరములో పెదవిపై ముత్యములవంటి మచ్చలు ఏర్పడుట, చలిజ్వరమున చలివచ్చుటకు ముందువెనుకల దాహము, (జ్వరములోనుండదు) దౌడలాడించినపుడు చెవిలో ధ్వని గల్గుట, వ్రేలాడుగోళ్లు, అతిపుసికారు కండ్లకలక, కను రెప్ప లెఱ్ఱనై నొప్పిగల్గుట, భోజనముచేసినవెంటనే గుండెలో మంట కల్గుట, ఉదయము తల పగులుచున్నట్లు తలనొప్పితో 10-11 గంటలకు మధ్య జ్వరము తగులుట నేట్రంమూరులక్షణములు. ఈరోగి కూరలలో ఉప్పు హెచ్చుగా వేయమనికోరును. గొంతులో బంతి పెట్టినట్లుండి ఘనపదార్థములు మ్రింగుటకు కష్టముగనుండి ద్రవపదార్థములు సులభముగ మ్రింగుచుండును.

< ఉదయము, శీతగాలి, సముద్రపుటొడ్డు, సూర్యరశ్మి.

> బహిరంగమైనగాలి, సాయంకాలము, ఉపవాసము, కూర్చుండుట.

పో—ఫాస్ఫరస్.

స—యాపిస్, బ్రై, హెపాత్, పల్సు, నేపియా.

అ—నేపియా, తూజా.

వి—యాపిస్, క్వెనా.

47. Nux Vomica నక్కు వామికా.

[జీర్ణావయవములు, మలాశయము, నరములు.]

పట్టుదల, జాగ్రత్త, ద్వేషము, అస్థిమితము, కోపము, కంగారు ఈలక్షణములు కల్గియుండుట.

అతిచురుకు, కొద్దివిషయమునకే నొచ్చుకొనుట, కొద్ది భవనికే యులికిపడుట, తనకు సరిపడుమందైనను వికటించుట, వాసనలవలన స్పృతితప్పి పడిపోవుట. శరీరమున కొద్దిభాగ మదురుట, తెరలు, కొంకర్లు తాకిన వృద్ధియగుట, జ్వరము హెచ్చుగా నుండినను చలివేయుట, ముఖమెఱ్ఱబడుట, కప్పుకొనినగుడ్డ కొంచెము తొలగినను చలివేయుట. నరముల కుత్తేజమిచ్చు మందులు పేటెంటుమందులు. విరేచనముగావించుమందులు నల్లమందు చేర్చబడినమందులు మిక్కుటముగా నేవించుటచే కల్లువ్యాధులు. వ్యభిచారపురుషులవ్యాధులు (స్త్రీలకు-కాక్యులస్) తరుచు విరేచనానుమానము కల్గుట, విరేచనము పూర్తిగ వెడలకపోవుట, కొద్దికొద్దిగానగుట, చక్కగ విరేచనమైన హాయిగనుండుట. సహింపలేకపోవుట, నరములనిస్ట్రాణ, చలి, చిరచిరలాడుట, ఆదుర్దా, ఆత్మహత్యచేసుకొనవలెననుయాహ (కాని చావుకు భయపడును.) సాయంకాలము నిద్రమత్తు, వేకువజామున 3-4 గంటలకు నిద్ర మెలుకువ కల్గి మరల నిద్ర పట్టక (1, 2 గంటలు నిద్రపట్టకయుండి) పిమ్మట నిద్రపట్టి యుదయమున నాలస్యముగా లేచుట, నిద్ర లేచినపుడు అలసట బల

హీనత రోగోద్రేకముజెందుట పొట్టలో భోజనమైన యొకటి రెండుగంటలకు రాయిపెట్టినట్లు బాధ గల్గుట, (వెంటనే కల్గిన కాలీబైక్రోమికం, నక్సుమోక్సేటా) ఫిట్టు వచ్చి పడియున్నను చుట్టుపట్ల జరుగునది సర్వమును గ్రహించుశక్తి కల్గియుండుట. (స్ట్రీచిన్నం).

కొన్నాళ్లు మలబద్ధకము, కొన్నాళ్లు నీళ్లవిరేచనములు, ఋతువుదినములు జరుగకమునుపే బహిష్టయగుట, హెచ్చుగా నగుట, స్నానముచేసినతరువాత వెక్కుదినములవర కగు చుండుట, అట్లు ఋతువగుచున్నదినములలో వ్యాధు లుద్రే కించుట.

కాఫీ టీ ఆల్కహాలు హెచ్చుగా నేవించుటచే కల్లు వ్యాధులు, దురభ్యాసములు కలవారికి కల్లువ్యాధులు, త్రాగుడు వల్లను పైత్యమువల్లను కల్లు తలనొప్పులు, ఆకలిలేకపోవుట, అగ్నిమాంద్యము, పైత్యము, కాలేయముచెడుట, విరోచన మెన్నడును సరిగాకాకుండుట, తినికి తినికి మలవిసర్జనచేయుట, మొలలు, నడుమునొప్పి, ప్రత్యుదయము నరములబాధలు, వరిబీజము, లేపనశక్తి నశించుట, ప్రసవవేదనలో బాధలు మెల్లగావచ్చుచు మలద్వారములోనికి జొచ్చుచుండి తేపతేపకు విరేచనానుమానము కల్గుట ఈరోగలక్షణములపై పని చేయును.

← వెచ్చనిగది, ఉదయం, తెల్లవారగట్ల 3-4 గొల్ల భోజనము.

> పరుండుట, బహిరంగమైన గాలి, తాకుట, నొక్కుట, తోముట.

పో—ఎసఫ్, బ్రై, కాక్సులస్, కెమో, ఇగ్నే, హైడ్రాస్, మోస్కుస్, ఓపియం, పల్సు, సిలికా.

స—నేపియా, సల్ఫు, ఆ-బ్రై, పల్సు.

వి—ఎకోనై, ఆన్సు, బెల్, కేంఫ్, కాఫీ, కెమో, పల్సు, జింకం. జింకం మెట్ దీనికి ముందు వెనుకల వాడ రాదు.

48. Opium ఓపియం.

[ఆం త్రములు, నరములు.]

రోగి మగతగాలేక నిద్రమత్తుగా నుండుట, ఏయకాష ధము వాడినను పనిచేయకుండుట, బాధలేమియు కనుపడకుండుట, నీతిబాహ్యత, అసత్యవాదిత్వస్వభావము. మలము గట్టిగాను నల్లగా నుండవలెనుండి కష్టముమీదవెడలుట, నల్లని దుర్వాసనగల నీటివిరేచనములు, అవయవములు చల్లబడుట, మొద్దుబారుట. నోటివెంట మలపుముద్దలుపడుట. భయపడుట. మగతగానున్నను నిద్రపట్టకపోవుట. శబ్దము కడుదూరమందైనను వినబడుట, (గడియారపుగంటలు, కోడికూత) కండ్లు సగము మూతబడియుండుట, నోరుతెరచి గుట్టుపట్టుట, దగ్గిన చెమటపోయుట, పక్క వేడిగానుండి చల్లని ప్రదేశముకొరకు అటునిటు కదలుచుండుట, కప్పుకొనుట కిష్టపడకుండుట, ముసలివారి విరేచనబద్ధకము, రుద్ర వాతము.

<నిద్రలోను, నిద్రకు పిమ్మటను, ఉద్రేకపదార్థముల
వలన గర్భిణిలో, భయమువలన.

>చల్లగాలి, నడుచుట, వమనానంతరము.

పో—బెల్, జెల్సు, హయోస్, స్ట్రీమో.

అ—ఎకోనై, ఆంటిటార్, బెల్, బ్రై, నక్సువాం.

వి—ఆంటిటార్, బెల్, లెకెసిస్.

49. Phosphorus ఫాస్ఫరస్.

[నరములు, కన్నులు, స్త్రీమర్తావయవములు.]

రోగి పొడవుగా పల్చగా నుండును. సన్నని ఛాతీ గల్గి
క్షయరోగచిహ్నములతో నుండును. ముఖము పాలిపోయి
గాని పచ్చబారిగాని యుండి నూనెగారుచుండును. ఆదుర్దా,
విశ్రాంతి లేకుండును. విశ్రాంతిగా కూర్చుండుటకుగాని నిలు
చుండుటకుగాని శక్తిలేకుండును. చీకటిగదిలోను ఉరుములతో
గూడిన గాలివానయందును, ఒంటరిగానుండుటకును భయ
పడును. చల్లనివస్తువులను కోరును. చల్లనినీరు త్రాగిన ఆనీరు
కడుపులో చేరి యుష్ణమును పొందగనే వాంతియగును. ఐస్
క్రీమ్ మాత్రము వెల్లిపోదు. పెక్కుమార్లు భోజనము చేయు
చుండును. ఆకలియై యర్ధరాత్రి భోజనముచేయుటకు నిద్ర
నుండిలేచును. తినకున్న శోషవచ్చును. తల రొమ్ము పొట్ట
పొత్తికడుపు ఖాళీయైనట్లు తోచును. దగ్గు సంధ్యాసమయ
మున ప్రారంభించి అర్ధరాత్రివర కుండును. దగ్గు ఎడమవైపు

పరుండిన హెచ్చును, కుడివైపు పరుండిన తగ్గును. నీళ్లవిరేచనములు సగ్గుబియ్యపుజావవలె పంపుచుండి నీరుకారునట్లుగుచుండును గ్రహణివిరేచనములు, నోటిపూత, రక్తస్రావములు, స్వరపేటికనొప్పి, వెచ్చనిగదినుండి చల్లనిగాలిలోనికి వెళ్లిన దగ్గు హెచ్చును. నవ్వుట మాట్లాడుట చదువుట భోజనముచేయుటలవలన దగ్గువచ్చును. మెత్తగా పొడువుగా లేక ఎండుకొని కుక్కపెంటికలవలె కష్టముమీద మలమువెడలును. నోరు పొట్టి చిన్నప్రేవులు గుదము వేణుదండము అరచేతులు చేతులు వీటియందు మంట, మంట చేతులలో ప్రారంభించి ముఖమునకు ప్రాకును.

<తాకుట, కదలుట, బాధగనున్నవైపు పరుండుట.

>చల్లనియాహారము, విశ్రాంతి, బహిరంగపుగాలి.

పో—ఎకోన్, యాసిస్, ఆసిక్పాస్, ఆసిడ్నైట్, బెల్, బ్రె.

స—ఎల్లియంసేపా, ఆర్సు, అ-ఆర్సు, కార్బోవెజ్, రూస్టా.

వి—కేంఫ్, అయోడ్, టెరిబెంత్.

50. Podophyllum పో డో ఫై లం.

[జీర్ణావయవములు, గర్భాశయము, కాలేయము.]

ఇది యుదరవ్యాధికి ప్రధానమైనది. దుర్వాసనగల మలము, శరీరమందలి జలమంతయు పోవుచున్నదాయని భయముకల్గునంత విరేచనము, విరేచనమైన మరుక్షణముననే పొట్ట

పరుండిన హేచ్చును, కుడివైపు పరుండిన తగ్గును. నీళ్లవిరేచనములు సగ్గుబియ్యపుజావవలె పంపునుండి నీరుకారునట్లుగుచుండును గ్రహణివిరేచనములు, నోటిపూత, రక్తస్రావములు, స్వరపేటికనొప్పి, వెచ్చనిగదినుండి చల్లనిగాలిలోనికి వెళ్లిన దగ్గు హేచ్చును. నవ్వుట మాట్లాడుట చదువుట భోజనముచేయుటలవలన దగ్గువచ్చును. మెత్తగా పొడువుగా లేక ఎండుకొని కుక్కపెంటికలవలె కష్టముమీద మలమువెడలును. నోరు పొట్ట చిన్న ప్రేవులు గుదము వేణుదండము అరచేతులు చేతులు వీటియందు మంట, మంట చేతులలో ప్రారంభించి ముఖమునకు ప్రాకును.

<తాకుట, కదలుట, బాధగనున్నవైపు పరుండుట.

>చల్లనియాహారము, విశ్రాంతి, బహిరంగపుగాలి.

పో—ఎకోన్, యాపిస్, ఆసిడ్పాస్, ఆసిడ్నైట్, బెల్, ప్రై.

స—ఎల్లియంసేపా, ఆర్సు, అ-ఆర్సు, కార్బోవెజ్, రూస్టా.

వి—కేఫ్, అయోడ్, టెరిబెంత్.

50. Podophyllum పో డో ఫై లం.

[జీర్ణావయవములు, గర్భాశయము, కాలేయము.]

ఇది యుదరవ్యాధికి ప్రధానమైనది. దుర్వాసనగల మలము, శరీరమందలి జలమంతయు పోవుచున్నదాయని భయముకల్గునంత విరేచనము, విరేచనమైన మరుక్షణముననే పొట్ట

మలముతో నిండి గుడగుడధ్వని కలుగ ప్రారంభించును. ప్రాతః కాలమున 9 గంటలనుండి యుదరవ్యాధి ప్రారంభించి క్రమముగా 10 గంటలకు పిష్టట వృద్ధి నొందును. సాయంకాలము 3 గంటలకు స్వాభావికమైన మలము వెడలును. ఈరోగిమలము పచ్చగానుండి నీటివలె హెచ్చురమాణములో నగును, అప్పుడప్పుడు గుదము బయటికి పొడుచుకొని వచ్చుచుండును.

రోగి నేత్రములు సగము మాత్రము తెరువబడి యుండును. తల చిండువైనుంచుకొని యిటునటు కదల్చుచుండును. గొనుగుచుండును. దంతములను బిగ్గబట్టుచుండును.

పలుమారు తెమలుచుండునుకాని వాంతికాదు. పగలు 9 గంటలకు జ్వరము తగులును. జ్వరము వచ్చుటకు ముందు కాళ్లుచేతులు నడుములలో నొప్పి కల్గును.

రోగి అసంబద్ధముగ ప్రలాపించుచు కొంతసేపటికి నిద్రించును. నిద్రించినపుడు హెచ్చుగ చెమట పట్టును. (శాంబూకన్ దీనికివ్యతిరేకము) నిద్ర లేచినపిమ్మట తాను మాట్లాడిన విషయములు చెప్ప లేకపోవును. ప్రసవించినపిమ్మట గర్భాశయము తన స్వస్థానమునుండి తొలగును. కుడిడింబకోశమున నొప్పి కల్గును. రోగికి స్వస్థత లేనట్లు కనుబడును.

< వేడిగాలి, తెల్లవారగట్ల, దంతములు వచ్చుకాలము.

> తోముట, నొక్కుట.

పో—ఎలోస్, ఆసిడ్ నైట్, బ్రై, చెలిడోస్,
క్రోటన్ టిగ్, మెర్కు, నక్సువాం, పల్సు, సల్పు
విరేట్రం ఆల్బం.

వి—మెర్కూరియస్.

51. Pulsatilla పల్నటిల్లా.

[జీర్ణకోశము, మలకోశము, గర్భాశయములపై పనిచేయును.]

ఇది స్త్రీలఋతుబద్ధవ్యాధులను రూపుమాపును. చంచల
చిత్తము, అస్వస్థత, శ్లేష్మతత్వము, నల్లని వెండ్రుకలు, నీలివర్ణపు
కండ్లు, పచ్చని శరీరము, స్వాభావికముగ నవ్వుట యేడ్పుట,
ప్రేమగలవారినిగూర్చి భయము, వినయస్వభావము గలరోగిణికి
ముఖ్యమైనమందు సహజముగ యేడ్పుస్వభావము, ఋతు
స్రావము కొద్దికొద్దిగ వెక్కుదినములవర కగుచుండుట, ప్రథమ
రజస్వల యాలస్యముగ నగుట, ఋతుశూల, ఋతువు ఆగి
యాగియగుచుండుట, రోగలక్షణములు మాటిమాటికి మారు
చుండుట, నొప్పులు క్షణక్షణము చోటుమార్చి వచ్చుచుండుట,
నాలుకయెండియున్నను దాహము లేకుండుట, నేయి నూనెలతో
చేయబడిన పిండివంటలను గురుపదార్థములను తినుటవల్ల కల్గిన
జీర్ణకోశవ్యాధులు, కలరా, మలముయొక్కరంగు తేపతేపకు
మారుచుండుట—నిండుపసుపు ఆకుపసుపువర్ణముగా నుండు
కఫము, చలి, శ్వేతకుసుమ, ప్రమేహము, శ్లేష్మము, చీము స్రవిం
చుట, కఫముయొక్కరుచి కారముగనుండుట, వాసనచూచు

శక్తినశించుట, కాళ్లు తడియుటచే కల్లువ్యాధులు, ఏదియు రుచింపకపోవుట, తడవరకుపిమ్మట కల్లుదుర్గుణములు, కీళ్లయందలి మేహవాతపునొప్పులు వీటికి ప్రధానమైనది. పల్నటిల్లారోగమునకు తలతోక తెలియుట కష్టము. ఇది క్వైనాకును లోహమునకును విరుగుడు. తడవరకు నిరోధకౌషధము.

<తాకులు, సూర్యరశ్మి, గాలిమార్పు.

>చల్లదనము, నెమ్మదిగానడుచుట.

పో—సిమిసి, కోనియం, కాలోపైలం, హైడ్రాస్, యూఫ్రేషి, హెమామిల్, ప్లాటినా.

స—లైకో.

వి—చైనా, సల్ఫు.

52. Rhus Tox రూస్టాక్సు.

చర్మము, శ్లేష్మనాళములు, కండరములు వాతతత్వముగల రోగులవ్యాధులవైనను పనిచేయును. ఉద్వేగము, అస్థిమితము దీని ప్రధానలక్షణములు. కండరములలో నొప్పి, పుండు పడినట్లు నొప్పి, అటునిటు మాటిమాటికి కదలుచుండుట, కదలుటచే బాధలు తగ్గుచుండుట, మాటలాడక కూర్చుండుటవలన స్థిమితము లేకపోవుట, నడుచుటకు మొదటకష్టముగనుండి కదలినకొలది సుఖముగ నుండుట, జ్వరములో మగత, కొద్ది ప్రలాపము, ఎండుకొని పాచిపట్టిననాలుక, నాలుకచివర యొట్టని త్రికోణాకారపుగుర్తు, మాటిమాటికి పొర్లుచుండుట,

స్మృతిలేనిస్థితిలో కూడ ప్రశ్నకు సరియైనజవా బిచ్చుట, చర్మముమీద ఎఱ్ఱని దద్దుర్లు మంత్రపుపాక్కులు బయలు దేరుట, సన్నిపాతదోషము, జ్వరముయొక్కప్రారంభమున కాంతిహీనుడై యుండుట, తెలియకుండగనే విరేచనమగుట, మాంసపుకడుగునీళ్లవంటి విరేచనమగుట, ప్రతివ్యాధిలోను వాతపునొప్పులు కల్గుట, చలిగాలిలోను స్థిరముగాను కూర్చుండి నను రోగము వృద్ధియగుట, వేడిగాలిలోను శరీరము గుడ్డతో కప్పినప్పుడును వేడికాపడమువలనను తగ్గుట, చల్లగాలివలన తలనొప్పివచ్చుట, నమలునప్పుడు శబ్దము కల్గుచు దౌడలు నొప్పి గానుండుట దీనిలక్షణములు.

< లేచుట, వంగుట, తాకుట, విశ్రాంతి.

> వెచ్చదనము, కదలిక.

పో—ఆర్నికా, ఆర్సు, బాప్టీషి, బ్రై, పల్పు, సల్ఫు.

వి—బ్రై, బెల్, కేంఫ్, కాఫీ, రోడోడాండ్రన్.

53. Sanguinaria శాంఘి నేరియా.

[శ్వాసాశయములు, ఆమత్వచలు.]

తలనొప్పి యుదయమున ప్రారంభించి యస్తమయ ముతో తగ్గుట, కుడివైపువచ్చుట, ప్రతి 7 వదినమును వచ్చుట, ముచ్చిలిగుంటలో ప్రారంభించి తలకు వ్యాపించి కుడికంటి వైభాగమున నిల్చి బాధించుట.

అరిచేతులు అరికాళ్లుమంటలు, శరీరమున తరుచు వేడి తగులుచుండుట, ఛాతీకి తలకు రక్తమెక్కువచేరుట, ముక్కులో కాయలు బయలుదేరుట, క్షయరోగలక్షణములు, శరీరమంతటను మంట, దగ్గులో వెడలుశ్లేష్మ మాకస్తికముగ నాగి నీళ్లు విరేచనము లగుట, ముట్లుడుగుకాలమున వచ్చురోగములు మంటలతోకూడియుండుట, అతిదాహము వికారము వమనము, మంట పసరువాంతి—నిలువగానుండు శెగ సవాయివ్యాధులు, రోగికి 2 రాత్రిళ్లు స్వప్నస్థలనమై రోగము తగ్గుట, దుర్వాసన, ఒరుపుగల్గు కుసుమ, అతిఋతుస్రావము, స్తనములలో నొప్పి, అజీర్ణముతో గూడిన యుబ్బసము, కుడివైపువచ్చు నరములబాధలు, మేహవాతపునొప్పులకు మంచిమందు.

< వెలుతురు, ఉదయము లేచుసరికి, తాకుట, నొక్కుట.

> పుల్లనివస్తువులు తినుట, నిద్ర, చీకటి, వేడినీటి స్నానము.

పో—కాలీబైక్రోమికం, సోరినం.

స—ఆంటిమోనియంటార్ట్ర.

ఇది నల్లమందు రూప్తాక్సుదోషములను విరుచును.

54. Secale సెకేలే.

[స్త్రీ మర్తావయవములు.]

రక్తస్రావముల కిది మంచిమందు. నల్లని దుర్గంధయుతమగు రక్తస్రావము, సాధారణగాయములనుండి కూడ పెక్కు

దినములవరకు మిక్కిలి రక్తము స్రవించుచుండుట, స్రావముగు నపుడు శరీరమంతయు చల్లబడుట, నీరసము, కొంకర్లుపోవుట, కొంచెము కదలినను స్రావ మధికమగుట దీని ముఖ్యలక్షణములు.

మర్దావయవముఖము విస్తరించుట, కండరములబిగి తగ్గియుండి క్రమములేక నెమ్మది నెమ్మదిగా వచ్చునొప్పులతో ప్రసవ మాలస్యమగుట, చేతులు కాళ్లు కంపించుట, ప్రసవమైన పిమ్మట కల్లు అతిరక్తస్రావము, 3 వ 4 వ నెలలలో కల్లు గర్భ స్రావసూచనలు.

శరీరమంతయు చల్లబడియున్నను రోగి తాపముచే బాధ పడుచు గుడ్డ కప్పుకొనలేకపోవుట.

శరీరము మొద్దుబారియుండుట, పురుగులు ప్రాకు చున్నట్లు తోచుట, చర్మము కంటిచుట్టును ఊదారంగుగా మారుట, కలరా ప్రథమావస్థ, గోధుమవర్ణముగను దుర్వాస నగనుండు కుసుమ వెడలుట.

< వెచ్చదనము, వేడి, కప్పుకొనుట.

> చల్లదనము, కప్పుకొనకుండుట, తోముట.

పో—కార్బోవెజ్, కోల్చికం, ప్లంబం, సెబీనా.

అ—ఎకోనై, ఆర్పు, చైనా, పల్పు.

వి—కేంఫ్, టపియం, స్పాంజియా.

55. Sepia సేపియా

[మర్తావయవములపై పనిచేయును.]

కుటుంబమునం దయిష్టము, స్త్రీలలోకల్లు కాన్పునొప్పుల వంటినొప్పులు, బాధలు దిగువనుండి వైవైపుకు వ్యాపించుట, లోషలియవయవములలో బంతి యున్నట్లు భావన, వెచ్చనిగది యందు చలిగానుండుట, గర్భాశయము జారుట, పుల్లనివాసన వేయు పచ్చనికుసుమ, బాధలన్నియు వెచ్చదనముచే తగ్గుట, బహిష్టు హెచ్చుతగ్గులుగా నగుట, పిల్లలు మొదటినిద్రలో తెలియక మాత్రము విడుచుట, గ్లీటు, ముక్కుపై నడ్డముగా పచ్చనిమచ్చ యేర్పడుట, కాలికమగుజలుబు, పొట్ట ఖాళీయై నట్లు భావనకల్గి సొమ్మసిల్లుట, గుదమునుండి నీరు స్రవించుట, గుదములో పెద్దరాయియున్నట్లు బరువు, మోకాళ్లమడతల లోను కాలేయముపై నను మచ్చలేర్పడుట, తామర చిరుగుడు కాళ్లపై పొట్టురాలునట్టి చర్మవ్యాధి, కొద్దికొద్దిచోట్ల దురద పొక్కులు సంభవించుట, చంకలు పాదములు చెమర్చుచుండు వారి తలనొప్పి, పుల్లనివస్తువులు కోరుచుండువారి యగ్ని మాంద్యము, నోటిచుట్టును చర్మము పచ్చబడుట, గర్భవతుల పంటినొప్పి, ఎముకలు పుచ్చుట, తలవెండ్రుకలు రాలుచుండుట దీనిలక్షణములు.

< తాకుట, నిలుచుండుట, మానసికపరిశ్రమ, నిద్రకు పిదప.

> వేసవి, వెచ్చదనము.

పో—ఆర్సు, త్రై, సిమిసి, జెల్సు, పోడోఫై, ప్లాటినం, పల్సు.

స—నేట్రం మూరు, నక్సువామికా, సెబీనా.

వి—ఎకోన్, ఆంటిటార్, కాల్కుకార్బు, చైనా, లెకె, పల్సుఫాస్, రూప్టాక్సు, మెర్కు.

56. Silicea నై లీషియా.

[ఎముకలు, తల, మర్తావయవములు, అన్నకోశము, మలకోశము.]

పిల్లలు నిద్రించునపుడు తలకు చెమటపోయుట, తల యెముకలు కలవకపోవుట, ఆహారము పుష్టినివ్వకపోవుట, కుండవలె పొట్ట పెద్దదగుట, గాయమునకు చీముపట్టుట, శరీరము చల్లగానుండుట, చల్లదనమును భరింపలేకపోవుట, ఎప్పుడును వెచ్చనిగుడ్డచే కాళ్లునుదురు కప్పియుంచుట, కాళ్లకు దుర్వాసనగల చెమటపోయుట, సామాన్యమగుదాహము, కొద్దిచల్లగాలి తగులగనే చెమట యింకుట, మలబద్ధకము, మలమువెడలించుటకు మిక్కుటముగ ముక్కుట, మలపు. యుండలు కొంతవరకు వచ్చి మరల లోపలికేగుట.

రోగియొక్క శరీరమున తగినంతవేడి లేకపోవుట, నర ములబలహీనత, సులభముగా జలుబుచేయుట, చెమటలు లోనికింకుటచే కల్లువ్యాధులు, చాలకాలమునుండి బాధించు.

చున్న తలనొప్పి, చిగుళ్లలో లేచుకురుపులు, భగందరము, కటిరోగములు, ఊపిరితిత్తులలోని పుండ్లు, టీకాలవలన కల్గిన పుండ్లు ఇతరవ్యాధులు, వెన్నెముకబాధలు వీనికి ప్రశస్తమైన మందు.

ఇది తక్కువ పొటెన్సీలో చీమును పుట్టించును. హెచ్చు పొటెన్సీలో చీమును హరించును.

<అమావాస్య, కదలిక, పరుండుట, బహిరంగపుగాలి.

> వెచ్చదనము, వేసవి.

పో—ఆర్నికా, ఆసిడ్ ఫాస్, కాల్కుకార్బ్యూ, హెపార్, ఫాస్, పల్పు, రూటా, రూస్టాక్సు, నేపియా.

స—కాల్కుకార్బ్యూ, పల్పు, శానిక్యూలా, తూజా.

అ—హెపార్, లెకె, నక్సువా, ఫాస్, రూస్టా, టొబాకం.

వి—మెర్కు, సల్ఫు.

57. Spigelia స్పిజీలియా.

[ఆసనము, జీర్ణకోశము, నరములు, హృదయము, కండ్లు.]

ఇది హృదయరోగమునకు మంచి మందు. హృదయము కపాలము దంతములు వీనియందు శూల గల్లుట, నొప్పితో కూడిన గుండెదడ, గుండె కొట్టుకొనుట, గుడ్డ కప్పుకొనిననుపైకి కనుపడును. కొద్దిదూరమువరకు గుండె కొట్టుకొనుట వినిపించును.

కన్నులలోని నరములనొప్పి, నొప్పివలన కన్నులు కదలించలేకపోవుట, కనుగుడ్లవెనుక నొప్పి.

ముఖమున కల్లు నరములనొప్పి, ఎడమవైపు తలనొప్పి, రోగిని తాకిన శరీరమంతయు జలదరించుట, వర్షపుగాలివలన రోగోద్రేకము కల్గుట, అన్నకోశములో గ్రుచ్చుచున్నట్లు కోయుచున్నట్లు కల్లునొప్పి, వాడియైన మొనగలవస్తువులు చూచిన భయపడుట, పొగత్రాగుటవలన కల్లు పంటిసలుపు, నొప్పులు సూర్యోదయముతో ప్రారంభించి సూర్యాస్తమయముతో తగ్గుట, జ్వరములో రోగి కదలిన చలివేయుట, ఈవై లక్షణరోగములవై పనిచేయును.

<కదలిన, ధ్వని, తాకుట. 11-12 గంటలకు.

>సాయంకాలము, 3-4 గం. నడుచుట, మర్దనము.

పో—ఆర్య, ఆర్నికా, బెల్, బ్రై, కేక్టస్, సినా, జెల్సు, లెడం.

అ—డిజ్, కాలీకార్బు, రూస్టా.

వి—ఆరం, కేంఫ్, మెర్క్యూ, పల్సు.

58. Sulphur సల్ఫరు.

ఇది శరీరమంతటిమీదను పనిచేయును. ఇది గొప్ప యాటిసోరిక్ మందు. యేయాశాషధము వాడునప్పుడై నను సోరిక్ తత్వరోగికి పనిచేయనప్పుడును గుణము చూపుటలో నాలస్యమైనప్పుడును ఇవ్వదగిన సోరామందులలో ప్రధాన

మైనది దీనిని వాడుటచే లక్షణములకు సరిపడినమందు పిమ్మట వాడిన వక్కనిపనిచేయును.

శరీరమున మంట గలుగుట, (ఫాస్) దీనిప్రధాన చిహ్నము. ఈమంటతో దురద కూడియుండును. శరీరమందలి ద్వారములన్నియు (9) ఎఱ్ఱనగుట, ప్రాతఃకాలమున 10-11 గంటల కతియాకలివేయుట, రాత్రి 11 గంటలకు నొప్పిలేని యుదరవ్యాధి కల్గుట, నిద్రలేవగనే విరేచనమునకు పరుగెత్త వలసివచ్చుట, విరేచనమైనపిమ్మట నిద్రవచ్చుట, బంకవిరేచ నము, మలబద్ధకము, గుదప్రక్షాళనము చేయువరకు రోగివద్ద దుర్వాసనవేయుట, ఎండినమలము, ఉండలుకట్టినమలము, బాధతో విరేచనమగుట, క్రమక్రమముగా మలబద్ధకమేర్ప డుట, సామాన్యవస్తువు జంతువు మానవులు అందముగ కను బడుట, బాధలు క్రమముగవృద్ధిచెంది హఠాత్తుగ తగ్గిపోవుట, రోగి నడుచునప్పుడు కూర్చుండునప్పుడు నిలుచుండునప్పుడు నిలువుగానుండక వంగియుండుట, త్వరితముగ నడుచుట, పిల్లలు స్నానముచేయుట కిష్టపడకుండుట, పిల్లలు చిక్కి ఊసర పొట్టగల్గుట, క్రిమిదోషము, వెచ్చనిశరీరము, కప్పిన బట్టలను త్రోసివేయుట, పొక్కులు దద్దుర్లు మొదలగునవి గాఢమగు వైపూతమందులచే నణచిపెట్టబడి పిమ్మట కల్లువ్యాధులు నివారించుటకు ముఖ్యమైనది. ఇది శరీరమందలి మలములను శోధన చేయుమందు.

← లేచుట, వెచ్చదనము, ఎండవేడిమి, వంగుట.

> భుజించుట, కదలుట, వెచ్చనియాహారము.

పో— హెపార్, లెడం, లైకో, నేట్రం మూరు, సారస
పరిల్లా.

స— ఎకోనై, ఎలోస్, బేడియాగా, నక్సువాం, సోరినం.

అ— కాల్కు కార్బు.

వి— చైనా, ఆసిడ్ నైట్, ఆయోడ్.

59. Thuja తూజా.

[చర్మము, రక్తము, జీర్ణకోశము, మెదడు, ప్రేవులు]

ప్రమేహరోగలక్షణముల కిది సరియైనమందు. ప్రమే
హము శరీరమున జితించుటచేగాని తగిన చికిత్స జరిగియుండక
పోవుటచేగాని శరీరమున నేయవయవములమీదగాని గుదము
నను జననేంద్రియముమీదను ప్రేవులయందును చేతుల
యందును పులిపురికాయలు పుట్టుట, పగిలినపుండ్లు పెక్కురకము
లగుకురుపులు, శ్లేష్మార్బుదములు, గ్రంథివాతము మొదలగు
రోగములు పుట్టుటయు, సైకోసిస్ తత్వరోగికి లక్షణముల
ననుసరించి వాడినమందువలన లాభము కనుపించకపోవుటయు.

నుదుటతప్ప శరీరమంతటను నిద్రించునపుడు చెమ
ర్చుట, అతిచెమటలు, దుర్గంధము, పుల్లనివాసనలు రోగినుండి
వచ్చుట, జననేంద్రియముమీద తేనెవాసనగల స్వేదము
వెడలుట, మలద్వారమున పగులుడుపుండ్లు, పులిపురికాయలు,
శ్లేష్మపుపొక్కులు, కూర్చున్నప్పుడు మొలలబాధ యధిక

మగుట, తీవ్రమగుబాధవలన మలమువెడలకుండుట, మలము
కొంతబయటికివచ్చి తిరిగి లోపలికివెళ్లుట, (సైలీషియా) ప్రాతః
కాలమున మలము వేగముగావెడలుట, మాత్రమును విడిచిన
తరువాత మాత్రాశయమునుండి బొట్లుబొట్లుగా మాత్రము
ఇంకను వెడలుట, మాత్రము విడిచినపిమ్మట కోయుచున్నట్లు
తీవ్రమైనబాధ, మాత్రము రెండుధారలుగా వెడలుట,
చిక్కని దుర్గంధయుతమగు చీమువెడలుట, కన్నులు మాసి
కొనిన తలతిరుగుచున్నట్లు తోచుట, తనవై నొకశక్తియేదియో
యావహించినట్లును, తన్నెవ్వరో వెంటాడుచున్నట్లును
తోచుట, గోళ్లుపుచ్చిపోవుట, గనేరియావ్యాధియొక్క ప్రథ
మావస్థ, టీకాలవలన కల్గు సమస్తదుర్గుణములు దీనివలన
కుదురగలవు.

<రాత్రి, విశ్రాంతి, టీకాలు, కాఫీ.

>ఎడమవైపున, వెచ్చదనము, కదలిక.

పో—ఆసిడ్నైట్, ఆరం, కేంథారిస్, ఇగ్నేషియా,
పల్పు, సల్ఫు.

స—ఆర్సు, సైలీషియా, సల్ఫు.

అ—ఇగ్నేషి, కాలీకార్బు, పల్పు.

వి—నక్సువాం, సల్ఫు, మెర్క్యూ.

60. VeratrumAlbum విరేట్రం ఆల్బం.

[జీర్ణకోశము, నరములు.]

ఇది పిల్లలకు ముసలివారికి జీవశక్తి తరిగినవారికి నరముల వ్యాధులు కలవారికి ఉద్రేకపూరితులగు యువకులలో కట్టు వ్యాధులకు పనికివచ్చును.

ఈరోగి యొంటరిగనుండుట కిష్టపడడు. జీవశక్తి త్వరలోనశించుట, తరుచుగా పెక్కువ్యాధులందు శిరస్సునకు చెమటపోయుట, ప్రతివస్తువును కోయవలెనని చీల్చవలెనని కోరుచుండుట, అశ్లీలవాక్యములు పలుకుట, వెంటనే ప్రేమ కూడిన పిచ్చిమాటలు, లేక ధర్మవిషయమగు పిచ్చిమాటలు పలుకుట, కొద్దిపరిశ్రమ చేసినను సొమ్మసిల్లుట, నీటివాంతులు, నీటివిరేచనములు, మూత్రము అణచిపెట్టబడుట (కేంఫర్) ముక్కుకొన అరచేతులు పిక్కలు చేతులు భుజములు ఇతర అవయవములు మంచువలె చల్లనగుట, నీరుత్రాగుటవలన ఇటునటు కదలుటవలన వాంతి వృద్ధియగుట, అతిదాహము, తలకు చెమటపోసి తరువాత వేడిగానగుట, మరల చెమటపోసి మరలవేడిజెందుట, పొట్టలో తీవ్రమగునొప్పిగల్గుట, కన్నుల చుట్టును నల్లనిరంగేర్పడుట, రెప్పవాల్పక చూచుట, విషమ నాడి ఆగియాగి దడగల్గుట, కుడితివలె విరేచనములగుట, పిక్కలు లాగుట, పుల్లనివస్తువులు కోరుట, తలతిరుగుట, మేహ వాతపునొప్పులు, శూల, దాహము ఈలక్షణారోగముల కిది యమృతతుల్యమైనది.

<తాకుట, లేచుట, కదలిక, రాత్రి.

>పరుండుట, వెచ్చదనము.

పో—ఆసిడ్ ఫాస్, ఆంటిటార్, ఆర్పు, కార్బోవెజ్, కుప్రం, ఇవెకాక్, విరేట్రం విర్, జింకం.

స—ఆర్ని కా.

అ—బెల్, కెమో, రూప్టా.

వి—ఎకోనై, ఆర్పు, కేఫ్, కాఫీ, చైనా, ఫెరంమెట్.

ద్వితీయభాగమునకు కొన్ని ముఖ్యసూచనలు.

Pathology is what the doctor can tell (some-
times) Symptomatology is what the Patient can tell.
—Nash. Leaders in Homeo Therapeutics. Page 24.
(7th Est.) dn.

1. రోగిని వైద్యుడు చక్కగ పరీక్షించి తేల్చునిర్ణయమును “ప్యాథాలజీ” యందును. (కొన్ని కేసులందు వైద్యుని నిర్ణయము తప్పవచ్చును.) రోగి తనరోగవిషయమై చెప్పునది “సింప్టామాటోలజీ” యందును. దీనిలో పొరపా తెన్నుడును కలుగదు. మనము శరీర-అవయవములలో చూడజాలని చూడని వాపు పుండు మొ॥ ఏవైనను కల్గినచో తదనుగుణముగా లక్షణములతో బాధ బయలుదేరును. అట్టి సమానలక్షణములు కలమందు నిర్ణయించి వాడుచో రోగవిముక్తి కల్గుచున్నది. కావున ప్యాథాలజీని వ్రాయక వదలితిని.

2. సన్నిపాతజ్వరము, అపస్తారము, ఋతుశూల, తలనొప్పి, ఆకలిమందము, గల 5 రోగులకు మందు వాడవలె ననుకొనుడు. 5 గురికిని ముక్కు ఆసనము దురద, గొంతులోనికి ఏదియో వచ్చినట్లుండి మ్రింగుట, నిద్రలో ఉలికిపడుట, పండ్లు కొరుకుట, మాత్రము నిలువయుంచిన పాలవలె మారుట, మలముతో నులిపుగులుపడుట, లక్షణములు కలవనుకొనుడు. ఈ 5 గురికిని సినావలన 5 రకములైన వ్యాధులు తగ్గును కావుననే రోగనామములతో ప్రయోజనము లేదని లోగడ వ్రాసితిని. లక్షణములను చూచియే మందు నిర్ణయించుడు.

శ్రీ ర స్తు.

హోమియోపతి గృహవైద్యము

2 వ భాగము—చికిత్స.

1. Abdomen పొత్తికడుపు.

ఊడుట.—మిక్కుటముగ ద్రేన్పులు వచ్చుచు- కార్బోవెజ్. అజీర్తిలక్షణములతో కూడియుండి-నక్సువామికా. అధికముగ నపానవాయువులు వెడలుచు-లైకోపోడియం. కొవ్వపదార్థములుతిని జీర్ణముకాక-పల్పటిల్లా.

నొప్పి.—భరింపలేనినొప్పి, గాలిచేరుట-కెమోమిల్లా. గుడగుడ లాడుచు-పోడోఫైలం, పల్పటిల్లా. బాధతగ్గుటకు రోగి శరీరమువంచుచున్న-కోలోసింథ్. మాత్రపుతిత్తిలో పసరురాళ్లు చేరి-లైకోపోడియం, లెకెసిస్. నమలు చున్నట్లు నొప్పి-కుప్రంమెట్. రాయిపెట్టిన ట్లుండు నొప్పి-పల్పటిల్లా.

దుష్టమగునీరు చేరుట.—1-వ భాగమున వ్రాయబడిన ఆర్సెనిక్ ఆల్బం, ఆసిడ్ వైట్రికం, చైనా, ఫెరం మెట్, మెర్క్యూరియస్ లలక్షణములు గమనించేది.

2. Abortion గర్భస్త్రావము.

భయపడుటచే-ఎకోనైట్, దెబ్బతగులుటవలన-ఆర్నికా, కుట్టుచున్నట్లు నరములబాధతో-సిమిసిఫ్యూగా, కోపము వచ్చుటవలన-కెమోమిల్లా. ఆవలింతలు, చలి, ఎఱ్ఱని లేక నల్లని మాంసపుముద్దలు పడుచు - కెమోమిల్లా, చలి, వాంతి, ఎఱ్ఱని రక్తము దిగలాగుచున్నట్లు నొప్పితో- ఇపెకాక్, చెవిలోధ్వని నీరసము శీతము అధిక రక్తస్త్రావములతో-చైనా, శూల, నల్లని రక్తము, శీతము, కొంకర్లు-సెకేలే. 1, 2 నెలలలో కల్లుట, గుంట, కుట్టినట్లు నొప్పులతో-యాపిస్, పొట్ట బద్దలగునేమో యని తోచునట్లు గాలిచేరుట, తల పెద్దదగుచున్నట్లు తోచుట అరైంటం నైట్రికం, అతినీరసము, అతిదుర్వాసనస్త్రావము-బాక్టీషియా, మామూలుగ గర్భస్త్రావ మగుచుండుట, క్రిందికి నొక్కుచున్నట్లు నొప్పులు, చిన్నకీళ్లలోనొప్పులు-కాలోఫైలం. నడుమునొప్పి చట్టలలోనికి తొడలలోనికి పొడుచుచుండుట, తివ నెలస్త్రావము—కాలీకార్బు, సెబీనా, క్రియసోట్, తూజా. స్త్రావమై కట్టుబడి మరల ప్రవించి కట్టుబడులక్షణముతో-పల్నాటిల్లా. 4 వ నెలలో-సిమిసిఫ్యూగా. 5 వ నెలకు పిమ్మట-సేపియా.

N. B. ఫెరంమెట్ గర్భవతులకు వాడిన గర్భస్త్రావముల నిరోధించును. పిల్లలు హెచ్చుపుట్టుమచ్చలు లేకుండ జన్మింతురు. మామూలుగ మృతశిశువులు కనువారికి సిమిసిఫ్యూగా మొదటి నెలలో వాడిన జీవశిశువులు పుట్టుదురు.

3. Abscess & Boils గడ్డలు, కురుపులు.

పలుమార్లు లేచుచు మానుచుండునవి-ఆర్ని కా. పిలకలు వేసినట్లు బయలుదేరుట-ఆర్ని కా. ఎఱ్ఱనివాపుపోటు-బెల్లడోనా. ఆన్యపదార్థము కూడుచున్నప్పుడు-హెపార్ సల్ఫు. మెడయం దలిగ్రంథులవైన, చిగుళ్లవైన-మెర్క్యూరియస్. గడ్డ నీలవర్ణముగానుండిన-లెకెసిస్. వెక్కురోజులవరకు చీముకారుచుండిన-సై లీషియా. వేసవిలో లేచుగడ్డలు-లైకోపోడియం.

N. B. సల్ఫరు ప్రతి 2 రాత్రిళ్ల కొకసొంతాదువంతున నేవించిన గడ్డలు లేవవు. హెపార్ సల్ఫు, మెర్క్యూరియస్, సై లీషియాలు తక్కువ పొటెన్సీలో చీమును హరించును. హెచ్చుపొటెన్సీలో చీమును హరించును.

పైమందులను లోనికి వాడునపుడు సాధారణముగా చేయుబాహ్యచికిత్సలు చేయుచో త్వరలో ప్రయోజనము కనుపించును.

4. Acne or Pimples మొటిమలు.

చర్మము మొద్దుబారి యెండుకొని యసహ్యముగనుండి తలలు నలుపుగనుండు మొటిమలు-సల్ఫరు. ఎఱ్ఱగా చుట్టును వాచియుండి మధ్య చీముతోకూడియుండి తాకిన బాధకల్లు మొటిమలు-రూప్టాక్సు. బటానీగింజంత యురువుగానుండి గిల్లుచో ప్రమాదము చేయుచుండునవి-హెపార్ సల్ఫు. దురద గల్గియుండు చిన్న మొటిమలు- మెర్క్యూరియస్. సంభోగము

లేకపోవుటచే-ఆసిడ్ ఫాస్. అజీ ర్రిగలవారిలో - నక్కువామికా. అతిసంభోగమువల్ల, ముష్టిమైథునమువల్ల - ఆసిడ్ ఫాస్, ఫెరం మెట్, ఆసిడ్ నైట్రిక్.

5. Albuminuria మూత్రమున శ్వేతధాతువు పోవుట.

[మూత్ర వ్యాధులలో చూడుడు.]

6. Alcoholism మద్యపానముచే కల్లుదోషములు.

ఉదయము వాంతియగుట, వెగతైనదుచికంఠములు-నక్కు వామికా. నాడి కొంతనేపు మెల్లగను కొంతనేపు వడిగను మారుచుండి సంధిలక్షణములుకల్లుట-హయోశ్యామస్. జంతువులు దయ్యములు గంతులువేయుచున్నట్లు కనుపడినట్లు రోగి చెప్పుచుండిన- ఓపియం. ఇదివరకొకసారి యిట్టివ్యాధి కల్లియుండినవారికి-ఓపియం. నిద్రలో ఆకస్తికముగ లేచి పరుగెత్తుట, పాములు కనుపించినట్లు చెప్పుట, గొంతు బిగబట్టుట-లెకెసిస్.

7. Amenorrhoea ఋతువు ఆగిపోవుట, (స్త్రీలవ్యాధులు చూడుడు.)

8. Anaemia ర క్త ఊ ణ ము.

ముఖముయొక్కవర్ణము తెలుపుగను యెరుపుగను ఘడియఘడియకు మారుచుండుట-ఫెరం మెట్. ధాతుక్షీణము స్రావములవలన కలుగుచున్న-చైనా. లోహము, క్వినా యొక్కవగా వాడుటచే-పల్పటిల్లా. యోనిదోషములు, బహిష్టు దోషములతో-పల్పటిల్లా. ఋతుదోషము, తలనొప్పి-నేట్రం

మూరు. జబ్బుపడిలేచిన-కార్బోవెజ్. ముట్లుడుగుకాలమున
తత్వముచెడుటచే - లెకెసిస్. పొడువుగా ఎత్తుగా పెరుగుట,
కన్నులు పచ్చబడుట, రక్తక్షీణము-ఫాస్ఫరస్. రక్తము విషపూ
రితమగుట- లెకెసిస్.

9. Angina Pictoris హృదయము బిగింపు.

గుండెబిగింపు- అయోడియం, పట్టుచు వదలుచున్న
ట్లుండుట- లిలియంటిగ్. నొప్పి ఛాతీయంతటి ఆక్రమించుట-
సిమిసిఫ్యూగా. ఎడమచేతిని ఛాతీతో బిగించికట్టిన ట్లుండుట-
సిమిసిఫ్యూగా. నెమ్మదియైననాడి, హృదయమునుండి ఛాతీకి
బాధ, మంట, నీరసము, కదలిన ఊపిరాడకుండు ననుతలంపు,
ఊపిరాడుటకు లేచి కూర్చుండుట- ఆర్సెనికం - ఆల్బం కదలక
పోయిన తనహృదయ మాగునని తలంచుట- జెల్సీమియం. ఛాతీ
యినుపబద్దెతో బిగించినట్లుండుట-ఎకోనైట్, కేక్టస్. దడ,
పొడుచుచున్నట్లు బాధ మెడలోనికి చేతులలోనికి వ్యాపిం
చుట-నక్సువామికా. పొగత్రాగుటవలన-నక్సువామికా. నిద్ర
నుండి లేవగనే యూపిరిసల్పక గుడ్డలు తీసివేయుట- లెకెసిస్.
నడచునపుడు బిగింపు-ఆర్సు.

10. Aphthae—Sore mouth నోటిపూత-పుండు.

పుల్లని వాంతులు ఆకుపచ్చని నీటివిరేచనములతో
ఎఱ్ఱనిపూత - కెమోమిల్లా. అతిచొంగకారుట, పుండ్లుపడి
యుండుట-మెర్క్యూరియస్. పొక్కులు నిండుగానుండి నీల

వర్ణమునకు మారి రోగి నీరసముగానుండిన-ఆర్యేనికం ఆల్బం. పుండ్లు నోటినుండి గొంతులోనికి వ్యాపించిన - ఆసిడ్ నైట్రిక్. పూత గొంతులోనికి వ్యాపించి గ్రంథులు వాచి చీము పట్టుచో-హెపారు సల్ఫు. నాలుక గోధుమవర్ణము, నోరు దుర్వాసన-బాష్టిషియా. మెర్క్యూరియస్ పనిచేయనపుడు సల్ఫురు కూడ వాడవలెను.

11. Apoplexy రు ద్ర వా త ము.

నాడితీవ్రము, జ్వరము, తిమ్మిరి-ఎకోనైట్. గురగుర భ్వనితోగూడిన కష్టమగుశ్వాస, ముఖము నలుపుయెరుపు కలిసినరంగుగా మారుట, ముఖమువై చెమట, మత్తు, నోటి వెంట నురుగు, అవయవములు బిగియుట, మెలితిరుగుట-ఓపియం. మత్తుపదార్థము నేవించుటచే కల్గిన-నక్సువామికా. ముఖముకందియుండి క్రిందిదౌడ వ్రేలాడుచు మత్తుగానుండిన-నక్సువామికా. తల వేడిగానుండి శరీరము చల్లగా నుండుట, మలమాత్రములు తెలియకుండగ నగుట, కనుపాపలు ముడుచు కొనుట-ఎడమవైపు పక్షవాతముతో ఆర్పికా. నాడిమందము, ఎడమభాగం పక్షవాతం, మత్తు, పాలిపోయినముఖము, ఎల్లప్పుడు మద్యపానము చేసెడివారు-లెకెసిస్. క్రిందిఅవయవముల పక్షవాతం-నక్సువామికా. ఎఱ్ఱనికన్నులు, ఎఱ్ఱనిముఖము, కాళ్లుచేతులకంపములు, మ్రింగుడుబడకపోవుట, కుడివైపు పక్షవాతం-బెల్లడోనా. ముసలివారిలో కలుగు కుడివైపుపక్ష

వాతము, నాలుకపక్ష వాతము=బెరీటాకార్బు. తలత్రిప్పు, తెమ
ల్చుట, ముఖమెఱ్ఱబడుట, పక్ష వాతచిహ్నములతో-జెల్సీమియం.
యెండలో తిరుగుట, దెబ్బతగులుట, భయములవలన కల్గి
కన్నులు ముఖము యెఱ్ఱగనుండిన-గ్లోనైస్. బహిష్టుదోషముచే
బాధపడువారిలో-పల్సు.

12. Appendicitis ఆంత్రసంబంధపు వాపు.

ఎఱ్ఱని ముఖము జ్వరము కాలేయమువద్ద నొప్పి-బెల్ల
డోనా. పొట్టయొక్క కుడిభాగము వాచుట, కూర్చుండిన కుడి
కాలు చాచిన బాధ-రూస్తాక్సు. ఎడమవైపున-లెకెసిస్. పెక్కు
కేసులు బెల్లడోనా మెర్యూరియసులను ఒకదానివెనుక
నొకటిగ మార్చి వాడిన కుదిరెను.

13. Appetite—loss of ఆకలి తరుగుట.

దురలవాట్లు—వేళతప్పి భుజించుట, మత్తుపదార్థములు
సేవించుట-నక్సువామికా. కఠినముగా జీర్ణమగుపదార్థములు
తినుటవలన-పల్సటిల్లా. క్రిందటిదినమున పూర్తిగా మెక్కి
యుండుటచే-ఇపెకాక్. శరీరపోషకధాతువులు మూత్రాదుల
ద్వారా పోవుచుండిన-చైనా. వైత్యలక్షణములతో-బ్రయో
నియా. విరేచనము కాకుండుటచే-నక్సువామికా. విరేచనమునకు
వెళ్లవలె ననుకోరికడే లేకుండి-బ్రయోనియా. పుల్లనివస్తువులు
కోరుచుండిన - ఆంటిమోనియం క్రూడం ఎక్కువగా నీరు
త్రాగుచు-సల్ఫరు.

14. Asthma ఉబ్బసము.

తెరలు తెరలుగా వచ్చుదగ్గు శ్లేష్మము పూర్తిగానున్నట్లు ధ్వని, వమనము-ఇవె కాక్. కదలినవెంటనే దగ్గు-బ్ర యోనియా. నాడి సన్నముగ నుండుట, చల్లనిచెమటలు, ఊపిరికొరకు వెనగు లాడుచుండుట- ఆర్యెనికంఆల్బం. దగ్గు వెల్లకిలప రుండినను ముందుకు బాగుగవంగినను తగ్గుట-నక్కువామికా. ఊపిరితిత్తుల లోనికి దువ్వచేరిన ట్లుండుట-సల్ఫరు. వేకువ 3-4 గంటలకు దగ్గు హొచ్చుట, ముందుకు వంగినను లేచికూర్చుండినను శ్లేష్మము (దారమువలె) వెడలిన దగ్గు తగ్గుట-కాలీబైక్రోమికం. ఒకా నొకతేదీనుండి వచ్చినదని పల్కుట, గోరింతదగ్గు వచ్చినప్పటి నుండి బాధించుట, ఛాతీలో నిప్పుకణిక యుంచినట్లు మంట, బలహీనత, శవాకారము పొందుట, ఈలక్షణములతో నుండిన వారికి-కార్బోవెజ్. గుడ్డలను దగ్గునపుడు వదులుచేయవలసి వచ్చుట, పొడిదగ్గు, నిద్రలో తనకు తెలియకుండగనే దగ్గుట, దగ్గునపుడు గుదములోనికి పొడుచుచుండునొప్పి-లెకెసిస్. శ్లేష్మము గురగురలాడుచు ఊపిరితిత్తులలో నిండియుండి వెడ లించుటకురాక రోగి మగతగానుండిన-ఆంటిమోనియంటార్. వానగాలి చల్లగాలి తగిలిన హాయిగనుండుట-హెపారుసల్ఫు. కప్పుకొనినగుడ్డ తొలగుటచే దగ్గు-యాస్టాక్సు శ్లేష్మము చిక్క గాను విస్తారముగాను చేదుగాను ఆకుపచ్చగాను వెడలుట, ఎడమవైపుపరుండిన హొచ్చుట - పల్పటిల్లా. వెచ్చదనమువలన వచ్చుచో-తూజా. దగ్గువచ్చి యన్నము వాంతియగులక్షణ.

ముతో గూడిన యుబ్బసము-ఫెరం మెట్. ఉదయము కల్లెతో గూడినదగ్గు సాయంత్రము పొడిదగ్గు-రూప్టాక్సు, బ్లాటావోరి యంటాలిస్ మదరుటించరు 5 చుక్కలు నీళ్లలో ($\frac{1}{2}$ బొంబు) వేసి పుచ్చుకొనిన పెక్కురకములగు ఉబ్బసములు తగ్గును.

15. Back-ache నడుమునొప్పి.

నడుము బ్రద్దలగుచున్నట్లు నొప్పి-రూప్టాక్సు. ప్రథమమున కదలికవలన హెచ్చి యింకను కదలుటవలన తగ్గిన-రూప్టాక్సు. విరామములేక అధికమగు బాధ-సిమిసిఫ్యూగా. వేకువజామున వెన్నెముకలో మంటతోకూడిన నొప్పి-నక్సు వామికా. కదలికవలన హెచ్చుట-బ్రయోనియా. పొడుచుచున్నట్లు చీల్చుచున్నట్లు బాధ-పల్పటిల్లా. చితుకగొట్టినట్లు-ఆర్నికా. మెరుపువలె వచ్చుచుపోవుచున్న-బెల్లడోనా. నడుచుటవలన వచ్చిననొప్పి-స్వెజీలియా. పరుండిన నడుమునొప్పి వచ్చుచు నిలుచుండిన తగ్గిన-బెల్లడోనా. నిలుచుండిన కల్లి పరుండిన తగ్గుట-తూజా.

16. Barbars'-Itch మంగలక త్తిదోషము.

దురద మంట-సల్ఫరు. తూజా ప్రధానమగుమందు. దీని మదరుటించరును పైకి కూడ రాయవలెను.

17. Biliousness పైత్యము.

నీరుత్రాగుటవలన పసరు వాంతియగుట-బ్రయోనియా. పసుపుపచ్చనినాలుక, చర్మము మురికిగానుండుట, నోటివెంట

నీరూరుట-మెయ్యూరియస్. చిరచిర, కాలేయము ముట్టు
కొనిన నొప్పి-బ్రయోనియా. దురలవాట్లు-ఆతితిండి తినువార
లలో-నక్కువామికా. తెల్లని నాలుక, ఉదయము తలనొప్పి,
సుద్దరంగువిరేచనము-పోడోషైలం. స్త్రీలలో వైత్యలక్షణ
ములు-ఇగ్నేషియా. వికారముతో తలనొప్పి, తీగలవలె
శ్లేష్మము కక్కుట. పుల్లని లేక చేదువాంతి వేవిల్లు-ఐరిస్. తెమ
ల్చుట వాంతి-ఇపెకాక్. నిద్ర లేకపోవుటచేత-పడవ బండి
ప్రయాణములవలన, తలత్రిప్పు వాంతి-కాక్యులస్. చలి విరే
చనములతో-పల్పటిల్లా.

18. Bites and Stings of Insects పురుగులకాట్లు, కుట్లు.

మంట, చెమట, నీరసము-ఆర్సెనికం ఆల్బం. ఎఱ్ఱనివాపు,
మగత-బెల్లడోనా. చర్మ మార్పుకొనిపోవుట, నీటిస్రావములు-
నేత్రం మూరు. కుట్టినచోట వాపు, కీళ్లుచల్లబడుట-లెడం.
చురుకుచురుక్కుమన నొప్పి-యాపిస్, కేంథారిస్.

19. Bladder మూత్రపుసంచి.

మూత్రములో చూడుడు.—

20. Bleeding రక్తస్రావము.

భయము, ఆదుర్దా, ఎఱ్ఱనిరక్తము - ఎకోనైట్. దెబ్బ
వలన, శరీరకష్టము చేయుటచేత - ఆర్నికా. ఎఱ్ఱనిముఖము,
వేడిరక్తము - బెల్లడోనా. సాలినముఖము, విసరమని కోరుట,

శీతలస్థితి - కార్బోవెజ్. సొమ్మసిల్లుట, చెవిలో ధ్వని, అధిక రక్తము - చైనా. కొంతరక్తము చిక్కగను కొంత నీళ్లుగను- ఘెరంమెట్. ఘడియఘడియకు ముఖము పాలిపోవుట, ఎఱ్ఱ బడుట - ఘెరంమెట్. శరీరము కండరములు అదురుట, సంధి లక్షణములు-హయోశ్యామస్. దుష్టరక్తము చీకిన గడ్డివలె నుండుట-లెకెసిస్. సవామేహరోగియొక్క యెఱ్ఱనిరక్తస్రావము- ఆసిడ్ నైట్. చిన్న కురుపులనుండియైనను వెంటవెంట అధిక స్రావము-ఫాస్ఫరస్. ఆగి యాగి స్రవించుట-పల్పటిల్లా. సన్నని బలహీనులగుస్త్రీలలో శీతము కొంకర్లతో-సెకేలేసోరారోగు లలో ఇతరమందులు పనిచేయనప్పుడు - సల్ఫరు. శ్వాసకష్టము, వాంతి, అధికరక్తస్రావము-ఇపెకాక్. నల్లని మాంసపుముక్కలతో గూడుకొని, నల్లని హెమామిలిస్.

21. Blood-Pressure రక్తపుపోటు.

గుండెదడ, గుండె యాగినట్లుండుట, ఆత్మహత్య చేసుకొ- వలె ననుకోర్కె-ఆరంమెట్. ఎడమవైపు పరుండ లేకపోవుట, చావుభయము, గుండెబిగింపు-కేక్టస్, బద్ధకము, మత్తు, వణుకు, గుండెయాగునట్లుతోచుట-జెల్సీమియం. పగలు నిద్ర మత్తు, బంటరిగానుండగోరుట, అగ్నిమాంద్యము-లైకో పోడియం. గుండెదడ, తల తిరుగుట, మాటలు-సల్ఫరు. కన్నులు ముఖము ఎఱ్ఱబడిన-బెల్లడోనా.

22. Bones ఎముకలు.

[సరిగా ఎదుగకపోవుట—కాల్కేరియా కార్బు.]

క్రిందిదొడయెముక పుచ్చుట—ఫాస్ఫరస్. ఎముకలలో నొప్పులు—ఆసిడ్ నైట్రిక్. విరిగినట్లు నొప్పులు, యూఫాటోరియం పెర్లు. విరిగిన—సింఫైటం. పిల్లలయెముకలు వంకరగా పెరుగుట—సైలీషియా.

23. Breast abscess చనుకుదురు.

[ప్రథమావస్థ—ఆర్ని కా. ఎజ్జినివాపు-బెల్లడోనా.]

చీము పట్టకుండ చేయుటకు-మెర్క్యూరియస్, హెపారు సల్ఫు. కుదురును కరగించుటకు ఫైటోలక్కా పనికీవచ్చును.

24. Bronchitis డివిరితిత్తులకు సంబంధించి

గాలిగొట్టములు వాచుట.

[వ్యాధి ప్రారంభింపగనే-ఎకోనైట్, జ్వరము పొడిదగ్గు.]

బెల్లడోనా. తల యితరఅవయవములకు బాధకలిగించు నట్టిదగ్గు—బ్రయోనియా. ఛాతీ పుండుపడినట్లు నొప్పికల్లుట—మెర్క్యూరియస్. కాలికవ్యాధిగా మారిన-సల్ఫరు.

25. Bruises గాయములు.

ఆర్ని కామూలార్కమునకు పదిరెట్లనీరు కలిపి పైన ఆ నీటితో తడిపినపట్టీ కట్టవలెను. బాధకు ఆర్ని కామాత్రలు లోపలికి వాడవలెను. దీనితో ఎకోనైట్ మార్చి వాడిన మంచి

ప్రయోజనము కల్గును. రక్తస్రావ మాగకున్న హెమామిలిస్ లోపలికి వాడవలెను.

26. Bunions—పాయుట.

నీటిలో నానుటవలన—పల్పటిల్లా లోపలికిని హెమామిలిస్. ఆయింటుమెంటు పైకిని వాడవలెను.

చీముపట్టినచో—హెపార్ సల్ఫు లోపలికిని కాలెండులా ఆయింటుమెంటు పైకిని వాడవలెను.

27. Burns కాల్పులు. Scalds బొబ్బలు.

జ్వరలక్షణములు—ఎకోనైట్. చీముపట్టుట—హెపార్ సల్ఫు. వేడియాహారపానీయములు పుచ్చుకొనుటచే లోపలి భాగములు కాలినచో—శాపోడోమ్.

కేంథారిస్ ఆయింటుమెంటు పైకి వాడవలెను.

28. Chancre కొరుకు.

వంచలు గట్టిగానుండుకొరుకు—మెర్క్యూరియస్ ప్రోటో అయోడైడ్.

యెఱ్ఱని మెత్తని యేదితగిలినను బాధగల్గు కొరుకు—కారాలియం.

29. Chicken-Pox ఆటలమ్మ.

[పెద్దమ్మవారిలో చూడుడు.]

30. Cholera కలరా (వాంతిబేడి.)

పల్చని విరేచనములు ప్రారంభింపగనే 15 నిమిషముల కొకమోతాదువంతున సల్ఫరు 6 వ పొటెన్సీని వాడిన కలరా వ్యాధిలోనికి విరేచనములు మార్పుజెందక తగ్గిపోవును. గంటి వలె విరేచనములగుచుండిన టింబర్ కేంఫరును ఒక ఆవున్ను నీటిలో 10 చుక్కలు వేసి 4 మోతాదులుగా వాడవలెను. కాళ్లుచేతులు చల్లబడి కంపములు కల్గుచో—విరేట్రం ఆల్బును, దానివలన ప్రయోజనము కనుపించనిచో కుప్రం మెట్ ను వాడిన ప్రయోజనము కల్గును. పిక్కలలో వీకుచున్నట్లు నొప్పులు, సర్వాంగములు శీతలస్థితిజెందుట, మరణచిహ్నములు కనుపించుచో-కార్బో వెజ్ ను వాడవలెను.

పెద్దపెద్ద నీటివిరేచనములు విరేచనమైనవెంటనే పొట్ట నీటిచే పూరింపబడి గుడగుడలాడుచు మరల దుర్గంధయుతమగు గొప్పనీటివిరేచనమగుట-పొడోఁపై లం.

వ్యాధియొక్క యేస్థితియందైనను పొట్టలో మంట, నిస్త్రాణ, అస్థిమితముకలుగుచో-ఆ ర్సెనికంఆల్బుం వాడిన తగ్గును. ఆహారము ద్రవపదార్థముగను బలమునిల్పునదిగను నుండవలెను.

31. Chorea అవయవములు స్థిరతలేకపోవుట (న ర్త న రో గ ము.)

అనుమానముతో నుండుట, సిగ్గువిడిచియుండుట హాయోశ్యామస్. యెఱ్ఱనిముఖము కన్నులు-బెల్లడోనా. మల యులో నులిపురుగులు కనుపించుచున్న—సినా. ఒకభాగమున

కదల్చుచున్న చో—కుప్రం మెట్. కన్నులు చికిలించుట, ముఖము కాళ్లు చేతులు క్షణమొకరితి కదలుచుండుట— ఎగేరి కస్. ఒంటరిగానుండుకోర్కె, బుద్ధి క్షణక్షణము మారుచుండుట, కండరములు కదలుచుండుట-ఇ గ్నేషియా.

32. Cold and Catarrh జలుబు, పడిసెము.

చల్లనిగాలి సోకుటవలన-ఎకోనైట్. నీరసము, ముక్కు వెంట కన్నుల వెంట నీరుకారుట (మంటతో)-ఆ ర్సెనికం. ముక్కు వెంట నీరు ధారగాకారుచుండుట-నేట్రంమూరు. ముక్కులో పుండ్లుపడినట్లు బాధ, తీగలుసాగుశ్లేష్మము వెడలుచుండుట-కాలీబైక్రోమికం. ముక్కులుబిగింపు—లైకోపోడియం. దుర్వాసన గలశ్లేష్మము-ఆసిడ్ నైట్రిక్. రక్తపుజీరగలశ్లేష్మము—ఫాస్ఫరస్. రాత్రివేళ ముక్కుబిగించుట-నక్సువామికా.

కొందరిలో ఆ ర్సెనిక్ పనిచేయనిలక్షణములకు మెర్క్యూరియస్ పనిచేయును.

33. Colic—శూల.

తీవ్రమగుశూల, ముందుకువంగిన తగ్గుట, తెరలుతెరలుగా వెంటవెంట వచ్చుట-సిమిసిఫ్యూగా, కోలోసింథ్. తీవ్రమగుశూల, వెనుకకువంగినను నిలువుగానుండినను తగ్గుట—డయాస్కోరియా. వైత్యశూల, కోపమువచ్చుటచే కల్లుశూల, పిల్లలకుకల్లుశూల-కెమోమిల్లా. ఈమందు తరువాత నక్సువామికా, పల్పటిల్లాలలో నొకటి కొన్నిగంటలైనపిదప వాడిన

మంచి ప్రయోజనము గల్గును. పొట్టలోని నరముల సంబంధము గు
 నొప్పి—బెల్లడోనా. పొట్ట గాలిచే నింపబడియుండి యపాన
 వాయువు వెడలిన బాధ తగ్గుచు మలబద్ధకముగానున్న-లైకో
 పోడియం. వైత్యశూలకు కెమోమిల్లా పనిచేయనపుడు—
 పొడోఫైలం. రంగులువేయువారికి గల్గుశూల—పొడోఫైలం,
 కత్తికోతవలె నొప్పులు మెలివేసినట్లు నొప్పులు వత్తిడిచే
 తగ్గుట—కుప్రంమెట్. పొట్ట ఊదుట, విరేచనానుమానము,
 ప్రేవులు రాళ్లమధ్యపడి నలుగుచున్నట్లు నొప్పి-నక్సువామికా.
 కోయుచున్నట్లు పొత్తికడుపున కడ్డముగా ఎడమనుండి కుడి
 వైపుకు వచ్చు నొప్పులు (వాంతులు విరేచనములతో)—ఇవె
 కాక్. బాధ తగ్గుటకై యటునిటు తిరుగుట, ముందుకు వంగి
 కూర్చుండుట, నుదుట చెమటపోయుట-విరేట్రంఆల్బం. చల్లని
 వస్తువులవలన బహిరంగమైన గాలిలో నటునిటు తిరుగుటవలన
 తగ్గుట-పల్పటిల్లా. భోజనమైన వెంటనే వచ్చుశూల—కాలీ
 జైక్రోమికం. నక్సుమోస్కేటా. భోజనమైన 2, 3 గంటలకు
 వచ్చినచో—నక్సువామికా. భోజనముచేసినను ఏది తిన్నను
 తగ్గుశూల—యనకార్డియం.

34. Constipation మలబద్ధకము.

మొలలు, తలనొప్పి, దురలవాట్లు గలవారికి-నక్సు
 వామికా. మామూలుగా మలము ఆలస్యముగా వెడలుట-
 సల్ఫరు. ఉదయముసల్ఫరును సాయంత్రము నక్సువామికాయును

వెక్కురోజులు వాడిన వెక్కండ్రకు మలబద్ధకము కుదిరినది. నోరు లోహపురుచిగా నుండువారికి-మెర్యూరియస్. కఠినముగనుండు నల్లనియుండలు ముసలివారి మలబద్ధకము-ఓపియం. ప్రయాణము చేయువారికి—స్లాటినా. పదేపదే మలవిసర్జనము కొరకు వెళ్లినను కాకపోవుట - కాష్టికం. మిక్కుటమగు బాధతో-ఆసిడ్ నైట్రిక్. విరేచనమునకు వెళ్లుకొరికయే కల్లకుండుట-బ్రయోనియా. మలద్వారము బిగువుగానుండుటచే మెత్తనివిరేచనమైనను మిక్కిలి ముక్కినగాని వెడలకుండుట-లైకోపోడియం. గొత్తెపెంటికలవలె గట్టిమలము బాధతో వెడలుట-నేట్రంమూరు. నల్లని గట్టి పెద్దముద్దలుగా వెడలుచు కొంత నిలిచిపోవుట—తూజా. విరేచనము గట్టిగానుండి బయటికి వచ్చుచు లోపలికి పోవుచు బాధించుట-సైలీషియా.

35. Consumption తుయ.

హెమామిలిస్, డ్రోసిరా, ఫాస్ఫరస్, ఆర్సెనికంఆల్బం, శాంగ్వేనేరియా, కాలేక్రియాకార్బు, ఫెరంమెట్ స్టేనం, ఆర్సెనికం అయోడేటం, బేసిలినం, ట్యూబర్క్యులినంలు ప్రధానమైనవి.

కుడియాపిరితిత్తి క్రిందిభాగమునుండి నొప్పి వీపునకు పొడిచినట్లుండురోగికి—కాలీకార్బానికం. ఉప్పని చిక్కని ఆకుపచ్చని దుర్వాసనగల శ్లేష్మమువెడలుట నొప్పి యూపిరితిత్తులనుండి గూడలమధ్యకు పొడుచుచుండుట-కాలీహైడ్రోఅయో

డికం. కుడియూసిరి తిత్తిలో వైభాగమునను మధ్యభాగమునను
 నొప్పి—కాల్కేరియాకార్బు. ఎడమయూసిరితిత్తి వైభాగ
 మున నొప్పి-సల్ఫరు. దగ్గు, గుండెలో బరువు, ఊపిరిసల్పకుండుట,
 ఎడమవైపుపరుండి ఎడమయూసిరితిత్తిలో పోట్లుకల్లుట—ఫాస్ఫ
 రస్ పెద్దపొటెనీ యొకమోతాదుమాత్ర మివ్వవలెను. దానినే
 వెంటవెంట వాడుటగాని ఫాస్ఫరస్ యీవ్యాధిలో తక్కువ
 పొటెనీలో వాడుటయు కూడదు. అతి ఆకలి, భోజనము
 చేయుటచే ఉపశాంతి. ఎంతతిండి తినుచున్నను చిక్కిపోవు
 చుండుట, చల్లనిగది కావలెనని కోరుచుండుట-ఆయోడియం.
 గ్రంధులు వాచుట, ఊపిరాడుట, కష్టముగానుండుట, కల్లె తెగి
 పడకుండుట-బ్రోమియం. రాత్రివేళ పొడిదగ్గు, నిద్రింపలేకుం
 డుట, పరుండజాలక కూర్చుండియుండుట, ముక్కు ఎండుకొని
 ఊపిరిపీల్చుటకు కష్టముగనుండుట, ప్రథమమున పొడిదగ్గుగా
 నుండి క్రమముగ శ్లేష్మము సులభముగా జారుదగ్గుగామారుట,
 నుదురునొప్పి, జ్వరము-స్టిక్టాపల్. నిద్రనుండి ఊపిరిసల్పక
 లేచుట, తీవ్రముగ ధ్వనిచేయుదగ్గు, గుటకవేయుట, మాట్లా
 డుట, పాడుటవలన దగ్గు హెచ్చుట-స్పాంజియా. ఎల్లప్పుడును
 లక్షణములు మారుచుండుట, బాధలు ఆకస్తికముగ కల్గి యాక
 స్తికముగ తగ్గుట, ఊపిరితిత్తులు మెదడు మాత్రపిండములు
 కాలేయము జఠరము ఇట్లొకదానితరువాత నొకటిగా
 వ్యాధిగ్రస్తమగుట-ట్యూబర్ క్యూలిసం. ఎల్లప్పుడును లక్షణ
 ములు మారుచుండుట, రోగముయొక్క తలతోక తెలియ

కుండుట-వల్పుటిల్లా. సన్ననివారికిని-ఆకుపచ్చని, తియ్యని లేక ఉప్పని కళ్లెపడుట. పొట్ట ఖాళీయైనట్లుండుట, మట్లాడినను కదలినను అలసటకల్గుట, బాధలు క్రమముగా హెచ్చి క్రమముగా తగ్గుట-స్టేనం. కుడియాపిరితిత్తిలో నొప్పి, పొడిదగ్గులో కాక, బుగ్గలెఱ్ఱబడుట-శాంగ్వెనేరియా. గుండెలోమంట దగ్గు అర్ధరాత్రికి పిమ్మట హెచ్చుట, పొడిదగ్గు, ఊపిరిసల్పకుండుట-ఆర్సెనికంఆల్బం. అర్ధరాత్రికి పూర్వము హెచ్చు పొడిదగ్గు కల్గుట-సల్ఫరు. సులభముగా జలుబుచేయుట, కళ్లెతో రక్తము చీము పడుట-సైలీషియా.

36. Convulsions and Cramps ఈడ్పులు, కొంకర్లు.

ముఖము నీలవర్ణముగా మారుట, వ్రేళ్లు కొంకర్లు పోవుట-కుప్రంమెట్, ముఖము ఎఱ్ఱబడి-బెల్లడోనా. మలమున నులిపురుగులుచేరుట, ముఖము పాలిపోవుట-సినా. ముఖమునకు తలకు వెచ్చని చెమటపోయుట, ఒకబుగ్గ యెఱ్ఱగను, మరొకటి తెల్లగను నుండుట-కెమోమిల్లా. నిద్ర లేకపోవుట వల్లను, ఋతువు ఆగిపోవుటవల్లను, అతినీరసమువల్లను, కలిగినచో-కాక్యులస్. ఫిట్టు వెంటవెంట వచ్చుట, అవయవములు ముడుచుకొనుచు చాచుకొనుచునుండుట-సిక్యూటావిరోసా. శరీరము ముట్టుకొనిన తెరవచ్చుట-నక్సువామికా. తల హఠాత్తుగ దిండువైనుండి లేచుట-స్ట్రెమోనియం. తెర వచ్చుటకు ముందు కంటిపాపలు పెద్దవగుట—అర్జెంటం నైట్రికం. పిల్లలు

మిక్కుటముగా తినుటచేత-ఇవెకాక్. కండరములు అదురు చుండుట, పిల్లలను గురువు మొదలగువారు శిక్షించుటవలన- ఇగ్నేషియా. ఫిట్టు వచ్చుటకుముందు ఆకలి కల్లుట, నాలుక కొరుకుకొనుట, నోటివెంట నురుగు, భయంకరమగుదృష్టి.— హాయోశ్యామస్.

పలుమారు చిన్న బిడ్డగుణము వచ్చుపిల్లలకు బెల్లడోనా వలన నిరోధింపబడును.

37. Cough దగ్గు.

అధికధ్వనితోకూడిన పొడిదగ్గు—ఎకోనైట్. సులభముగ కళ్ల వెడలుదగ్గు—హెపార్ సల్ఫు. పొడిదగ్గు ముఖమెఱ్ఱి బడుట—బెల్లడోనా. రాత్రి హెచ్చునది—హాయోశ్యామస్. గొంతునొప్పి, బొంగురుతనము, ఛాతీనొప్పి—ఫాస్ఫరస్. చిరుదగ్గు—నక్సువామికా. కళ్లెతో తీవ్రమగుదగ్గు—సల్ఫరు. పొడిదగ్గు దగ్గుటవలన తలనొప్పి, ఛాతీనొప్పికల్లుట-బ్రయోనియా. శరీరమంతయు కదలించునంతదగ్గు, బొంగురుతనము, ఛాతీనొప్పి—మెర్క్యూరియస్. తీగవలె శ్లేష్మమువెడలుచు ఉదయమున నుద్రేకించుదగ్గు—కాలీబ్రెక్రోమికం. ఊపిరిసల్పుటకు కష్టముగనుండి తెగిపడని మిక్కుటమగు శ్లేష్మముతో తెరలు తెరలుగా వచ్చునది—ఆంటిమోనియం, టార్టారకం. దగ్గిన కొలది ఉద్రేకించుట—ఇగ్నేషియా. కొండనాలుక జారుట వలన-ఎల్యూమిన్.

38. Croup కింకవాయిదగ్గు.

అతిదాహము వడివడిగా శ్వాస తీసికొనుట, తీవ్రమగు వేడి పొడిదగ్గు-ఎకోనైట్. అధికశ్లేష్మము, గురగురధ్వని, సులభముగ వెడలుకల్లె-హెపారుసల్ఫు. పెద్దధ్వని వెంటవెంటదగ్గుట, రంపపుకోత శబ్దమువంటి శబ్దముతో శ్వాస—స్పాంజియా.

కొందరు వైద్యులు ఈమూడుమందులను 1,2,3 వరుసగా 5 నిమిషముల కొకమోతాదువంతున వాడుచున్నారు. గొంతునొప్పి తలనొప్పి పొడిదగ్గు-బెల్లడోనా. చీకువంటిబిడ్డలలో అయోడియం మంచిపనిచేయును.

39. Deafness చెవుడు.

[చెవివ్యాధిలో చూడుడు.]

40. Debility నీరసము.

జబ్బువలన, ధాతుక్షీణమువలన, అతిసారమువలన—
చైనా, నరములబలహీనత—ఆసిడ్ ఫాస్. రక్తక్షీణము
వలన—ఫెరం మెట్, నేట్రంమూరు. నీరసముగానున్నను స్థలము
మార్పుచుండుట-ఆ ర్సెనికంకల్పం.

41. Dentition దంతములు వచ్చుట.

ఆలస్యముగా వచ్చుట-కాల్కేరియాకార్బు. దంతములు
వచ్చునపుడు బాధచిరచిర—కెమోసుల్ఫా. పిల్లలు చిగుళ్లరుగు
నట్లు దేనికైనను వేసికుద్దుచుండుట—పోడోస్ఫె లం.

42. Diabetis అతిమూత్రము.

[మూత్రవ్యాధులు చూడుడు.]

43. Diarrhoea అతిసారము.

ఏమియుబాధలేక అజీర్తివిరేచనము లగుచు నీరసము జెందుట—చైనా. వేసవిలో పిల్లలకు గల్లు పసుపురంగు విరేచనములు—ఇవెకాక్. అప్రయత్నముగానగుట, పరుగెత్తవలసివచ్చుట—ఎలోస్. బ్రయోనియా, సల్ఫరు, గొంత గట్టిగనుకొంత పల్చగనగుట-ఆంటిమోనియంక్రాడం. పైత్యవిరేచనములు, దాహము, నోరుదుర్వాసన, తెమల్చుకొనుట, కక్కులు, ఆకలిలేకపోవుట, చిరచిరగానుండుట—మెర్క్యూరియస్. ఆకస్తికముగ కల్లు గాలిమార్పుచే-హేపార్ సల్ఫు నులినొప్పితో-కెమోమిల్లా. గొట్టమునుండి చిమ్మినట్లు—పోడోఫైలం. జిగురు, ఆకుపచ్చనిరంగు రాత్రి హెచ్చుగనగుట, నీరుత్రాగినపుడెల్ల విరేచనమగుట—అరైంటం నైట్రికం. సుద్దరంగుగానగుట, లేక మాటిమాటికి రంగుమారుట—పోడోఫైలం. జిగురుతోకూడి యుండి తేవకొకవర్ణముగా నగుట—పల్పటిల్లా. పులిసినవాసన గొట్టుచు—కార్బోవెజ్-లైకోపోడియం. వేసవిలో చల్లనినీరు త్రాగుటవలన—ఎకోనైట్. సగ్గుబియ్యపుజావవలె, ఆకుపచ్చని రంగు స్థేషముతో కూడి బాధలేక కల్లు అజీర్తివిరేచనము—ఫాస్ఫరస్. వాసన జిగురుబాధతో—ఆర్నీకా. గుదమున మంట,

పసుపువర్ణము, అజీర్తిలక్షణములు, నిస్త్రాణ—ఆర్యెనికం ఆల్బం. మూతినుండి ముడ్డివరకు మంటతో—విరిన్.

44. Diphtheria కంఠరోహిణి.

కుట్టుచున్నట్లు నొప్పి, గొంతు మిక్కుటముగా వాచుట—ఎపిస్. జ్వరము, నోరు దుర్వాసన, నాడి వేగముగ నుండుట, నిస్త్రాణ, గొంతులో నల్లబడుట—ఆర్యెనికం ఆల్బం. ముక్కు వెంట రక్తముకారుట—క్రోటలస్. వాపు కంఠమున ఎడమ భాగమున ప్రారంభించుట—లెకెసిస్. కుడిభాగమున ప్రారంభించుట—లైకోపోడియం. వాపు ముక్కులలోనికి గూడ వ్యాపించుట, నోరు శ్వాస దుర్వాసనవేయుట, ముక్కువెంట రక్తముకారుట—మెర్క్యూరియస్.

ఈవ్యాధిలో మిక్కిలి యనుభవముకలవారే వైద్యము చేయ సాహసింపవలెను.

45. Dropsy నంజు.

పరుండినవై పునకు నీరుదిగుట, దాహము, అతిసారము, నీరుత్రాగిన బాధ—ఎపోసై నంకెనాబినం. దాహముతరుగుట, అడుగురెప్పకింద ఉబ్బు, మూత్రముతరుగుట—ఎపిస్. పాదములు మోకాళ్లు ఉబ్బుట, పగలు హెచ్చుచు రాత్రితగ్గుట—బ్రయోనియా. గుండెవ్యాధితో చేరియుండి యెడమపాదము ఎడమచెయ్యివాపు—కేక్టస్. కాలేయము స్త్రీహము వాచి పాండువు నీరసము అతిసార అజీర్ణవిరేచనములతో - చైనా.

మూత్రము తరుగుట, నాడిగతి సక్రమముగ లేకపోవుట-డిజిటాలిస్. ఎడమబుగ్గవై రెప్ప ఉబ్బు, నీరసము, అతిసారము, పొట్టలో నొప్పి—కాలీకార్బానికం. చర్మవ్యాధులు అణచిపెట్టుటచే-సల్ఫరు. మిక్కిలి దాహము, కొద్దికొద్ది నీరుత్రాగుట, శ్వాసము కష్టముగా తీసుకొనుట—ఆర్సెనికంఆల్బం. నల్లని మూత్రము, వంజుచూపిన భాగము నలుపులేక నీలవర్ణముగా మారుట—లెకెసిస్. శరీరముయొక్క క్రిందిభాగము వాచుట కాలేయము చెడుట, కాళ్లవై పుండ్లు—లైకోపోడియం.

46. Dysentery గ్రహణి.

గుదమున మిక్కుటమగు బాధ, జిగురుతో కలసిన రక్తము, చల్లనిచెమట, వణుకు-మెర్యూరియస్. ఇదియే లక్షణములతో ప్రేవులు మెలితిరుగుచున్నట్లు నొప్పి. నొప్పి తగ్గుటకు రోగి ముందుకు వంగుట-కోలోసింథ్. ఉదయము పెక్కుమార్లగుట, కొద్దిరక్తము కలిసియుండుట, విరేచనము పూర్తిగా కాలేదని యనుమానము-నక్సవామికా. మంటతో కూడిన దాహము, నిస్త్రాణ-ఆర్సెనికంఆల్బం. నాలుకకొన త్రికోణాకారముగ నెఱుబడుట-రూస్టాక్సు. మేహవాతపునొప్పులు తగ్గి గ్రహణియు, గ్రహణి తగ్గి మేహవాతపునొప్పులు వచ్చుట-కాలీబైక్రోమికం. మూత్రపుసంచిలోను గుదమునను మిక్కిలి బాధతో-కేంథారిస్. విరేచనము సులభముగ జారుచున్నను మహాబాధ కల్గుట-ఫాస్ఫరస్. కాలికవ్యాధిగామారుట, ఆకు.

పచ్చని జిగురుపడుట, లేదా గుడ్డలకంటి నిలువయుండిన ఆకు పచ్చగనగుట-అర్జెంటం నైట్రికం. విరేచనమగునప్పుడు ముందు నొప్పిగల్గిన-నక్సువామికా. విరేచనమగునప్పుడు తరువాత నొప్పి గల్గిన-ఇపెకాక్. విరేచనమగుటకు ముందు, అగునప్పుడు, వెనుక గంటవరకు బాధ-ఆసిడ్ నైట్రిక్. మూత్రమగునప్పుడు మంట, మూత్రము ఆగుట, లేక అణచిపెట్టబడుట, రక్తముతో కలసిన జిగురు-మెర్క్యూరర్.

47. Dysmenorrhoea. ఋతుశూల.

[స్త్రీల వ్యాధులలో చూడుడు.]

48. Dyspepsia and Indigestion అగ్నిమాంద్యము-

అజీర్ణము.

వ్యాధి తరుణస్థితిలోనున్నప్పుడు ఉదయము కాక్యులస్-సాయంత్రము నక్సువామికాలను వాడిన మంచి పనిచేయును.

పుల్లని త్రేనుపులు, పుల్లని వాంతులు, గుండెమంట, కాలేకరియాకార్బు. ఆహారము- క్షేష్ణముతోగూడిన వైత్య రసము-వాంతిజేసుకొనుట-కెమోమిల్లా. పొట్టలో గాలిచేరుట, పుల్లని త్రేనుపులు-కార్బోవెజ్. పొట్టబరువు, మంట, నోరు, చేదు, నీటివిరేచనము-బ్రయోనియా. ఏది తిన్నను రుచిలేక పోవుట-పల్పటిల్లా. కడుపులోమంట, దాహము, నిస్త్రాణ-ఆర్సెనికంఆల్బం. పొట్టలో మంట, ఎడమవైపు గాలి చేరి నొప్పి-

సల్ఫరు. అన్నము తినినవెంటనే పొట్టలో బాధ-కాలీబైక్రోమికం. పొట్ట ఖాళీగానున్నట్లు తోచుట, భోజనముచేయుటచే బాధ తగ్గుట-యనకార్డియం. రోగి పుల్లనివస్తువులు కోరుచుండుట-హెపారుసల్ఫు. తినినయాహారపురుచితో పెద్దశబ్దముచేయు త్రేన్పులు, పొట్ట పగులునా యన్నట్లు గాలిచేరుట, జఠరసంబంధమగు పుండు-అర్జెంటం నైట్రికం. కొంచెము నీరుత్రాగినను గాసుగా మారుట-కాలీకార్బానికం. కొవ్వుపదార్థములు తినుట వలన-పల్పటిల్లా. చల్లగాలి మారి వేడిగాలివీచురోజున-బ్రయోనియా. ఐస్ క్రీమ్ తినుటవలన-ఆర్సెనికంఆల్బం. చల్లని పానీయములవల్ల గాసుచేరుట-ఎకోనైట్. ప్రేవులు మెలిబెట్టినట్లు నొప్పితో-కుప్రంమెట్. పొట్ట ఖాళీయైనట్లు తోచుట, భోజనమువలన తృప్తిలేకపోవుట-ఇగ్నేషియా. నల్లని రక్తవమనము-హెమామిలిస్. యెఱ్ఱని రక్తవమనము - ఇపెకాక్. నాలుక తెల్లగానుండిన-ఆంటిమోనియం క్రూడం. భోజనమైన వెంటనే పొట్టలో బరువుగానుండుట-బ్రయోనియా, కాలీబైక్రోమికం, నక్సుమోస్కేటా. భోజనమైనగంటకు బరువు బాధకల్గుట-నక్సువామికా. ఆలస్యముగా జీర్ణమగుట-చైనా. పొట్టలో గాలి చేరి త్రేన్చినను, అపానవాయువు వెడలినను బాధ తగ్గుకుండుట-చైనా. త్రేనుపువచ్చుటచే బాధ తగ్గుట-కార్బోవెజ్. అపానవాయువు వెడలుటచే బాధతగ్గుట-లైకోపోడియం. సామాన్యమగుఆకలి, కొద్దిముద్దులు తినగనే తృప్తి-సల్ఫరు. ఆతిఆకలి, కొద్దిముద్దులు తినగనే కడుపునిండుట-లైకో

పోడియం. పగలు తినినయాహారము జీర్ణముకాక నిలువయుండి రాత్రి వమనమగుట-ఫెరంమెట్. పొట్టకు దెబ్బతగులుటవలన అగ్నిమాంద్యం-ఆర్ని కా.

49. Ear-diseases కర్ణరోగములు.

శూల.—సాధారణబాధలు-పల్పటిలా, బాధ పూర్తిగా పల్పటిల్లాచే తగ్గనిచో మెర్క్యూరియస్. నొప్పులు మాటి మాటికి వచ్చుచు చెవినుండి చీముకారుచున్న-హెపార్ సల్ఫు. ఇవియేవియు పనిచేయనిచో రూస్టాక్సును వాడవలెను. చెవులు వేడికానుండి వాచియున్న-కెమోమిల్లా. చెవిగ్రంధులు వాచిన-బెల్లడోనా. చెవిలో నెఱ్ఱగానుండి పోటు గల్గిన-సల్ఫరు.

స్రావము—దుర్వాసనవేయుస్రావము-హెపార్ సల్ఫు. పచ్చని చిక్కనిస్రావము-మెర్క్యూరియస్. పచ్చని చిక్కని దుర్వాసన స్రావము-పల్పటిల్లా. చెవిలో పెద్ద ధ్వని కల్గుట, చీము-సైలీషియా.

చెవుడు—దెబ్బ తగులుటచే—ఆర్ని కా. చీము, చెవిలో ధ్వని-బెల్లడోనా. గుబిలిచేరుట, తనశబ్దము ప్రతిధ్వనించుట—కాస్టికం. జబ్బుపడి లేచుటవలన కల్లు చెవిలో శబ్దముతో-చైనా. ముసలివారిలోను, జబ్బుపడి లేచిన వారిలోను-ఫాస్ఫరస్. చీము కారుచు—మెర్క్యూ, హెపార్, సిలికాలు. ములెన్ ఆయిల్ చెవిలో వేసిన పోటు, చీము, చెవుడు వీటిని తగ్గించును.

50. Enuresis నిద్రలో మూత్రమువిడుచుట.

పిల్లలు నిద్రపోవగనే మూత్రమువిడుచుట—నేపియా. పులిపిరికాయలు గలవారు—తూజా. మూత్రద్వారము ఎఱ్ఱగ నుండువారు—సల్ఫరు. విరేచనమున నులిపురుగులు కనుపించిన—సినా.

51. Enteritis ప్రేవులు వాపుచే పనిచేయకపోవుట.

[See Peritonitis.]

52. Epilepsy మూర్ఛ.

తలకు హెచ్చుగా రక్తముచేరుటచే—బెల్లడోనా, ఇగ్నేషియా, నక్సువామికా, ఓపియం. హిష్టీరియాలక్షణములతో కూడియుండిన—బెల్లడోనా, కాక్యులస్, హయోశ్యామస్, ఇగ్నేషియా, నక్సువామికా, సిమిసిఫ్యూగా. ఉద్రేకము భయము ఆశ్చర్యములవలన కల్గినచో—కుప్రం మెట్, హయోశ్యామస్, నక్సువామికా, ఓపియం వీటిని లక్షణములననుసరించి వాడవలెను.

53. Epistaxis ముక్కువెంట రక్తముకారుట.

తలలోని రక్తనాళములకు హెచ్చురక్తము చేరుట వలన—ఎకోనైట్. ముక్కునకు దెబ్బతగులుటవలన-ఆర్నికా. నీరసముతోనుండుట, హెచ్చు రక్తస్రావము—చైనా. అటు నిటు కదలిన ప్రవించుట—హెమామిలిస్. బహిష్టు కావలసిన దినములలో నగుట-బ్రయోనియా.

54. Erysipelas సర్పి.

వేడి, వాపు, ఎరుపు, ఎడమభాగములయందు-రూస్టాక్సు.
 వేడి, వాపు, ఎరుపు, కుడిభాగములయందు, ముఖముమీద—
 బెల్లడోనా. గ్రుచ్చుచున్నట్లు నొప్పితో తెల్లసర్పి—యాపిస్.
 పెద్దపెద్ద నీటిబొబ్బలు మంటతో కూడియుండిన—కేంథారిస్. నీల
 వర్ణపుర క్తము నిండినపొక్కులు-లెకెసిస్. ముక్కుమీద చెవుల
 వెనుక కల్గి తేనెవంటి ప్రావము వెడలుచున్న—గ్రాఫైటిస్.
 ఇతరచోట్లకు ప్రాకుచుండిన—మెర్క్యూరియస్.

55. Eye diseases నేత్రవ్యాధులు.

ఎర్రబడుట వేడి తగులుట—ఎకోనైట్. వెలుతురు
 చూడలేకపోవుట, తెల్లగుడ్డు ఎఱ్ఱబడుట, కంటిచుట్టును
 బాధ, తలనొప్పి-బెల్లడోనా. కనుగుడ్డు నొప్పులు, వెలుతురు
 చూడలేకపోవుట, ముక్కువెంట నీరుకారుట—ఇగ్నేషియా,
 కనురెప్పలవై కురుపులులేచుట—గ్రాఫైటిస్. రెప్పలువాచుట,
 పుసికారుట—మెర్క్యూరియస్, హెపార్ సల్ఫు.పై రెప్పవాపు,
 ఎరుపు—యాపిస్. చూపుమధ్యము, ఒకవస్తువు రెండుగా కన
 బడుట-జెల్సీమియం. కన్నీళ్లు మిక్కుటముగా కారుట-స్వెజీ
 లియా. కండ్లకలక—అర్జెంటం నైట్రికం. దుర్గాంసములు, పుసి,
 వెలుతురు చూడలేకపోవుట-అర్జెంటం నైట్రికం. భరింపలేనంత
 నొప్పి-కెమోమిల్లా. కన్ను ఇసుకపడినట్లు మెరమెరలాడుట,
 ప్రమేహరోగుల కలక-మెర్క్యూరియస్.

56 Fainting సోమసిల్లుట.

భయమువలన-ఎకోనైట్. గుండె బలహీనత, విగింపు వలన—ఎమిల్ నిట్. (3, 4 చుక్కలు దూదిపై వేసి వాసన చూపించవలెను.) బాధ భరింపలేక, తీవ్రమగుకోపము కల్గుట చేత—కెమోమిల్లా. అధికముగ ఔషధనేవ చేయుటవలన, ధాతునష్టము కల్గుటవలన-చైనా. బహిష్టుదినములలో-కాక్యులస్. అధికముగ చదువుటవలన, దురలవాట్లవలన-నక్సు వామికా—ముక్కువెంట రక్తముకారుటవలన-మెల్లిలోటస్. కొద్దిబాధ గల్గినను—హెపార్ సల్ఫు. చికాకువలన, దుఃఖము వలన, ధాతునష్టమువలన-ఆసిడ్ ఫాస్.

57. Feet పాదములు.

ఆనలువెరిగి నడుచుటవలన నొప్పిగల్గుట—ఆంటిమోనియంక్రూడం. దుర్వాసనవేయు చెమటపోయుట-సై లీషియా. మడమలు నొప్పులు-సైక్లమెన్. అరికాళ్లమంట-సల్ఫరు. చల్లగ నగుట—కాల్కేరియాకార్బు. అరికాళ్లనొప్పులు, పాదములు ఎల్లప్పుడు కదలించుచుండుట—జింకం. నీటిలో నానుటచే పాయుట—ఎగేరికస్. కొంకర్లు—కుప్రంమెట్. చీలమండలు బలహీనమగుట—కెమోమిల్లా. చీలమండలు తెల్లగా వాచుట-ఎపిస్. అరికాళ్ల చెమటవలన పుండ్లుపడుట—బెరీటాకార్బు. అరికాళ్ల నేలపై మోపలేకపోవుట, నొప్పి—సల్ఫటిల్లా. అరికాళ్ల మడమలు నడుచునపుడు బాధగానుండుట—లేడం.

పాదములు భూమిపై మోపలేక మోకాళ్లతో నడుచుట—
మెడోరినం. అరికాళ్లు వాపు, నొప్పి—లైకోపోడియం.

58. Fevers జ్వరములు.

(1) Simple fever సాధారణజ్వరము—ఎకోనైట్.

చావునుగూర్చిన భయము, చల్లనినీటిని కోరు దాహము, విశ్రాంతి లేకపోవుట-ఎకోనైట్. చలి, వేడి, కొద్దికొద్ది నీరు పడే పదే త్రాగుట, వాంతియగుట, తరుచు స్థలము మార్చుచుండుట-ఆర్సెనికంకంబం. అతివేడి, కదలలేకపోవుట, కప్పుకొనినగుడ్డ తొలగిన చలి—నక్సువామికా. ప్రాకుచున్నట్లు చలి, చెమటలు, జ్వరము, నోటివెంట నీరూరుచుండుట—మెర్క్యూరియస్. మగత, బద్ధకము, నోటిపూత—జెల్సీమియం. బడలిక, విశ్రాంతి, ఎఱ్ఱనిముఖము—బెల్లడోనా. చర్మము ఎండుకొని వేడిగా నుండి మంటలు కలుట—సల్ఫరు.

(2) Intermittent or Malarial fever విరామజ్వరము
లేక మన్యపుజ్వరము.

క్వైనా కొందరిలో చలిజ్వరములను కప్పిపుచ్చును గాని తొలగించదు. చలిజ్వరములు వచ్చుముతువులో ప్రప్రథమమున జ్వరము తగిలి చలివేయుటకు ప్రారంభింపగానే ఎకోనైట్ నొకమోతాదు సేవించినచో మరల చలిజ్వరము తగులకుండ చేయును.

నడుమునొప్పి, ఎముకలలో నొప్పులు, ఉదయము 7-9 గంటలకు చలి, దాహము కల్గుట, త్రాగిననీరు వెళ్లిపోవుట-యూపటోరియంపెర్పు.

జర్వము ఎక్కువసేపుండుట, చెమట, వాంతి-ఇవెకాక్. చలి యెక్కువసేపుండుట, చల్లనిచెమట, అలసట-విరేట్రంఆల్బం. వేడి యెక్కువసేపుండుట, అతిదాహము, చలిబాధ యంతగా లేకుండుట—ఆర్సెనికంఆల్బం. జ్వరము ఒకదినముకంటె మరి యొకదినము పెందలకడవచ్చుట-ఆర్సెనికంఆల్బం. చలి 10-11 గంటలకు ప్రారంభించుట, వేడి తగిలినపుడు తల పగులుచున్నట్లు తలనొప్పి-నేట్రంమూరు. చలివేయునపుడు ముఖ మెఱ్ఱబడుట-ఫెరంమెట్. చలి భుజములమధ్య బయలుదేరుట-కాప్సికం, జ్వరము ఒకేకాలమునకు చలిలేకుండా వచ్చుట-జెల్సీమియం. మత్తు, నాలుకచివర త్రికోణాకారముగ ఎఱ్ఱబడుట, కదలిక వలన నొప్పులు తగ్గుట—రూస్తాక్సు. బద్ధకము, నిద్రపట్టక పోవుట, శ్లేష్మలక్షణములు—ఆంటిమోనియం టార్టారికం. శరీరమంతయు చల్లగనుండుట, పిక్కలలో నొప్పులు, నుదుట చెమట—విరేట్రం ఆల్బం. పదేపదే తెమల్చుకొనుచుండుట (వాంతికాదు), కన్నులు సగము తెరచియుంచుట, మూల్గుచు తల త్రిప్పుచుండుట—పోడోఫైలం. తల వెనుకను, మెడ మీదను చెమటపోయుట, వ్రేళ్లు మంచుగడ్డవలె చల్లగనగుట, విపరీతమగుచలి—(దాహముండదు). ఆసిడ్ ఫాసు.

N. B. ఆ రెనికం ఇవెకాక్ లను కాని, నక్సువామికా ఇవెకాక్ లనుకాని మార్చి వాడిన వెక్కురకములగు చలిజ్వరములు నివారింపబడును.

(3) Black fever నల్లజ్వరము. ఎకోనైట్, బెల్లడోనాలను మార్చివాడిన తగ్గును.

(4) Puer peral-fever సూతికాజ్వరము.

క్షణక్షణము బుద్ధి మార్పుజెందుట, తాను ప్రేమించిన వారు చనిపోవుటవలన కల్లుదూఃఖమువలన అంగములు కంపించుచుండుట-ఇగ్నేషియా. మైల సక్రమముగా జారీకాకపోవుట వలన రోగి కదలిన వ్యాధి హెచ్చుట-బెల్లడోనా. భయపడుట వలన—టపియం. తెరలు బలహీనతచే వచ్చుచు తగ్గుచున్న—హయోశ్యామస్. వెంటవెంట తెరలువచ్చుట—సిక్యూటా విరోసా.

(5) Typhoid సన్నిపాతజ్వరము.

బాధ వెన్నెముకనుండి మెదడులోనికి పొడుచుచుండుట-ఎపిస్. ప్రశ్నించిన సరియైనజవాబిచ్చుచు మరల మగతజెందుట, నాలుకచివర త్రికోణాకారమువలె నెఱ్ఱబడుట-రూస్టాక్సు. మగత, కదలలేకపోవుట, ఆలోచనాశక్తి తగ్గుట, జవాబిచ్చుచు మగతజెందుట-జెల్సీమియం. పాలిపోయిన ముఖము, కన్నులు పెద్దవిచేసి చూచుట, ఏమి చూచునది తెలుసుకొనలేకపోవుట—హయోశ్యామస్. కంఠము ఎడమ

భాగమున నీలవర్ణముగనగుట, వెచ్చనిచెమట, నిద్రలేవగనే వ్యాధి హెచ్చుట-లెకెసిస్. రోగి విసరమని కోరుట, చల్లని దేహము, మోకాళ్లకుదిగువ నతిశీతలము, కడలక పరుండుట, చల్లనిశ్వాస, చర్మము నీలవర్ణముగ మారుట-కార్బోవెజ్. మగత, హెచ్చరికచేసిన సర్వమును గ్రహింపగల్గుట, పొట్టలో మంట—ఫాస్ఫరస్. శరీరమంతయు నొప్పి, మలము మాత్రము చెమటలు దుర్వాసన, జవాబుచెప్పుచుండగనే స్పృహ తప్పుట-బాప్టీషియా. నుదుట చెమటపోయుట, చర్మము నీలవర్ణముగ మారుట-విరేట్రం ఆల్బం. రక్తస్రావములు-హెమామిలిస్. తారువలె విరేచనము-లెప్టాండ్రా. నాలుక చిన్నదగుట, రోగి మూల్గుచుండుట, నోరు పుండ్లుపడుట, మాత్రము విడువ యత్నించిన మలము కూడ వెడలుట-ఆసిడ్ మ్యూరియాటిక్.

(5) B సంధిలక్షణములు.

కంటిపాప యొకటి పెద్దది, మరొకటి చిన్నదిగ నగుట—జెల్సీమియా. బట్టలిప్పివేయుట, బూతుమాటలు పల్కుట, నవ్వుట, కులాసాగానుండుట, తీవ్రమగుసంధిలక్షణము లుండు నుగాని బలహీనతచే తగ్గుచుండును-హయోశ్యామస్. దగ్గర నున్నవారిని కొరుకుటకు కొట్టుటకు యత్నించుట, పారిపోవ జూచుట, దయ్యములు భూతములు నల్లనిజంతువులు కనుపడి భయముచెంది కేకలువేయుట, తల వేడిగానుండుట, కన్ను లెఱ్ఱబడుట—బెల్లడోనా. చీకటిగానున్న దేమని లైట్ లైట్

అనియు అరచుట, దయ్యములు కనుపడినట్లు వానితో మాట్లాడుట, పాములు జంతువులు తనదగ్గరకు వచ్చుచున్నట్లు కేకలు వేయుట-స్ట్రామోనియం.

(6) Yellow fever పచ్చజ్వరము.

కార్బోవెజ్, క్రోటలస్.

59. Fistula భగందరము.

ఎముకలలో నొప్పులు, సవామేహదోషముతో-మెర్యూరియస్. చల్లనిగాలిని భరింపలేనివారిలో-హెపార్ సల్ఫు. చీము కారుచుండిన-సైలీషియా. పరిశ్రమవలన చేతులు మొద్దుబారుట-మిరిస్టికా. తేనెవంటి స్రావముతో-గ్రావెటిస్. చురుకుచురుక్కు మనుపోట్లతో-ఆసిడ్ నైట్రిక్, మలబద్ధకము కలవారిలో-నేట్రం మూరు.

60. Flatulance పొట్ట ఉబ్బరము.

అగ్నిమాంద్యము చూడుడు.

61. Gonorrhoea ప్రమేహము. (పూయమేహము.)

ప్రథమావస్థ-ఎకోనైట్.

మంట, మూత్రము చుక్కలుగాపడుట, లేపనము కల్గుచుండుట, రక్తము వెడలుట, } - కేంథారిస్.

మూత్రము విడుచునపుడు మంట, పచ్చని చీము కారుట, అంగమునకు గుడ్డ తగిలిన నొప్పి కల్గుచుండుటచే కాళ్లను వెడలుట } - కెన్నబిస్ సతీవా.
 ల్పుగా నుంచి నడుచుట.

లక్షణములనుసరించి యితరమందులు } — కెన్నబిస్ సతీవా.
వాడుటకు కుదరనికేసులలో.

కెన్నబిస్ సతీవా వాడిన పిమ్మట, స్రావము చిక్కగా ఆకు పచ్చగా నగుచుండి మంటతోకూడియుండిన— మెరూక్యూరియస్ కరోసివస్ వాడవలెను. స్రావము ఇంకను ఆకుపచ్చగా చిక్కగా నుండుచో పల్పటిల్లాగాని నేపియాగాని వాడవలెను.

ప్రమేహము కాలికస్థితిగా మారిన, సల్ఫరు, మెడోరినం, తూజాలను వాడవలెను.

62. Grave మాత్రములో రాళ్లు.

మాత్రములో నెట్లనిగసి పడుచుండుటను నిర్లక్ష్యము చేయుటచే నేర్పడినచో—లైకోపోడియం. తెల్లనిగసి పడుచుండి యేర్పడిన—సారసపరిల్లా, నక్సువామికా, పోడోపైలములను మార్చి వాడిన రాళ్లు కరుగును.

చైనా 15 వపొటెన్సీలో రోజున కొకమోతాదువంతున నెలదినములు వాడిన నిరోధకౌషధముగా పనిచేయును.

63. Grippe-Influenza విషపడిసెము.

కండరములు నీరసము జెందుట, చలి, జ్వరము, మగత-జెల్సీమియం. ఎముకలు పగిలిపోవుచున్నట్లు నొప్పులతో— యూపటోరియంపెర్ఫు. వ్యాధి యాకస్తికముగ వచ్చుట, నిస్త్రాణ—ఆర్సెనికం ఆల్బం. జలుబులక్షణములు ముక్కువాపు,

శ్వాసదుర్వాసన-మెర్క్యూరియస్. కాళ్లుచేతులు బరువు, కదలిన బాధ, నుదురునొప్పి-బ్రయోనియా.

ఎకోనైట్. ఈవ్యాధికి నిరోధకౌషధము.

64. Gum boil చిగురువాపు.

వేడి, నొప్పి, వాపు—ఎకోనైట్. అందువల్ల తగ్గనిచో బెల్లడోనా. రక్తపుపోటుతో నొప్పి—మెర్క్యూరియస్. చీము పట్ట మొదలిడిన-హెపార్ సల్ఫు. చీముకారుచున్న-సైలీషియా.

65. Headache తలనొప్పి.

తల పగులగొట్టుచున్న ట్లుండుట, వెలుతురు శబ్దము కదలికవలన హెచ్చుట—బెల్లడోనా. నిద్రనుండి లేవగనే హెచ్చుట—లెకెసిస్. అతిగా తినుటవలన త్రాగుటవలన నిద్రనుండి లేవగనే—నక్సువామికా. ఆజీర్తిలక్షణములతో—నక్సువామికా. తలబరువుగానుండుట, నొప్పి ముచ్చిలగుంటలో బయలుదేరి కన్నులవైభాగమునకు చెరి బాధించుట—జిల్పీమియగ. కన్నులు కదల్చినను తల కదల్చినను బాధ—బ్రయోనియా. ప్రతిదినము వచ్చుట-చైనా. వాంతులతో-ఇపెకాక్. ఉదయము ప్రారంభించి 12 గంటకు హెచ్చి సాయంత్రమునకు తగ్గుట—శాంగ్వెనేరియా. బేడబిళ్ల వెడల్పున మాత్రముబాధ-కాలీబైక్రోమికం. కుడివైపు-సైలీషియా. శాంగ్వెనేరియా. ఎడమవైపు-నరములసంబంధమైనది-స్పెజీలియా. తలపెద్దదైనట్లు తోచుట-అర్జెంటం నైట్రికం. బహిరంగమగుగాలిలో తగ్గుట-

పల్పటిల్లా. వైత్యసంబంధమగు నొప్పి-మెరూక్యూరియస్. తలలో
 మేకుకొట్టుచున్నట్లు బాధ-ఇగ్నేషియా. లేచిన తలతిరుగుట,
 తేమల్చుట, వాంతి-కాక్యులస్. తల యదురుటచే తలనొప్పి-
 సేషియా. మంటలతోకూడిన తలనొప్పి-ఫాస్ఫరస్, సల్ఫరు.
 యెండ దెబ్బ తగులుటవలన-గ్లోనైస్. నీటిలో ముణుగుటవలన-
 బెల్లడోనా, ఆంటిమోనియంక్రాడం. పరుండిన - బెల్లడోనా.
 సుత్తెతో కొట్టుచున్నట్లు పాండురోగులలో కల్లు నొప్పులు—
 నేట్రంమూసు. ఉపవాసముండుటవలన-సిమిసి ఫ్యూగా. తీవ్ర
 లోచనవలన-నక్సువామికా. బెల్లడోనా. ఏడుపుటవలన-పల్ప
 టిల్లా, ఇగ్నేషియా. బిగించినట్లు నొప్పి-కేక్టస్, జెల్సీమియం.
 కంటివెంట నీరుగారుచు-కాలోవైలం, బెల్, ఇగ్నేషియా.
 మత్తుతో-జెల్సీమియం, టిపియం. ఆవలింతలతో-నక్సువామికా.
 స్పెజీలియా, ఇగ్నేషియా. ఉదయము - బ్రయోనియా,
 సేషియా, కాక్యులస్పోడోవైలం. మధ్యాహ్నము—ఆర్సె
 నికం, సిమిసిఫ్యూగా. సాయంత్రము—పల్పటిల్లా, బ్రయో
 నియా. రాత్రి—మెరూక్యూరియస్. బాధకు భరింపలేకపోవుట-
 కెమోమిల్లా.

66. Heart-burn. గుండెలో మంట.

సారాయి మొదలగువానిని సేవించువారిలో-నక్సు
 వామికా. త్రేన్పులవలన గొంతుకవరకు మంట-కార్బోవెజ్.
 భరింపలేనంతమంట—ఫాస్ఫరస్, సల్ఫరు.

67. Hernia ఒరిబీజము.

కుడివైపు—లైకోపోడియం. అజీర్తివలన బాధపడు వారిలో—నక్సువామికా. సవామేహరోగులలో—ఆరంమెట్. గనేరియా జితించుటవలన—క్లెమెటిన్, పల్పటిల్లా. మేహవాత రోగులకు—రోడోడాండ్రన్.

68. Herpes zost చంకతాళి.

రూప్తాక్సు ప్రధానోషధము.

69. Hiccough ఎక్కిళ్లు.

నక్సువామికా ప్రధానోషధము. వైత్యలక్షణములతో నుండిన—బ్రయోనియా. తీవ్రమగుఎక్కిళ్లు—జిన్ సెంగ్.

70. Hoarseness గొంతు బొంగురు.

సాయంకాలపు చల్లగాలివలన—కార్బోవెజ్. స్వరవేటి కలో నొప్పితో—ఫాస్ఫరస్. శబ్ద మొకసారి హొచ్చుగను మరొకసారి తగ్గుగను వచ్చుట, స్వరవేటికనాళములు పక్షవాతము జెందుట—కాష్టికం - కంఠమునకు గట్టిపని కల్పించుటచే (అరచుట వగైరా)—ఆర్నికా. సవామేహవ్యాధి శరీరమున జితించుటచే—ఆరంమెట్.

71. Hysteria అపస్థారము.

శరీరవ్యాధులు తగ్గిన మనోవ్యాధులు, మనోవ్యాధులు తగ్గిన శరీరవ్యాధులు వచ్చుట—ప్లాటినా. గర్వస్వభావము, వస్తు

వులు చిన్నవిగ కనబడుట—స్లాటినా. సులభముగా కోపము జెందుట, కొద్ది శబ్దమునకే భయపడుట, ఏ వాసన తగిలినను సొమ్మ సీల్లుట—నక్సువామికా, బుద్ధి క్షణక్షణము మారుట, అంతలో నవ్వుట, అంతలోనేడ్చుట, సహనము లేకపోవుట, పోట్లాడుట—ఇగ్నేషియా. నెమ్మదిగానుండుట, ప్రతిచిన్నవిషయము నకు కంటివెంట నీరుకారుట, ఓదార్పుటచే తగ్గుట, మొదలు తుదిలేనివ్యాధి—పల్సటిల్లా. భయము, కేకలువేయుట, సంగీతము భరింపలేకపోవుట—ఎకోనైట్. ఏపనికిని ధ్యానముండకపోవుట, వ్యతిరేకభావము, నిరాశ-ఎపిస్. మాట తడబడుట, జనసమూహమును చూచి భయపడుట, ప్రతిపనిలోను తొందర-అర్రెంటం వైక్రికం. ఏడ్చుచుండుట, ప్రార్థనచేయుచుండుట, చెప్పినది కాదనిన కోపము, నిరాశ, ఆత్మహత్యచేసుకొన గోరుట—ఆరంమెట్. దయ్యములు రాక్షసులు కనబడినట్లు తప్పించుకొని పారిపోవయత్నించువారికి—బెల్లడోనా నవ్వుట, నాట్యముచేయుట, తనపేరు మరచుట—సిక్యూటావిరోసా. ఒక దానినిగూర్చి చెప్పుచు మరొకదానిలోనికి మార్పుట, బహిష్టులో అపస్తారము—సిమిసిప్యూగా. ఏదియో పాడుపనిచేసితి ననుకొనుట—సినా. సిగ్గువిడిచి వర్తించుట, ప్రతిదానిలో ననుమానము-హయోశ్యామస్. తన్ను ఏదియో శక్తి యావహించిన దనుకొనుట, అధిక ప్రసంగములు చేయుట - లెకెసిస్. తనశరీరము ఆత్మ విడదీయబడినట్లు తోచుట, తనప్రక్కన నొక నూతనవ్యక్తి యున్నట్లు తోచుట, తనకాళ్లును చేతులును

గాజుతో చేయబడినట్లు తోచుట—తూజా. ఋతువు ఆగుట వలన కల్గుట, గొంతులో బంతియున్నట్లు భావన—ఎసఫోటిడా. ఋతుశూల కల్గునమయమున—కాలోపైలం. తానొక మహా రాజునని తలచుట, పదిమందిలోనుండుట కిష్టములేక ఒంటరిగా నుండలేక యుండుట—కోనియం.

72. Impotence నపుంసకత్వము.

ఇంద్రియస్థలనము, తనశక్తియందు నమ్మకము తరుగు పిరికితనము—సెలీనియం. ఇంద్రియస్థలనము, అతిసంభోగము, ముష్టి మైథునము—ఆసిడ్ ఫాసు. అజీర్తి, తలనొప్పి, నీరసము—నక్సువామికా. అకాలమున వెండ్రుకలు నెరియుట, అతి ఆకలి, కొద్దియాహారమువల్లనే కడుపునిండుట, పురుషాంగము చల్లగనుండుట—లైకోపోడియం. సంభోగవాంఛ లేకుండుట, కల్గినను సామర్థ్యము లేకుండుట—ఫాస్ఫరస్.

73. Influenza

విషపడిశములో చూడుడు.

74. Itch గజ్జి.

ప్రతి వసంతఋతువులో వచ్చు గజ్జి, తామర, దురద—నేపియా. దురద, గోకుటచే మంట కల్గుట, దుర్వాసనవేయు చీమువెడలుట—సల్ఫరు.

కేంథారిస్, సల్ఫరు, తూజా ఈమూటిని వరుసగా మూడు దినములు వాడి, మరల మొదలిడి తగ్గువరకు మార్పుచు వాడవలెను.

75. Jaundice కామిల.

కాలేయవ్యాధులు చూడుడు.

76. Leucorrhoea కుసుమ.

స్త్రీలవ్యాధులు చూడుడు.

77. Liver Diseases కాలేయవ్యాధులు.

నాలుక చర్మము కన్నులు పసుపువర్ణముగా నగుట—
కాలేయస్థానమున తాకిన నొప్పి—మెరూక్యూరియస్. యెల్లోపతి
మందులను బజారు (పేటెంటు) మందులను అధికముగా సేవిం
చుటవలన కల్లు కాలేయవ్యాధులు—నక్సువామికా. కాలేయము
వాచుట, కన్నులు ముఖము పచ్చగానగుట, ఏది తినినను రుచి
తెలియకపోవుట—పోడోపైలం. కుడిభుజాస్థిక్రింద లోవైపు
బాధ—చెలిడోనియం, బ్రయోనియా. కాలేయస్థానమున
చుక్కలుపడుట—సేపియా. చర్మము పచ్చబడుట, ముఖమున
మొటిమలులేచుట, నాలుక బండబారుట-కాలీబైక్రోమికం.

78. Lock-jaw హనుగ్రహవాతము.

ధనుర్వాతము చూడుడు.

79. Lumbago కటివాతము.

ఆకస్తికముగ కల్లు కత్తితో కోసినట్లు పుండుపడినట్లు
బిగించియుండునట్టి నొప్పులు—రూస్టాక్సు. దీర్ఘ కాలమునుండి
నిలువయున్నచో—సల్ఫరు.

80. Malarial fever మన్యపుజ్వరము.

జ్వరములలో చూడుడు.

81. Miasmus చిక్కిపోవుట.

వైయవయవములు చిక్కి, తరువాత క్రిందివి చిక్కుట—
నేత్రం మూరు. లైకోపోడియం. క్రిందియవయవములు చిక్కి
వైవి చిక్కుట-ఎబ్రోటేనం. మెడ చిక్కుట, చర్మము ముడుతలు
పడుట—సారసపరిల్లా. చక్కగ తిని జీర్ణము చేసుకొనుచున్నను
చిక్కిపోవుచుండుట—నేత్రం మూరు. పిల్లలు ఎండుకొని
యుండి తెలివి లేనివారివలె ముసలివారివలె లక్షణములు కను
పడుట—అర్జెంటం నైట్రికం. తలకు చెమటపోయుట, శరీరమం
తయు చల్లగనుండుట, శరీరము చిక్కి, తల పెద్దదిగ కనుపిం
చుట—కాల్కేరియాకార్బు. అతి ఆకలి, అర్ధరాత్రి భోజనము
చేయుటకు నిద్రనుండి లేచుట, శరీరమంతయు చిక్కుట—
అయోడియం. పొట్ట లావుగానుండి శరీరమంతయు చిక్కుట—
సిలీషియా. శరీరము పుల్లనివాసనవేయుట, విరేచనము పుల్లని
వాసనవేయుట—హెపార్ సల్ఫు.

82. Masturbation ముష్టిమైథునము.

పురుషులకు కేంధారిస్ను స్త్రీలకు ప్లాటినాను వాడిన
క్రమముగ బుద్ధి మారును.

83. Measles పొంగు.

జ్వరలక్షణములు-ఎకోనైట్. వాడినపిమ్మట పల్పటిల్లాను వాడవలెను. (పల్పటిల్లా నిరోధకౌషధము) శరీరము దురద మంట కనుపించినచో సల్ఫరు వాడవలెను. (పల్పటిల్లా తరువాత వాడదగు మూడవమందు) దగ్గు తగ్గునిచో దగ్గు లక్షణములు చూచి చికిత్సచేయవలెను. ఈవ్యాధికి మార్బ్లైనింగ్, బెల్లడోనాలు కూడ నిరోధకపుమందులు.

84. Mental-affections మనోదోషములు.

శరీరము లేనట్లు భావన-జెల్సీమియం. ఏదోయొకఅంగము లేనట్లుభావన-ఎకోనైట్. తన శరీరము ఆత్మ వేరువేరుగా నున్నట్లుతోచుట—తూజా. అతిదుగ్ధము మృత్యుభయము-సెకేలే. నిరాశ, ఆత్మహత్యచేసుకొనవలె ననుకోరిక-ఆరంమెట్, అర్జంటంనైట్రికం, కార్బోరియాకార్బు, నక్సువామికా. గొణుగు కొనుచుండుట—బెల్లడోనా, సిక్యూటా. నిలకడ లేని మనస్సు-ఆరంమెట్. శృంగారచర్చవలన కల్లుజబ్బు—ప్రేఫెసేగ్రియా, ఈర్ష్య-ఎపిస్, హయోశ్యామస్. లెకెసిస్. తొందర-ఎకోనైట్. అర్జెంటంనైట్రికం, ఫాస్ఫరస్. నిర్లక్ష్యభావము-ఆసిడ్ ఫాస్. సెపియా, కార్బోవెజ్. ఉన్నతత-ఆర్సెనికం, బెల్లడోనా, హయోశ్యామస్, ప్రైమోనియం, లైకోపోడియం, విరేట్రం ఆల్బం. ఆకస్మికోన్మాదము- విరేట్రం ఆల్బం, కెన్నబిస్ ఇండికా, హయోశ్యామస్ ఒకేవిషయములో నున్నాదము—

కెన్నబిన్ ఇండికా, హయోశ్యామస్, సిక్యూటా. కామోన్డా
 దము-కేథారిస్, ప్లాటినా, హయోశ్యామస్, ఫాస్ఫరస్.
 ధర్మోన్తాదము—హయోశ్యామస్, సల్ఫరు, విరేట్రం ఆల్బం,
 పల్పటిల్లా, లెకెసిస్. గర్వము—సల్ఫరు, ప్లాటినా, లైకోపో
 డియం. మానముగానుండుట—ఆసిడ్ ఫాస్, పల్పటిల్లా,
 సల్ఫరు. జగడమాడుట, బూతులుతిట్టుట—హయోశ్యామస్.
 ద్వేషము—కుప్రం మెట్. తన ప్రక్క మరొకరుపరుండినట్లు
 భావన—బాప్టీషియా, పల్పటిల్లా. తనకు పిచ్చియెత్తుచున్నట్లు
 తోచుట—సిమిసిఫ్యూగా. అన్నివ్యాధులు తనకున్నట్లు—
 ఆరంమూరు. తనశరీరము గాజుముక్కలతో చేయబడినట్లు
 తోచుట—తూజా. లజ్జగల్గియుండుట-ఇగ్నేషియా. ఆకస్తిక
 ముగ పెద్దకేకవేయుట-ఎపిస్. తనకు విషముపెట్టి రనుకొనుట-
 హయోశ్యామస్, లెకెసిస్. తనబాధలనుగూర్చి ఆలోచించు
 కొనిన తగ్గుట-కేఫరు. తనబాధలనుగూర్చి ఆలోచించుకొనిన
 హెచ్చుట-జెల్పీషియం. కడుపులో సజీవముగానున్న దేదియో
 తిరుగుచున్నట్లు తోచుట-తూజా, క్రోకస్, ఓపియం. తనరోగ
 లక్షణములు చెప్పుటచే హెచ్చగుట—పల్పటిల్లా, ఇగ్నే
 షియా, కాల్కేరియా కార్బు.

85. Nose-bleeding.—See Epistaxis

86. Mumps గవదబిళ్లలు.

వీనికి మెర్క్యూరియస్ ప్రధానమగుమందు. అధిక
 ముగా వాపు బాధ యెఱుపు గల్గియుండినచో బెల్లడోనాతో
 మార్చి వాడిన తగ్గును.

87. Neuralgia నరముల నొప్పులు.

ఆకస్తికముగ బాధ కల్గి కొంతసేపుండి యాకస్తికముగ తగ్గుట—బెల్లడోనా, ఆసిడ్ నైట్రిక్. క్రమముగ హెచ్చి క్రమముగ తగ్గుట—ప్టేనం. మెల్లగా వృద్ధిజేంది ఆకస్తికముగ తగ్గుట—ఆసిడ్ సల్ఫురిక్. వాపు, వేడి, మొద్దుబారినట్లుండుట, రాత్రి హెచ్చుట—ఎకోనైట్. సన్నని కాల్చినసూదులు ముఖముపై దొర్లుచున్నట్లుండుట—ఆ ర్సెనికం ఆల్బం. తలవేడిగ నుండుట, కన్ను లెఱ్ఱబడుట, కదలుటచేతను పరుండుటచేతను హెచ్చుట—బెల్లడోనా. నిలువుగా కూర్చుండినను, నిలుచుండినను తగ్గుట—తూజా. ప్రతిదినము ఒకేగంటకు వచ్చుట—సిడ్రన్. నియమము తప్పక వచ్చుట, కొద్దిచల్లగాలి తగిలినను హెచ్చుట—చైనా. గ్రుచ్చుచున్నట్లు నొప్పి, వాపు, మంటతో ఎడమవైపున కల్గుట—స్వేజీలియా నొప్పి భరింపలేనంతగా నుండుట, కాపడమువలన హెచ్చుట—కెమోమిల్లా. నొప్పులు ఋతుదినములకు సంబంధించియుండుట—సిమిసిఫ్యూగా. వత్తిడి చేసిన తగ్గుట—కోలోసింథ్. లాగుచున్నట్లు నొప్పులు, గాలి మార్పుదలచే కల్గునొప్పులు—కాష్టికం. రోగి బాధకోర్వలేక అబ్బాయని కేకవేయగనే తగ్గుట—కాలీకార్బానికం. బాధలను గూర్చి తలపోసిన తగ్గుట—కేఫరు.

88. Neurasthenia నరములపటుత్వము తగ్గుట.

నరములబలహీనత—ఆసిడ్ ఫాస్. దేహామనః పరిశ్రమలకు భయపడుట - సిలీషియా. నరములబలహీనత, మెదడు

నొప్పి—కాలీఫాసు కాళ్లు బలహీనముజెందుట, చర్మమువై
కొద్దిసలమున మంట, చేతితో రుద్దిన తగ్గుట-ఫాస్ఫరస్. అజీర్తి
లక్షణములతో నిస్సారము—నక్సువామికా.

89. Night-sweats రాత్రిచెమటలు.

కాల్కేరియా కార్బు, చైనా, మెరూక్యూరియస్లు
చూడుడు.

90. Obesity శరీరము స్థూలమగుట.

శరీరము చల్లగానుండువారికి—కాల్కేరియా కార్బు.

బహిష్టు నిలిచిపోయినవారికి—గ్రాపై టిస్.

శరీరమున మంటలుకలవారికి—కాప్సికం.

91. Paralysis పక్షవాతము.

a. Paraplegia పైభాగముగాని క్రిందిభాగముగాని పక్ష
వాతము చెందుట.—

వైయవయవములలో—ఎపిస్, ఎకోనైట్, ఎగేరికస్,
రూస్టాక్సు, నక్సువామికా, సల్ఫరు, కాస్టికం, కెన్నబిస్
ఇండికా, ప్లంబం, మోటాలికం దిగువయవయవము
లలో—ఆర్సెనికం ఆల్బం, ఆర్జెంటం నైట్రికం, కెన్నబిస్
ఇండికా, కుప్రంమెట్, నక్సువామికా, ప్లంబంమెటా
లికం, రూస్టాక్సు, కోనియం. (కోనియం క్రిందినుండి
పైకి క్రమముగా అవయవములు పడిపోవును.)

b. Hemi-plegia ఒకవైపు పక్షవాతం (ఒకకాలుచెయ్యి).—

కుడివైపు—బెల్లడోనా, కాష్టికం, రూప్టాక్సు.

ఎడమవైపు—ఆర్నికా, కాష్టికం, నక్సువామికా,
రూప్టాక్సు.

c. Paralysis of muscles కండరముల పక్షవాతము.—

జెల్సీమియం.

Paralysis of eyelids కనురెప్పల పక్షవాతం.—

ఆసిడ్ నైట్రిక్, కాష్టికం, జెల్సీమియం, రూప్టాక్సు,
నేపియా, స్పెజీలియా.

d. Facial paralysis.—బెరీటాకాక్సు, బెల్లడోనా, కాష్టికం.

e. Trembling-Paralysis.—వణుకుతో కూడినది-జెల్సీమియం.

92. Peritonitis భిన్నాంత్రోదరము (ప్రేవులవాపు.)

(Ecnteritis)

జ్వరలక్షణములు-ఎకోనైట్. పొట్టవాచుట-బెల్లడోనా.
దాహము, వాంతి, నీళ్లవలె ఆకుపచ్చని విరేచనము, నోరు
దుర్వాసన-మెర్కూరియస్. వాపు తగ్గి గ్యాసు చేరుట,
మాత్రము బంధించుట - నక్సువామికా. వాపు, డిపిరితిత్తుల
వైపారలకు వ్యాపించి శ్వాసతీసుకొనుటకు బాధగనుండుట—
బ్రయోనియా. వ్యాధి యుద్రేకముగానుండి వాంతి, నాడి

సన్నగిలుట, నిస్త్రాణ, దాహముకల్గిన-ఆర్యెనికంఆల్బం. పలుమార్లు
 మూత్రము కొద్దికొద్దిగ విడుచుట, మూత్రము విడుచునపుడు
 మంట, బొట్లుబొట్లు పడుట, మలమూత్రములయందు రక్తము
 పడుట-కేంథారిస్. బాధ, నీళ్లవిరేచనములు అధికముగనున్న-
 కెమోమిల్లా, ఆర్యెనికములను మార్చి వాడవలెను. మలము
 వాంతిచేసుకొనుట - ఓపియం, ప్లంబం. సన్నిపాతలక్షణములు
 ప్రారంభించుచో - బాప్టిషియా. మలబద్ధకము-హైడ్రాస్టిస్.
 మలము తారువలె నల్లగా వెడలుచున్న - లెప్టాండ్రా.

పొట్టవై తాకిన సహింపలేకపోవుట, వాపు, నొప్పి, ఊపిరి
 పీల్చుటచే బాధ గల్గుట, ఊపిరి సల్పకుండుట, వాంతులగు
 చుండుట, మూత్రము బంధించుట యీభిన్నాంత్రోదరలక్షణ
 ములు కనుపించగనే ఎకోనైట్, నక్సువామికాలు మార్చి వాడిన
 తగ్గుననియు, ఎల్లోపతివైద్యులు ఈవ్యాధి కల్గినరోగులకు
 చికిత్సచేసి చేసి దైవలిఖితమునకు వదలివేసినరోగికి కెమోమిల్లా,
 ఆర్యెనిక్లను మార్చివాడుటవల్లను నివారించితినియు డాక్టరు
 లారీ తన యనుభవమును వ్రాసియుండెను.

93. Piles మొలలు.

మొలలబాధ సాధారణముగా మలబద్ధకము కలవారిలో
 కల్గుచుండును. అట్టివారికి సూర్యోదయసమయమున నక్సువామి
 కాయను, సూర్యాస్తమానసమయమున సల్ఫరును 30. వ పొటె
 స్నీలో నొకమోతాదువంతున వెక్కువారములు వాడిన
 మొలలబాధలు వెక్కండ్రకు తగ్గును.

చీము, మొలలు - ఆంటిమోనియం క్రూడం. రక్తము కలిసిగాని జిగురుతోగాని మలమువెడలునవి—పల్పటిల్లా. తల నొప్పి, ముండ్లగుత్తి గుదముననున్నట్లు నొప్పి—యాస్ కులస్ హిల్. రక్తము కా రెడివి—హెమామిలిస్. మలము వెడలునప్పు డును ముందువెనుకలను తీవ్రమగుబాధతో కూడియుండి గుదముయొక్క యంచులు చిట్టి బాధ హెచ్చునవి—ఆసిడ్ నై ట్రిక్. ద్రాక్షపండ్లగుత్తివలె పిలకలు దిగినవి - ఎలోస్.

94. Pneumonia శ్లేష్మజ్వరము.

జ్వరము, తీవ్రమగునాడి, ఆదుర్దా-ఎకోనైట్. శ్లేష్మము పల్చగానున్నట్లు ధ్వనిగల్గుచు దగ్గిన వెడలకుండుట, మగత, తెమల్చుచుండుట—ఆంటిమోనియం టార్ట్రు. మలబద్ధకము, కదలిన దగ్గు హెచ్చుట, ఛాతీలోనొప్పి - బ్రయోనియా. రక్త ప్రావమగుట-హెమామిలిస్. బ్రయోనియాలక్షణములకు వ్యతిరేకలక్షణములు-కాలీకార్బు. ఊపిరితిత్తులు శ్లేష్మముచే నిండుట, రక్తజీరతో శ్లేష్మము వెడలుట - లైకోపోడియం, ఫాస్ఫరస్, నెమ్ముగాలివలన వచ్చుట, సన్నిపాతలక్షణములలోనికి మారుచుండుట - రూప్టాక్సు. శ్వాస, కళ్లె దుర్భాసనవేయుట, వెల్లకిల పరుండిన హాయిగనుండుట - శాంగ్వెనేరియా.

95. Polipus ముక్కులో దుర్భాసము పెరుగుట.

కాల్కేరియాకార్బు, తూజా.

96. Pregnancy and Labor గర్భిణి-ప్రసవము.

a. గర్భిణి.—గర్భవతుల జీర్ణకోశవ్యాధులు, మలబద్ధకము ఎల్యూమినా. గర్భవతులు నడువలేకపోవుట, ప్రసవించిన పిమ్మట రక్తస్రావము, మైల వెక్కుదినములవర కగుట, మైల పాలరంగుగా నగుట—కాల్కేరియా కాక్చు. పాలు హెచ్చుగానుండుట, లేక ఎండిపోవుట, అప్పుడు పుట్టినపిల్లలకు సరిపడకపోవుట, గర్భవతిగానున్నప్పుడు చీము నెత్తురు యోనినుండి వెడలుట-కాక్యులస్. తెమ ల్చుట, వాంతి, దగ్గు—కోనియం. రెండుచూపులు, తల నొప్పి, తలతిరుగుట, బద్ధకము, పొట్ట కాళ్లు నొచ్చుట - జెల్సీమియం. నెలలు నిండక పూర్వమే చిన్నచిన్నకుద పలతో గూడిన రక్తస్రావము, వాంతి—కాలీకాక్చు. (ఇది పిల్లల పుట్టుమచ్చలు తగ్గించును.) వేవిళ్లు, కామిల, శూల, శ్వాసతీసుకొన కష్టము - నక్సువామికా. ఎక్కువ పుట్టుమచ్చలతో పుట్టుపిల్లలమచ్చలు తగ్గుటకు సెబీనా మంచిపనిచేయును. గర్భములోనున్న శిశువు వడివడిగా తిరుగుటవల్ల తల్లి నిద్రనుండి లేవవలసివచ్చుట, యోనిలో నొప్పి, మాత్రమునకు వెళ్లవలసివచ్చుట—తూజా.

b. ప్రసవము.—నొప్పులు వెంటవెంట రాక ఆలస్యముగా వచ్చుట, పదేపదే విరేచనానుమానము కల్గుట—నక్సు వామికా. నొప్పులవలన పిచ్చెత్తినమనిషివలె నగుట,

శరీరము మొద్దుబారుట, నొప్పులు నడుములో ప్రారంభించి వైకినిక్రిందికి తొడలలోనికిని వచ్చుట—కెమోమిల్లా. నొప్పులు సన్నసన్నముగా వచ్చుట, యెడ్డు స్వభావము, చల్లనిగాలికొరకు కిటికీలు తెరువమని కోరుట, ప్రసవమైనతరువాత మావి వెడలకపోవుట—పల్పటిల్లా. నడుము బద్దలగుచున్నట్లు నొప్పి, ఆకస్తికముగవచ్చి తగ్గిపోవుచుండుట, యోని వెచ్చబడుట—బెల్లడోనా. నొప్పులు ఎంతనేపువచ్చుచున్నను ప్రసవము కాకపోవుట, పొత్తికడుపు ఖాళీగానున్నట్లు తోచుట—సెకేలే. నొప్పు లాగియాగి వచ్చుట, వ్రేళ్లకీళ్లయందును మూత్రపుసంచిలోను బాధకల్గుట, బలహీనముచెందుట-కాలోవైలం. మగతగానుండుట, గర్భస్థశిశువును వెలువరించుటకు తగుశక్తి యవయవములలో తరుగుపడుట, దొంగనొప్పులు జెల్పీమియం. నొప్పులు పొత్తికడుపుమీదుగా నొకవైపునుండి మరియొకవైపునకు మారుచుండుట, సొమ్మసిల్లుట, దొంగనొప్పులు - సిమిసిఫ్యూగా.

c. మావి వెడలకపోవుట.—నక్సువామికా, కేంథారిస్, పల్పటిల్లా, సేపియా, సెకేలే, ఆర్సెనికం ఆల్బం, బెల్లడోనా లక్షణముల ననుసరించి వాడవలెను. 1 ఆర్మికా, 2 బ్రయోనియా, 3 రూస్టాక్సులను 1,2,3 మరల 1,2,3 వరుసగా వాడిన సుఖప్రసవమగును.

d. పాలుపడుటకు.—యాగ్నస్ కేక్టస్ వాడవలెను. నీళ్లవిరేచనము లగుచుండువారికి-రిసినస్ కమ్యూనస్. భయపడినవారికి—ఎకోనైట్. కదలిన బాధ లుద్రేకించువారికి—బ్రయోనియా.

97. Prolapsus పొడుచుకవచ్చుట.

గుదము—పోడోవైలం, ఇగ్నేషియా. యోని-ఎలోస్, పోడోవైలం, మూరెక్సు, ఆసిడ్ బెంజాయిక్, పల్పటిల్లా, తూజా, స్టాఫిసేగ్రియా.

98. Puerperal fever సూతికాజ్వరము.

జ్వరములు చూడుడు.

99. Rheumatism మేహవాతపు నొప్పులు.

నొప్పులు క్రిందినుండి వైకివచ్చునవి, కీళ్లు చల్లగనుండి వాపు నీరు కనుపించునవి - లేడం. వైనుండి క్రిందికి వచ్చునవి హృదయవ్యాధికి సంబంధించి యుండునవి - కేక్టస్. వైనుండి క్రిందికి వచ్చునవి తరుచు చోటు మార్పుచుండునవి-కాల్క్రియా. ఎడమావయవములలో-స్పెజీలియా కుడియవయవములలో-శాంగ్వెనేరియా. కుడివైపు ప్రారంభించి యెడమవైపు అవయవములలోనికి వచ్చునవి-లైకోపోడియం. ఎడమవైపు అవయవములలో ప్రారంభించి కుడివైపుకు వచ్చునవి-లెకెసిస్. కుడి భుజములో - శాంగ్వెనేరియా. ఎడమభుజములో-కెమోమిల్లా.

కుడిభుజము ఎడమమోకాలు, ఎడమభుజము కుడిమోకాలు నొప్పిగల్గుట (:X:) లేక్కేనియం. ఒకచోటినుండి మరొకచోటికి మారుచు కాపడమువలన హెచ్చునవి - పల్పటిల్లా. గొంతు పుండుతో మేహవాతపునొప్పి.—నక్కువామికా. కదలిన బాధ హెచ్చుట, నొప్పిగలవైపు పరుండిన సుఖముగనుండుట— బ్రయోనియా. పాదములు నేలమోప బాధగల్గువారినొప్పులు— ఆంటిమోనియం క్రూడం. అతిచెమటలతో కూడిననొప్పులు - మెర్క్యూరియస్. రోజుమార్చి రోజువచ్చుట - చైనా. కీళ్లు ఎఱ్ఱగావచ్చి మంటతోకూడిన నొప్పులు - సల్ఫరు. చల్లనిగాలి సోకుటవలన కీళ్లువచ్చి మిక్కుటమగు జ్వరముతోనుండిన-ఎకో నైట్. మగత, నాలుకచివర యెఱ్ఱని త్రికోణాకారపురంగు, కదలినకొలది బాధ తగ్గుట - రూప్టాక్సు. విరేచనములు, మేహ వాతపునొప్పులు ఒకటితగ్గిన నొకటివచ్చుట - కాలీబైక్రోమికం. కండరముల సంబంధమైనవి - యాక్టియా రెసిమోసా. తడిగాలి వలన హెచ్చుట, అటునిటు తిరుగుటవలన తగ్గుట - విరేట్రం ఆల్బం. బిగించి పచ్చిపుండువలె నుండునవి-కాష్టికం. చల్లనిగాలి వల్ల బాధ హెచ్చుట, బాధవలన రోగి సొమ్మసిల్లుట— హెపార్ సల్ఫు, ఒకస్థలమునుండి ఎప్పుడును బయలుదేరుట- బెర్ బెరిస్ వల్గరిస్. మోకా లాకస్తికముగ వచ్చి బాధకల్గుట- స్టిక్టాపల్. వంటకములవాసన రోగికికొట్టిన వాంతులు కల్గుటతో- కోల్చికం. పాదములు నేలమోపిన నొప్పిగనుండువారికి గనే రియా, శరీరమున జిలించినవారికి కల్గునవి - మెడోరినం. గనే

రియా జితించుటచే వచ్చినవి చల్లగాలి తగులుటవలన రాత్రి హొచ్చునవి - సారసపరిల్లా. పగలు, వేడివల్ల హొచ్చునవి, గనే రియా జితించుటచే వచ్చినవి - తూజా, మెడోరినం. బిగింపుతో కూడి కదలలేకుండుట, స్నాయువాతము, కటిగ్రహవాతలక్షణములు - గైకం. ఎముకలలో కల్లునవి. నొప్పిగలవైపు పరుండి నను రాత్రిపూటను హొచ్చునవి - కాలీఅయోడ్. క్రిందినుండి వైకివ్యాపించునవి చలికాలమున వచ్చునవి-ఆర్నికా. చంద్రుడు ఊణించుచున్నప్పుడును, తడిగాలి తగులుటవలనను కల్లునవి - వైటోలక్కా. మధుమూత్రరోగము గలవారిలో - లాక్టిక్ ఆసిడ్. మణికట్టులో - సెబీనా. భుజములు - ఫెరంమెట్.

100. Ring-worm తామర.

ఉదయము సాయంత్రము సల్ఫరు ఒక వారము వాడవలెను. దానివలన గుణమివ్వనిచో సేపియా ఒక వారము వాడవలెను. కొందరికి రూస్టాక్సు సల్ఫరులు మార్చి వాడిన పనిచేసెను.

101. Sciatica కటిస్నాయువాతము.

తరుణస్థితి-కోలోసింథ్ - మేహవాతసంబంధమైనది-రూస్టాక్సు. ప్రతిదినము రాత్రి యొకానొకవేళకు హొచ్చునది - ఆర్సెనికం ఆల్బం. వెక్కురోజులనుండి బాధించుచున్న-సల్ఫరు.

102. Skin-diseases చర్మవ్యాధులు.

గజ్జి, గడ్డలు, మొటిమలు, కర్పాణి మొదలగువ్యాధుల క్రింద చెప్పబడెను.

103. Sleeplessness నిద్ర పట్టకపోవుట.

ముసలివారలకు—ఎకోనైట్, వెక్కుదినములనుండి - ఓపియం. అలసట జెందుటచే-యాంబ్రగ్రేషియా. శరీర మదురు చుండుట, భయంకర మైనదృశ్యములు కన్నుమూయగనే కను పించుట-బెల్లడోనా. జబ్బుగానుండుటచే-కాల్కేరియాకార్బు. మెదడు హెచ్చుగా పనిచేయుటవలన-జెల్సీమియం, కాలీఫాసు. అనేక ఆలోచనలు తట్టుచు - కాఫీ. పెందలకడ లేచి మరల నిద్రొంపలేకపోవుట - సల్ఫరు పిల్లలు నిద్రొంపకపోవుట - కెమో మిల్లా. ప్రొద్దుపోవువరకు మెలకువగా నుండుటచే—కాఫీ. ఎమ్మవగా చదువుట, ఆలోచించుటలవలన—నక్సువామికా. మత్తుగానుండియు, నిద్రపట్టక, కలలువచ్చుచు పట్టకపోవుట— ఓపియం. దూరమున శబ్దముకల్గినను మెలకువకల్గి మరల నిద్ర పట్టకుండుట - ఓపియం.

104. Small-Pox, Chicken Pox etc.

పెద్దమ్మవారు, ఆటలమ్మ మొదలగునవి.

(1) ఎండుకొని వేడిగానుండు చర్మము, జ్వరము - ఎకోనైట్, (2) సన్ని పాతలక్షణములు—బ్రయోనియా, రూస్టాక్సు, బాప్టీషియా, ఆర్నికా.

(3) నోటివెంట లాలాజల మధికముగా ఊరుట— శ్వాస దుర్వాసనవేయుట - మెర్క్యూరియస్, బాప్టీషియా, ఆర్సెనికం ఆల్బం, ఆసిడ్మూర్.

(4) పొక్కులు లోతుగుంటలు పడకుండ నివారింపవలె నన్న తూజా, హైడ్రాస్టిస్, మెర్క్యూరియస్ లు లక్షణగుణ్యా ముగా వాడవలెను.

(5) నిస్త్రాణ-ఆర్సెనిక్ ఆల్బం, కార్బోవెజ్, బాప్టీషియా. మశూచకమునకు (1) స్రాసీనియా విరుగుడుగను పొక్కులు పెద్దవికాకుండ నిల్పుటకును ఎండించుటకును పనికివచ్చును.

(2) వేరియోలినుం, (3) మెలాక్రినుం పైదానివలెనే పని చేయును.

ఆటలమ్తును మార్చెల్లినుం నిరోధకముచేయును.

105. Somnambulism నిద్రనుండి హఠాత్తుగ లేచి తెలియక పరుగెత్తుట.

ఎనకార్డియం, బ్రయోనియా, కెనబిస్ ఇండికా, కాలీ ఘాసు, నేట్రం మూరు, ఓపియం, ఫాస్ఫరస్, సల్ఫరు, జింకం మెట్.

106. Sore-throat గొంతుపుండు.

వాచియెట్టిగానుండుట, యెండుకొనియుండుట, మ్రింగు నపుడు నొప్పి - బెల్లడోనా. గొంతు పచ్చిపుండువలెనుండి గ్రంధులువాచి నొప్పికల్గుచు, దుర్వాసనవేయుట— మెర్క్యూరియస్, జ్వరలక్షణములు, మాట్లాడ లేకపోవుట, మంట—ఎకో నైట్ గాని, లెకెసిస్, ఆర్సెనిక్ లనుగాని, బెల్లడోనా, మెర్క్యూరియస్ లనుగాని మార్చి వాడవలెను. గొంతు, నిండు

నలుపువర్ణముగా మారుట - వైటోలక్కా. గొంతు పుండు పడుట, పచ్చని పొరవేయుట-కాలీబైక్రోమికం. పొగత్రాగు వారిలో కల్లు గొంతుపుండు-కాప్టికం. సవామేహరోగులలో పొడుచుచున్నట్లు నొప్పితో - ఆసిడ్ వైట్రిక్.

107. Spermatorrhea ఇంద్రియనష్టము.

మర్ధావయవములు చల్లగానుండుట, పెక్కుమార్లు గనే రియా తగులుట, లేపనశక్తి తరుగుగలవారిలో-యాగ్నస్ కేక్టస్. నడుమునొప్పి, నడువలేకపోవుట, సాయంకాలమున స్థలన మగుట - నక్కువామికా. మర్ధావయవము చల్లగానుండుట, బెజ్జమువద్ద పుండుపడినట్లు నొప్పి, లేపనశక్తి తగ్గుట-జెల్వీ మియం. అధికసంభోగేచ్ఛ, లేపనశక్తి లేకపోవుట-ఫాస్ఫరస్. బలహీనత, వృషణములలో లాగుచున్నట్లు నొప్పులు, నడుము లోను, కాళ్లలోను బలము తరుగుట, అతీసంభోగాదులవలన నీరసము-ఆసిడ్ ఫాసు. చికాకు, తలనొప్పి, వెన్నుపూస బల హీనము, నరములబలహీనత-సెలీనియం. ఇంద్రియము పల్చగా నీళ్లవలెనుండుట, నడుమునొప్పి, త్వరలో స్థలనమగుట-సల్ఫరు. లేపనశక్తి అసలే లేకపోవుట, మర్ధావయవములుచల్లబడి యుండుట-లైకోపోడియం. హస్తప్రయోగము చేయుటవలన, జ్ఞాపకశక్తి తరుగుట, సభాపిరికితనము, శృంగారచర్చ చేయుట వలన (స్త్రీవిషయము)—టైఫెనేగ్రియా. కొద్దిలేపనము కల్గినను స్థలనమగుట - కోనియం. అంగము పదేపదే లేచుచుండుట,

కాళ్లు బరువుగానుండుట, కొద్దిపరిశ్రమవలన ఆయాసము ఆసిడ్ ఒక రిక్.

108. Stammering నత్తి (మధ్య వచ్చినది.)

క్రమమైనపద్ధతిగా మాట్లాడునట్లు చేసిన క్రమముగా తగ్గును-కుప్రం మెట్, స్ట్రెమోనియం, సల్ఫరులు కూడ లక్షణముల ననుసరించి వాడిన మంచిపనిచేయును.

109. Sterility వంధ్యత్వము.

అధికమైన సంభోగకోరిక గలవారికి—స్లాటినా, ఫాస్ఫరస్. అధికముతుస్రావముతో—కాల్కేరియాకార్బు, నేట్రం మూరు, మిల్లిఫోలియం, సల్ఫరు—కొద్దిముతుస్రావము, స్తనములలో నొప్పి - కోనియం. స్తనములు ఎండుకొని చిన్నదిగా నుండుట - ఐయోడిన్. మిక్కుటముగా కుసుమ అగుచుండు వారికి-బోరాక్సు. సాధారణముగా నేట్రంకార్బు, నేట్రంమూరు, స్లాటినా, సేపియా, ఆరం మెట్, మెర్క్యూరియస్లు. పురుషులకు—కోనియం, ఐయోడిన్లు వాడదగినవి.

110. Sunstroke వడబెబ్బ.

జెల్లడోనా, గ్లోనెన్, నేట్రంమూరు.

111. Synovitis మోకాలివాపు.

తెల్లనివాపు, చురుక్కుమనుపోట్లు - ఎపిస్. ఎఱ్ఱనివాపు, కదలలేకుండుట—బ్రయోనియా. చెమర్చుట, రాత్రి బాధ హొచ్చుట - మెర్క్యూరియస్.

112. Syphilis సవామేహము.

మెర్యూరీయస్ — సవామేహద్వితీయావస్థలోని గొంతు పుండు, కొరుకు (soft) వడిశగడ్డలు, రోగి నిద్రజెంద గనే సవామేహసంబంధమైన నొప్పులచే లేచి బాధ పడును.

ఆసిడ్ నైట్రిక్.—చర్మము ఎముకలు పుండుపడినట్లు నొప్పితో నుండుట, రాగిరంగుమచ్చలు, కొరుకు.

కార్బోఎనిమలిస్.—ఎఱ్ఱని రాగి రంగుమచ్చలు, గ్రంథులు వాచుట, చిక్కిపోవుట, త్వరగా పగిలిపోయి అంచు లలో గట్టితనము నిలిచియుండు వడిశగడ్డలు.

కాలీషైడ్రో.—నమలుచున్నట్లు నొప్పులు, పుండ్లుపడి మచ్చలు నిల్చిపోవుట, సవామేహ తృతీయావస్థ. కొరుక (Hard.)

లెకెసిస్.—కొరుకు ప్రాకుచుండుట, నీలవర్ణముగా నుండు పుండ్లు రాత్రి ఎముకలలో నొప్పులు, పుండ్లు గుడ్డరాపిడి వలన నొప్పి జెందుట.

లైకోపోడియం.—నుదుట రాగిరంగుమచ్చలు, గొంతులో కుడిభాగమున పుండు, పుండ్లు ఎన్నాళ్లు మానకుండుట, కొరుకు (Indolent.)

హెపార్ సల్ఫు.—మబ్బురంగుగా చుక్కలు చుక్కలుగా మాత్రము వెడలుట, మాత్రము విసర్జన చాలసేపు పట్టుట, నిద్రలో మాత్రము విడుచుట, పుండ్లు మాన కుండుట.

పల్పటిల్లా.—పలుమార్లు మూత్రమువిడుచుట, గర్భిణీస్త్రీలలో
మూత్రకృచ్ఛము.

ఆరంమెట్.—వృషణము వాచుట, గట్టిబడుట, ఎముకల
నొప్పులు, మూత్రము మజ్జిగవలె మడ్డితోవెడలుట,
సవాయిబిళ్లలు, సవాయికాలికస్థితి.

సారసపరిల్లా.—ఎముకలలో నొప్పులు, తలనొప్పి, మూత్ర
సంబంధ ప్రమేహలక్షణములతో చేరిన సవామేహపు
కురుపులు.

కాలీబైక్రోమికం —పుండ్లు గుండ్రని పనిముట్టుతో లోతుగా
తొలిచినట్లు ఏర్పడుట, ముక్కు నోరు వీటియందలి
పుండ్లు.

113. St Vitus Dance నర్తనరోగము.

కుప్రంమెట్, స్ట్రేమోనియం.

114. Tetanus ; Lock-Jaw

ధనుర్వాతము, హనుగ్రహవాతము.

ఎకోనైట్, బెల్లడొనా, సిక్యూటావిరోసా, జెల్సీమియం,
హయోశ్యామస్, ఇగ్నేషియా, లెకెసిస్, నక్సువామికా, ఓషియం,
రూప్టాక్సు, ఆర్నికాలక్షణములు చూచివాడుడు. ధనుర్వాతము-
రూప్టాక్సు, ఇగ్నేషియాలు మార్చి వాడుచున్న మంచిపని
చేయును. వీనినే 2 చుక్కలు డిస్టిల్లు వాటరులో కలిపి ఇంజక్షను
కూడచేయవచ్చును. (హైపోడర్మిక్-చర్తములో చేయునది.)

హను గ్రహవాతము— బెల్లడోనా, లెకెసిస్ లను మార్చి
వాడిన మంచి పనిచేయును.

115. Tonsillitis కంఠ గ్రంధులవాపు.

వాపు, నొప్పి - బెల్లడోనా. పాలిపోయిన ముఖము,
కొవ్వుపట్టినశరీరము, కంఠ గ్రంధులవాపు - కాలేక్రియా,
అయోడియం. వాపు, ఎఱ్ఱని రక్తనాళములు వైన వలవలె
అల్లినట్లు కనబడుట, వైవైపునకు కూడ వాపు కనుపించుట -
బ్రోమియం. రక్తము వేడిగనుండి చిక్కిపోవుట, నాడీచలనము
కంటికి కనబడుట - అయోడియం - వాచి చీముపట్టియుండుట.
మెర్క్యూరియస్ వివస్. ఎప్పుడును చీముపోయనివి - కోనియం.
గొంతులో ఎముక అడ్డుపడినట్లు గ్రుచ్చుకొనుచుండునవి—
హెపారుసల్ఫు. చిన్నచిన్న పుండ్లతో నిండినవి—లైకో
పోడియం. ప్రతిసారి జలుబుచేసినప్పుడును వాచునవి - బెరీటా
కార్బు.

116. Tooth-ache పంటిపోటు.

దంతములు చెడిపోయినవారిలో - మెర్క్యూరియస్
దీనివలన ప్రయోజనము కనుపించనిచో - స్టాంటాగోమేజర్.
చల్లనివస్తువులై నను వేడివస్తువులై నను పంటికి తగులుటచే
పోటు - మెర్క్యూరియస్, కెమోమిల్లా. పండ్లసందున యితర
పదార్థములు. చేరుటచే - ఆర్నికా. చిగురుమీద కురుపులేచు
టచే - సిలీషియా. చల్లనిగాలి తగులుటవలన - బెల్లడోనా.

వేడిచేతను, వత్తుటచేతను తగ్గుట - ఆర్సెనికం ఆల్బం, చల్లనినీరు
వలన హెచ్చుట - స్పైజీలియా, వేడినీరు వెచ్చదనమువలన
హెచ్చుట - నక్సువామికా. చల్లనినీరు నోటిలో పట్టియుంచు
టచే తగ్గుట - కాఫీ.

117. Typhoid సన్నిపాతజ్వరము.

జ్వరములలో చూడుడు.

118. Urinary diseases మూత్రవ్యాధులు.

a. Acute-Albuminaria మూత్రమున శ్వేతధాతువు పోవుట.

జ్వరము, చలి—ఎకోనైట్. మూత్రము తక్కువగుట, హాయి
లేకుండుట - జెల్సీమియం, కేంథారిస్, ఎపిస్.

నంజు—హెల్లిబోరస్, ఎపిస్.

నిస్త్రాణ—ఆర్సెనికంఆల్బం, బలహీనము - ఆసిడ్ ఫాసు.

b. Chronic-Albuminaria or Brights disease

జ్వరలక్షణములు—ఎకోనైట్.

రక్తముతో—హెమామిలిస్, ఆర్మికా.

నంజుతో—హెల్లిబోరస్.

తలనొప్పితో—హెల్లిబోరస్, జెల్సీమియం.

తెమల్పుట వాంతులతో—ఇపెకాక్, ఆసిడ్ ఫాస్.

డిపిరితిత్తులవాపుతో—ఫాస్ఫరస్.

జ్వారసీ—బ్రయోనియా, డల్కమరా.

c. Inflammation of Kidneys మూత్రపిండములవాపు.

చర్మము వేడిగా నుండుట, జ్వరము—ఎకోనైట్.
 మూత్రము విడుచునపుడు మిక్కిలి బాధ—కేంథారిస్. శూల,
 మూత్రపుసంచి మెలితిరుగుచున్నట్లు బాధ—బెల్లడోనా. మల
 బద్ధకము, మొలలు గలవారికి—నక్సువామికా. కురుపులేచు
 లక్షణములు—బెల్లడోనా, హెపార్ సల్ఫు, ఆర్నికా.

ఆమవాతపునొప్పులు గలవారిలో—కోల్చికం.

d. Inflammation of the bladder మూత్రపుసంచివాపు.

జ్వరము—ఎకోనైట్.

మూత్రము తక్కువగానగుట - కేంథారిస్, పల్పటిల్లా.
 నొప్పి—నక్సువామికా.

మెలిబెట్టినట్లు బాధ—డిజిటాలిస్, హయోశ్యామస్.

చీము స్రవించుట—పల్పటిల్లా, డల్కమరా.

కాలికవ్యాధి—డల్కమరా, హైడ్రాస్టిస్, మెర్యూరీ
 రియస్, తూజా.

e. Diabetes అతిమూత్రము.

ఆసిడ్ ఫాస్—నీరసము, పాలవలె పలుమార్లు
 హెచ్చుమూత్రము విడుచుట.

ఆసిడ్ లేక్టిక్—దాహము, కీళ్లనొప్పులు, పలుమార్లు
 హెచ్చుమూత్రమగుట (మధువుతో.)

ఆసిడ్ ఎటిక్ — అతిదాహము, అతినీరసము, రంగు లేని హెచ్చుమాత్రము.

కొడెయిదం — మధుమాత్రము, అతిమాత్రము, అతిదాహము, ఇది వ్యాధిని పెరుగనివ్వదు.

రూప్టాక్సు — స్పెసిఫిక్ గ్రావిటీ తక్కువగా నుండుట, మాత్రము రంగులేక శ్వేతథాతువుతో కలిసి యొక్కవగా వెడలుట.

హెల్లిబోరస్ — నంజులక్షణములు కనుపించుట, కొద్దికొద్దిగ పదేపదే మాత్రము విడుచుచుండుట, రంగులేని మాత్రము.

యురానియం నైట్రికం — నీరసము, పులిసినవాసనవేయు అతిమాత్రము.

ఉదయము నేట్రంఫాసు 12xను, సాయంత్రం నేట్రం సల్పు 12xను వాడిన షలురకములైన యతిమాత్రములు కట్టును.

సిజీజియం జాంబోలినం — బలహీనత, అతిదాహము, స్పెసిఫిక్ గ్రావిటీ హెచ్చుగానుండుట, అతిమాత్రము - ఇది మధుమాత్రమును, అతిమాత్రమును తగ్గించుటలో అమోఘమైనది. దీని మదరుటించరును 5, 6 చుక్కలు కొద్దినీటిలో కలిపి దినమునకు 2 సార్లు నేవించవలెను.

119. Vaccination - bad effects of

టీకాలువేయుటవలన కలుగు దుర్గుణములు సమస్తమును తూజావలన నివారింపబడును. టీకాలవలన కల్గు చీముతో కూడిన చర్మవ్యాధులకు సైలీషియా వేరొందినమందు.

120. Vertigo తలతిరుగుట.

నాడి తీవ్రముగా నుండుట, వేడిచర్మము - ఎకోనైట్. ఎట్టనిముఖము, తలపోటు—బెల్లడోనా, నక్సువామికా. పాలినముఖము, తలపోటు—సిమిసిఫ్యూగా, పల్పటిల్లా, నక్సువామికా. తెమల్చుట—పల్పటిల్లా. తెరవేసినట్లుండు దృష్టి—జెల్సీమియం, బెల్లడోనా. కనుగుడ్లు నొప్పి—సిమిసిఫ్యూగా. నరములబలహీనతవలన—చైనా, నక్సువామికా. భయము వలన—ఎకోనైట్, ఓపియం. కోపమువలన—ఇగ్నేషియా. మత్తుపదార్థములవలన—నక్సువామికా, ఓపియం.

121. Vision చూపు.

[దృష్టి యనుదానిలో చూడుడు.]

122. Vomitings and Morning sickness

వాంతులు, వేవిళ్లు.

పసరు—బ్రయోనియా, ఇవెకాక్, పోడోఫైలం. గొప్పవాంతి—ఆర్సెనిక్, విరేట్రం ఆల్బా. త్రాగినవెంటనే—ఆర్సెనిక్. త్రాగినవెంటనే తినినవెంటనే—బిస్మత్. త్రాగిన

గంటకు—ఫాస్ఫరస్. కదలిన వాంతిగల్గుట—ఆర్సెనిక్. కల్లె
 వాంతి - కెమోమిల్లా, నక్సువామికా, ఇవెకాక్. పుల్లనివాంతి-
 హెపార్ సల్ఫు. పుల్లని లేక చేదువాంతి, చొంగకారుట,
 శ్లేష్మము కక్కుట, శ్లేష్మము దారములవలె సాగుట - ఐరిస్.
 దెబ్బతగులుటవలన—ఆర్నికా, బెల్లడోనా, లెకెసిస్. ప్రయా
 ణములో - కాక్సులస్, నక్సువామికా. ఓకరింత, వాంతి—ఇవె.
 కాక్, నక్సువామికా (N. V.)

123. Warts ఆనికాయలు.

బటాణీగింజవలె పులిపిరికాయలు, మాంసపుమాడికలు -
 తూజా. చేతులపై పులిపిరికాయలు గలవారికి ఫెరం పిక్రిక్
 (రోజు కొక మోతాదు.)

124. Whitlow and Felon గోరుచుట్టు, కణుపుజేష్ట.

వాపు, పోటు—బెల్లడోనా. వాపు తగ్గక బాధ అమిత
 ముగానున్న - హెపార్ సల్ఫు. హెపార్ పనిచేయక యింకను
 బాధించుచు పుండు ఎముకలోనికి వ్యాపించుచున్నట్లు
 తోచిన—సై లీషియా. సై లీషియావలన లాభము కనుపించనిచో
 సల్ఫరుతో మార్చి వాడవలెను. బాధ హెచ్చుగానుండి వాపు
 నిండుయెరుపుగాగాని, నీలముగాగాని యుండిన—లెకెసిస్.
 నల్లగానుండి మంటతో కూడియున్న - ఆర్సెనిక్ ఆల్బం. ఆర్సెనికం
 ఆల్బం ఏ మోతాదులు వాడిన లాభము కనుపించనిచో కార్బోబ్
 వెజ్ తో మార్చి. వాడవలెను. వ్రేలంతయు వాచియున్న -

యాస్ట్రాక్సు. పగిలి మాంసపు ముక్కవలె నుండి మానకున్న ఆసిడ్ నైట్రిక్.

125. Whooping-cough గోరింతదగ్గు.

ముఖము ఎఱ్ఱబడుట, ఆకస్మికముగ దగ్గు తెరవచ్చుట, కల్లె పడకపోవుట - బెల్లడోనా. అత్యధికముగ శ్లేష్మముతో- ఆంటిమోనియం టార్. దగ్గు క్రమముగ హెచ్చి అవయవము లలో చిక్కబట్టుట-కుప్రంమెట్. తెమల్చుకొనుట, వాంతి జేసు కొనుట-పల్నటిల్లా, డ్రోసిరా, ఇపెకాక్, కుప్రం, కోనియం. కాలికవ్యాధిగా మారుట, దగ్గినపిమ్ముట వాంతియై దగ్గుతెర తగ్గుట—డ్రోసిరా. ముక్కునుండి దగ్గునపుడు రక్తముకారుట-ఆర్నికా, డ్రోసిరా, ఊపిరితిత్తులు వాచుట—ఆంటిమోనియం టార్, బ్రయోనియా, ఫాస్ఫరస్. రాత్రిపూటనే దగ్గుతెర వచ్చుట, ఆహారము వెళ్లిపోవుట—కోనియం.

126. Women-diseases స్త్రీలవ్యాధులు.

a. Chlorosis—

లోకాక, దగ్గుగలవారికి ఫెరంమెట్. కాలేక్రియా కార్బులనుగాని, ఫెరంమెట్, ఫాస్ఫరస్ లనుకాని మార్చి వాడవలెను. రాత్రి చెమటలు, నీళ్లవిరేచనములు, అస్వాభావికసంభోగదోషములు—ఫాస్ఫరస్. నెమ్మది స్వభావము, పల్చనిశరీరము గలస్త్రీలు, స్థానచలనము చెందుచుండు మేహవాతపునొప్పులు, బహిరంగ

మైన గాలిలో హాయిగానుండుట, కుసుమ, పిక్కలలో నొప్పులు - పల్పటిల్లా. చర్మము మురికిగను, జిడ్డుగనుండు వారికి - నేట్రంమూరు. తరుచు శూల గల్గుట, చేతులు కాళ్లు చితుకగొట్టినట్లు నొప్పులు - హిస్టీరియా సం॥ తల నొప్పులు - సేపియా, నిస్త్రాణ, ముఖము వైభాగమున ఉబ్బు-ఆర్సెనిక్. పాలిపోయినముఖము, చిక్కినశరీరము, నరములబలహీనత - చైనా.

b. Dysmenorrhoea ఋతుశూల.

సిమిసిఫ్యూగా.— మేహవాతతత్వరోగులకు సంభోగము సహింపలేనివారికి కల్లు శూల, పొట్ట ఖాళీయైనట్లు తోచుట, గర్భములో నెడమభాగమున నొప్పి.

బెల్లడోనా.—క్రిందికి అదుముచున్నట్లు నొప్పులు, కొయు చున్నట్లు, పొడుచుచున్నట్లు మెరుపువలె వచ్చు నొప్పులు.

సెపియా.—దిగలాగుచున్నట్లు నొప్పులు, తలనొప్పి.

పల్పటిల్లా.—వమనములు, చలి, స్రావము నల్లగ ముద్దలుగ రంగులేక నీళ్లవలె మారుచుండుట, ఆలస్యముగ (నెల గడువుదాటి) బహిష్టయగుట.

జెల్మీమియం — ముఖము కన్నులు ఎఱ్ఱబడుట, బాధ అధికముగా నుండుట, తలనొప్పి తప్పక వచ్చుట, గొంతు నొప్పి, వాంతులు.

కాల్కేరియాకార్కు.—నరములబలహీనత, పాలిపోయిన ముఖము, కాళ్లుచేతులు చల్లగనుండుట.

కాలోవైలం.—ప్రేవులకు గుదమునకు వ్యాపించు ఈడ్పు నొప్పులు.

కాలిన్సోనియా — మొలలు, మలబద్ధకము గలవారిలో.

నక్సువామికా.—నడుములోనుండి నొప్పి తొడలలోనికి పొడుచుచు—దీనిని ఋతుదినములకు వారముముందు నుండి వాడవలెను.

కెమోమిల్లా.—తెల్లని ఆకుపచ్చని అజీర్తినిరేచనములు, భరింపలేనంతశూలము.

పల్పరు —తలనొప్పి, నడుమునొప్పి, కడుపునొప్పి, మొలలబాధ గలవారికిని, చాలాకాలమునుండి యీబాధ కలవారికిని.

కాల్కేరియా.—సల్పరు వాడిన 10 దినములకు (మధ్యదినములలో) వాడినతరువాత నెలలో వచ్చుబాధ తీవ్రత తగ్గును.

c. Leucorrhoea కుసుమ.

వెన్నపూసవలె తెల్లగా నొక్కొక్కప్పుడు మంటతో వెడలుట—పల్పటిల్లా. పల్పటిల్లాతో కాల్కేరియాకార్కు మార్చి వాడవలెను. పసుపుపచ్చని నీళ్లవంటి స్రావము. క్రిందికేదియో యోనినుండి జారుచున్నట్లు నొప్పితో

నుండుట - సెపియా. చిక్కని ఆకుపచ్చని మంటగలిగించు
 స్రావము-రాత్రి వేళ హెచ్చుగనగుట-మెర్యూరీయన్.
 అధికమగు స్రావము, నీరసము - చైనా. దురద, పుండు
 పడినట్లు నొప్పితో గూడిన స్రావము - క్రియసోటం. ఋతు
 వునకు బదులు పచ్చని దుర్వాసన గల స్రావము, యోని
 వాపు, మంట—నక్సువామికా. కాన్పునొప్పులవంటి
 నొప్పులతో పచ్చని స్రావము, స్రావము తగిలినచోట
 మంట - ఇగ్నేషియా. కాలేయ జతరదోషములతో
 ముక్కలు తీగలు కల పచ్చనికుసుమ - హైడ్రాస్టిస్.
 బహిష్టు స్నానము చేసినతరువాత పచ్చగా నధికముగా
 నగుట - ఆసిడ్ ఫాస్. యోనియందు మంట. యోని
 నుండి వాయువు వెడలుట. (బ్రోమియం) ఆర్సు. అరి
 కాళ్లు అరిచేతులు యోని వీటియందు మంటలతో -
 సల్ఫరు, ఎడమ అండాశయములో నొప్పి. బహిష్టులో
 కొద్ది ఋతు స్రావము—తూజా. కొద్దిశబ్దమునకే యులికి
 పడువారికిని కోడిగుడ్డుసొనవలె స్రావము హెచ్చుగా
 నగువారికిని—బోరాక్సు. కుసుమ చీలమండలవరకు నీళ్లు
 వలె కారుచుండిన—అయోడియం.

d. Menorrhœa అధికఋతు స్రావము.

ఎఱ్ఱగ వేడిగనుండు రక్త స్రావము, కాన్పునొప్పులవంటి
 నొప్పులతో స్రావము, రక్తాధిక్యత గలవారి స్రావము—
 బెల్లడోనా. అతిసంభోగమువలన, కడుచిన్న తనముననే

పుష్పవతియగుటవలన, 15 దినములకే బహిష్టు అగుట వలన, నల్లనిరక్తము వెడలుచుండిన—స్లాటినా. మిక్కిలి బలహీనత జెందుచుండిన—చైనా. తెమల్చుకొనుచు—ఇగ్నేషియా. సులభముగ జలుబుచేయుచుండుట కాళ్లు చల్లగ నుండుట—కాల్కేరియాకార్బు. ప్రత్యేకలక్షణములు కనుపడనిచో—ఇపెకాక్.

e. Menses-Retarded ఋతువు ఆగిపోవుట.

భయమువలన, శీతమువలన, ఉద్రేకము కల్గుటవలన - ఎకోనైట్. కాళ్లుచేతులు తిమ్మిరి, చురుకులు గల వారిలో - ఎపిస్. కడలుటచే యోనిలోనొప్పి, ఋతువు కావలసినదినములలో ముక్కువెంట రక్తస్రావమై—బ్రయోనియా. అజీర్తితో కూడిన రక్తక్షీణస్త్రీలకు—చైనా. జ్వరమువలన శీతమువలన, ఉద్రేకము చెందుట వలన ఋతువు ఆగి పొట్టలో నొప్పికల్గుట. నొప్పి తొడలలోనికి గుండెలలోనికి పొడుచుచుండుట—సిమిసి ఫ్యూగా. ఋతువునకుబదులు కుసుమ స్రవించుట, ఋతు కాలమున దుర్బలత, ఋతువు 4, 5 బొట్లు కనుపించి యాగుట, గుండెలో నులినొప్పి - కాక్యూలస్. కొద్ది వయస్సు, క్రిందిరెప్పక్రింద ఉబ్బు, పాలినముఖము, కొద్దిగా ఋతువుగుట—కాలీకార్బు. ఋతుశూల గల వారికి—కాలోపైలం. తలనొప్పి, చలి, తరుచుగా శరీరమునకు వేడితగులుచుండుట—సెపియా. శరీరమున అధిక రక్తము గలవారికి ఋతువు ఆగి, ఆకస్మికముగ రక్తపు

పోటు కల్లుట—బెల్లడోనా. ఆకుపచ్చని లేక బూడిదవర్ణముఖము. గలవారికి-ఫెరం మెట్.

127. Worms పురుగులు (విరేచనము వెంట పడుట.)

సాధారణముగా - సినా, స్పైజీలియా, నేట్రం ఫాసు. గుండ్రనివి - రాత్రి స్టేనం, ఉదయం వివోలా, ఒడోరేటాలు వాడవలెను. టేప్ వలె నుండునవి-ఫిలిక్సుమాన్ రెండుపూటల వాడవలెను.

128. Wry-neck మెడబిగింపు.

తరుణస్థితి-రూప్టాక్సు, రూటా, కాలికము, యామ్ములస్ హిప్, నక్సునామికా.

129. Yawnings ఆవలింతలు.

ఇగ్నే పియా—హిస్టేరియా లక్షణములతో.

జెల్మియం—బద్ధకము, మత్తు, చలి, నీరసము, వణుకుతో.

130. Yellow-fever పచ్చజ్వరము.

జ్వరములు చూడుడు. (ఇది వెస్టు ఇండిస్ లో కల్లును.)

ఇది ఎకోనైట్, బెల్లడోనాలుగాని ఆర్సెనిక్, లెకెసిస్లుగాని ఆర్సెనిక్, అర్జెంటం నైట్రికములుగాని మార్చి వాడిన తగ్గును.

శ్రీ ర స్తు.

హోమియోపతి గృహవైద్యము

కె వ భాగము—ముఖ్యవిషయములు.

సారూప్యాపథశాస్త్రమున ఆయుర్వేదవిధానమునందలి వాతపిత్తశ్లేష్మములవలె సోరా, సైకోసిస్, సిఫిలిస్ అను మూడు దోషములు కలవు. ఇవి మానవప్రకృతుల జన్మాది యాశ్రయించి యుండును. ఆయుర్వేదవైద్యమున వాతదోషమునకు ప్రాధాన్యమిచ్చినట్లు ఈవిధానమునందును సోరాదోషమునకు ప్రాధాన్య మిచ్చియున్నారు. ఇయ్యదియే మిగిలిన రెండుదోషములను నడుపుచుండు (పిత్తః పంగు కఫః పంగు పంగవో మల ధాతవః, వాయునా యత్ర నీయంతే తత్ర గచ్ఛంతి మేఘవత్.) ను. ఈదోషత్రయము (సోరా, సైకోసిస్, సిఫిలిస్ లు వాతపిత్తశ్లేష్మములు) స్థానాశ్రయవిభేదమువలన ననేకదోషవికారములను కలిగించును.

Psora సోరాదోషమువలన నరములబలహీనత, మూర్ఛ, అపస్తాంబము, మానసికవ్యాధులు (ఉన్మాదము మొదలగునవి.), నపుంసకత్వము, వాతవ్యాధులు, అంతరవ్రణములు, మొలలు, వంధ్యాత్వము, మూత్రకృచ్ఛ్రము, చిడుము గజ్జి కురుపులు

పోటు కల్లుట—బెల్లడోనా. ఆకుపచ్చని లేక బూడిదవర్ణముఖము. గలవారికి-ఫెరం మెట్.

127. Worms పురుగులు (విరేచనము వెంట పడుట.)

సాధారణముగా - సినా, స్పైజీలియా, నేట్రం ఫాసు. గుండ్రనివి - రాత్రి స్టేనం, ఉదయం వివోలా, ఒడోరేటాలు వాడవలెను. టేప్ వలె నుండునవి-ఫిలిక్సుమాన్ రెండుపూటల వాడవలెను.

128. Wry-neck మెడబిగింపు.

తరుణస్థితి-రూస్తాక్సు, రూటా, కాలికము, యాముక్కులస్ హిప్, నక్సునామికా.

129. Yawnings ఆవలింతలు.

ఇగ్నే పియా—హిస్టేరియా లక్షణములతో.
జెల్మియం—బద్ధకము, మత్తు, చలి, నీరసము, వణుకుతో.

130. Yellow-fever పచ్చజ్వరము.

జ్వరములు చూడుడు. (ఇది వెస్టు ఇండిస్ లో కల్లును.)

ఇది ఎకోనైట్, బెల్లడోనాలుగాని ఆర్సెనిక్, లెకెసిస్లుగాని ఆర్సెనిక్, అర్జెంటం నైట్రికములుగాని మార్చి వాడిన తగ్గును.

Syphilis సిఫిలిస్ తత్వమువారికి మర్త్యావయవముల మీద పొక్కులు కురుపులు బిళ్లలు రాగిరంగువంటి మచ్చలు ఏర్పడుట, లూటీలు, గండమాలలు మొదలగునవి జనించును. ఈరోగులవై మెరక్యూరియస్—సాల్, హెపార్, ఆసిడ్ నైట్రిక్, నేట్రంమూరు, సిలీషియా, ఆర్సు, లెకెసిస్, లైకో పోడియం, కాలీబైక్రోమికములు మంచి పనిచేయును.

N. B. ఒకవ్యక్తి వ్యభిచారవృత్తిలో చేరనివాడైనను, ఈరోగబీజములు రోగితత్వమున కనుపింపవచ్చును. ఏలనన రోగి పూర్వులెవ్వరైన నీసైకోసిస్, సిఫిలిస్ దోషములు కలవారై యుందురు.

కుడియవయవములవై పనిచేయుమందులు.

ఆరంమెట్, అరైంటం నైట్రికం, ఎపిస్, బెల్లడోనా, బాప్టీషియా, బ్రయోనియా, కేంథారిస్, కోలోసింథ్, కాల్యే రియాకార్బు, చెలిడోనియం, లైకోపోడియం, నక్సువామికా, పల్పటిల్లా, సెకేలే.

ఎడమవైపు పనిచేయునవి.

ఎసఫిటిలా, అరైంటం నైట్రికం, కాప్సికం లెకెసిస్, ఫాస్ఫ రస్, సిలీషియా, సల్ఫరు.

x అడ్డదిడ్డముగా (డయాగ్నోస్) నుండునొప్పులు-ఎగేరి కస్, ఫాస్ఫరస్.

Times of fevers జ్వరము తగులుకాలములు.

మధ్యాహ్నము 1 గం|| ఫెరం, 2 గం|| కాల్కేరియా
కార్బు, లెకెసిస్, 3 గం|| యాపిస్, చైనాసల్ఫు. 4 గం||
ఎయిస్కు. 5 గం|| చైనా. సాయంత్రము రాత్రి-ఇపెకాక్.

అర్ధరాత్రి—ఆర్సెనికం, నక్సువామికా.

ఉదయము-1, 2 గం|| ఆర్సెనికం, 3 గం|| తూజా, 4 గం||
ఫెరం, 5 గం|| చైనా, 6-7గం|| పోడోవైలం, 7-9 గం|| యూప
టోరియంపెర్లు, 9-11 గం|| బాప్టిషియా, నేట్రంమూరు, 11గం||
కేక్టన్.

ప్రతి 3 వ 7 వ రోజుకు తలనొప్పి-యూపటోరియం
పెర్లు. ప్రతి 7 వ 14 వ రోజునను, రోజుమార్చిరోజును-
చైనా.

Sight దృష్టి.

రేచీకటి-చైనా, లెకోపోడియం, నైట్రిక్ ఆసిడ్. దివాంధ
త్వము-ఫాస్ఫరస్, స్ట్రెమోనియం.

Longsight దూరపువస్తువులు మాత్రము కనబడుట.

అర్జెంటం నైట్రికం, కోనియం, కాల్కేరియా కార్బు,
పెట్రోలినుం, సేపియా, సైలీషియా.

Shortsight దగ్గరవస్తువులు మాత్రము కనబడుట.

ఆసిడ్ ఫాసు, ఎనకార్డియం, చైనా, కార్బోవెజ్, యూఫ్రేషియా, పల్పటిల్లా, పెట్రోలియం, రూటా, సల్ఫరు. వస్తువులు తలక్రిందుగా నున్నట్లు. బెల్లడోనా, కాలీకార్బ్యు. కుడిసగము కనబడకపోవుట—కాక్యులస్, కాల్కేరియా కార్బ్యు, ఆయోడియం, లైకోపోడియం. ఎడమసగము కనబడకపోవుట—సిక్యూటావిరోసా, నేట్రంకార్బ్యు, కాల్కేరియాకార్బ్యు. వైవైపు సగము కనబడకపోవుట—ఆరం, ఆర్పు, కేంఫ్, డిజ్. క్రిందివైపు కనబడకపోవుట ఆరం, సల్ఫు. ఒకటి రెండుగా కనబడుట - సెనీగా, జెల్సీమియం.

Pulse-beat నాడిచలనము.

బలము గలిగి నిండుగా నుండునవి.—ఎకోనైట్, ఆరం, బెల్, ఓపియం.

ఎగురుచుండునాడి.—ఎకోనైట్, ఆర్మికా, ఆరం, ప్లంబం.

వణుకుచుండునాడి.—ఆంటిమోనియం టార్ట్రు, కాల్కేరియా కార్బ్యు, స్పెజీలియా, ఆర్సెనికం, సిక్యూటా, విరోసా, బెల్లడోనా, జెల్సీమియం, రూప్టాక్సు, సేపియా.

జంటదెబ్బలు.—బెల్లడోనా, ఫాస్ఫరస్, స్ట్రెమోనియం.

లుక్తనాడి —కార్బోవెజ్, కుప్రంమెట్, ఆర్సెనికం, ఇపె కాక్, విరేట్రంకల్బం, ఓపియం, సెకేలే, మెర్యూరీ యస్, సిలీషియా, రూప్టాక్సు, ఆసిడ్ ఫాసు.

ఆగిఆగి కొట్టుకొనునట్టినాడి—(సవిరామనాడి)—కార్బోవెజ్, డిజిటాలిస్, మెర్యూరీయస్, సెకేలే, లైకోపోడియం,

నేత్రం మూరు, స్వేజీలియా, ఎకోనైట్, బెల్లడోనా, నక్సువామికా, ఆసిడ్ ఫాసు. (మానసికపరిశ్రమ, శోకము, నిరాశ, పనిలేకపోవుట, కోపము మొదలగు వానివలన నాడి విరామమగును.) 3, 4, 5, 6, 7 దెబ్బలు స్పష్టముగా కనుపడనప్పుడు-ఆసిడ్ మూర్, డిజిటాలిస్.

విషమనాడి.—(హెచ్చుతగ్గులు)-ఆర్నికా, ఆర్సెనికం, ఆరం మెట్, కేక్టస్, డిజిటాలిస్, లెకెసిస్, లైకోపోడియం, ఆసిడ్ ఫాసు, నేత్రంమూరు, స్వేజీలియా.

వేగముగలనాడి.—ఎకోనైట్, ఆంటిమోనియం టార్, బెల్లడోనా, జెల్మీమియం, లైకోపోడియం, ఫాస్ఫరస్. డిజిటాలిస్, ఉదయమున వేగము-ఆర్సెనికం, సల్ఫరు. మెల్లగ కొట్టుకొనుట-కేంఫర్, డిజిటాలిస్, జెల్మీమియం. ఒకప్పుడు వేగము, మరియొకప్పుడు మెల్లన-జెల్మీమియం, డిజిటాలిస్.

నాడిమృదువు, అణచబడుట.—ఆర్సెనికంఆల్బం, జెల్మీమియం, పెరంమెట్, ఫాస్ఫరస్.

కఠినమగునాడి.—ఎకోనైట్, బెల్లడోనా, బ్రయోనియా, హయోశ్యామస్, స్ట్రెమోనియం, ఆంటిమోనియం, టార్టు, కేంథారిస్, కేక్టస్, చైనా, డిజిటాలిస్, లెకెసిస్. హెపార్ సల్ఫు, మెర్క్యూరియస్, సల్ఫరు, నక్సు వామికా, ఫాస్ఫరస్, సేపియా, సిలీషియా.

క్షీణమై చంచలమై దారమువలె నుండునాడి.—ఆర్యైనికం
 ఆల్బం, ఆరంమెట్, ఆసిడ్ ఫాసు, క్షేక్స్, కేంఫరు,
 డిజిటాలిస్, ఫెరంమెట్, జెల్లీమియం, లెకెసిస్, ఫాస్ఫ
 రస్, స్పెజీలియా, విరేట్రం ఆల్బం. హృదయచలనము
 కంటె నాడిచలనము మృదువైనప్పుడు—డిజిటాలిస్,
 డల్కమరా, సెకేలే, విరేట్రం ఆల్బం.

వ్యాధినిరోధక శౌషధములు.

కొన్నికొన్నివ్యాధులలో వ్యాధినిరోధకశౌషధములను
 వ్రాసియుంటిని. అవియేగాక ఏతరుణమున పెక్కండ్రయందు
 ఏసమానలక్షణములు, కలరోగములు జనించునో యాసమాన
 లక్షణములకు సారూప్యతకలమందు వ్యాధినిరోధకశౌషధముగా
 పనిచేయును. లక్షణములు కుదరనిచో వ్యాధినిరోధకశౌషధ
 మని చెప్పబడినమందు కూడ పనిచేయజాలదు.

వస్తుదోషములకు విరుగుళ్లు.

- తేయాకు—చైనా.
- కాఫీ—ఇగ్నేషియా, టీ.
- పంచదార—అర్జెంటం నైట్రికం
- ఉప్పు—ఫాస్ఫరస్.
- లోహము—పల్పటిల్లా.
- లోహములు—హేపార్ సల్ఫు.

సీసము—ఎల్యూమినా.

సిల్వర్ నైట్రేట్—నేట్రం మూరు.

క్వినా—ఆర్సు, ఇపెకాక్, పల్సు, నేట్రంమూరు.

నాభి—సల్ఫరు.

మూలికలు—నక్సువామికా.

పాదరసము—హెపార్ సల్ఫు, నైట్రిక్ ఆసిడ్, ఆయో
డియం.

పాషాణము—కేంఫరు, చైనా, హెపార్ సల్ఫు. ఆయో
డియం, ఇపెకాక్, నక్సువామికా, విరేట్రం ఆల్బం.

నల్లమందు—అవెనసతీవా (ఇది అలవాటును కూడ
తగ్గించును) బెల్, ఇపెకాక్, నక్సువామికా.

మత్తుగలిగించువానికి—యెసెటిక్ ఆసిడ్.

పొగాకు—ప్లాంటాగో (వాడుకను కూడ తగ్గించును.)

పైకివాడుమందులు—(మదరు టింబర్లు.)

1. Amyl-Nitrosum ఎమిల్ నైట్రోసుం—దీనిని దూదిపై 2
చుక్కలు వేసి హిస్టీరియా, మూర్ఛ, యీడ్పువాతము
మొదలగువాటిలో వాసనచూపిన మత్తు వదలివేతును.
మత్తుపదార్థముల మత్తునుకూడ తొలగించును.

2. Apis ఎపిస్.—తెల్లనివాపులు, యెఱ్ఱనివాపులు, విషపురు
గులకుట్లు, గటిబడినవృషణములు వీనికి టింబరునుగాని

1 భాగమందు 1 భాగం నీరు కలిపి (1—1) గాని పట్టించవలెను.

3. Arnica ఆర్నికా.—దెబ్బలు, గాయములు, పడకపుండ్లు, చెప్పువత్తుళ్లు, త్వరలో వెరుగని కురుపులు, ఆనికాయలు, స్వారివలన కల్లువాపులు వీటికి 10 రెట్లు కాగి చల్లారిన నీళ్లలో కలిపిగాని, టించరునేగాని పట్టించవలెను. చర్మము చితికినవాటిలో దీనిటించరును పట్టించరాదు. ఇది కొబ్బరినూనెలో కలిపి తలకు వాడుకొనిన అకాలమున వెండ్రుకలు నెరియుట, రాలిపోవుట, బట్టతల యిగుట మాన్పును. వెండ్రుకలను కోమలముగ పెంచును.

4. Belladonna బెల్లడోనా.—ఎఱ్ఱనివాపులు, మాంసగ్రంధులవాపులు, గాలిబిళ్లలు, చీముపట్టనికురుపులు వీటికి పట్టించిన తగ్గును.

5. Bellis-Perennis బెల్లిస్ పెరిన్నిసు.—ఎముకలు స్వస్థానము తప్పినను, విరిగినను పట్టించి కట్టుకట్టవలెను. దీనిని అందముచెరుచు పుట్టుమచ్చలకు పట్టించిన క్రమముగా హరించును. దీనిని 1 వ పొకెన్నీలో లోపలికి వాడిన బెణుకునొప్పులు ఇరుకునొప్పులు, మేహవాతపు నొప్పులు, హస్తప్రయోగము చేయువారిదోషములు, శరీరమంతటను కురుపులు లేచుట, చితుకగొట్టినట్లు నొప్పులు తగ్గును.

6. **Badiaga బేడియాగా.**—మాంసగ్రంథులవాపునకు దూడితడిపి వైనవేసి కట్టవలెను. దీనిని పొఁచెన్నీలలో లోనికి వాడిన మాంసగ్రంథులవాపులు, స్తనములవై బయలు దేరు పుట్టవ్రణము (కోనియం, కార్బోయనిమలిస్) కండరములు నలుగగొట్టినట్లు నొప్పులు తగ్గును.
7. **Bryonia బ్రయోనియా.**—మెడ వంగకపోవుట, నడుము కీళ్లు ఛాతీసంబంధ మగు మేహవాతపు నొప్పులు హరించును.
8. **Calendula కేలెండ్యులా.**—పుండ్లు, వ్రణములు, నరుకులు బొబ్బలు మొదలగునవి. చీముపట్టినపుడు ఈమందు తో (1-10) లోషనుచేసి కడిగి కట్టుకట్టిన చీము హరించును. దీనిని కొబ్బరినూనెలోగాని, గ్లిసరైనులోగాని (1-4) కలిపి వాటికి పట్టించవచ్చును.
9. **Camphor కేంఫర్.**—ఫిట్టు వచ్చి పడిపోయినపుడు దీనిని దూదివై కొద్దిగ వేసి వాసనచూపినయెడల తెలివి వచ్చును. అరిచేతులు, అరికాళ్లు మిక్కిలి చల్లగానున్నప్పుడు, పిక్కలు లాగుచున్నప్పుడు, తిమ్మిరెక్కినపుడు దీనిని పట్టించి మర్దించవలెను. జలుబుచేసిన ముక్కువై పట్టించవలెను. దీనిని పొఁచెన్నీలలో లోపలికివాడిన శరీరమంతయు మంచువలె చల్లగానగుట, కలరాలక్షణములు, నీళ్లవిరేచనములు, కలరాలో మూత్రము బంధించుట, జలుబుయొక్క ప్రథమావస్థ, చలి, తుమ్ములువచ్చుట, ముక్కునుండి రక్తముకారుట మొదలగునవి తగ్గును.

10 Euphrasia యాఫ్రేషియా.—దీనిలోషనుతో కండ్లు కడిగినను, కండ్లలో లోషనుచుక్కలు వేసినను, పుసి కట్టుట, నీరుకారుట, వాపులు, ఎఱుపులు, కలకలు, పువ్వులు మొదలగునవి మాన్పును-లోపలికి వాడినచో వైన వ్రాయబడిన కంటివ్యాధులు, ముక్కునుండి నీళ్లు కారుట, జలుబుతోకూడిన తలనొప్పి, విరేచనబద్ధకము తగ్గించును.

11 Hydrastis హైడ్రాస్టిస్.—సవాయి, కొరుకుపుండ్లు చెవి రోగములు వీటిలో నీళ్లలో (1-10) కలిపిగాని (1-4) కొబ్బరినూనెలో కలిపిగాని, స్లిస్కరైన్ (1-4) కలిపిగాని పూయవలెను. దీనిని లోపలికి వాడుచో నెమ్మదిగా జీర్ణ మగుట, విరేచనబద్ధకము, స్తవములలో పుట్టవ్రణములు బయలుదేరుట, కత్తితో పొడిచినట్లు బాధలు కల్గుట, పసుపుపచ్చని చిక్కనితీగవలె సాగుకుసుమ, శ్లేష్మములు వెడలుట, నాసికారంధ్రములు పుండ్లుపడుట, బహిష్టుకు పిమ్మట అధికమగు కుసుమ మొ॥ తగ్గును. కుసుమ, శ్లేగరోగములలో దీనిలోషనును పిచికారీ చేయవలెను.

12. Iodum ఆయోడియం.—బుడ్డ, స్త్రీహామవచ్చుట, వీనికి 3 రోజులకొకసారి వైకిరాచిన తగ్గును.

13. Plantago ప్లాంటాగో.—పుప్పి, పంటినొప్పి, చెవిపోటు, పాముకాటు, ఆసనముతీపులకు దీనిటించరును వీలు ననుసరించి వాడవలెను. దీని లోపలికివాడిన వైవ్యాధులును, లాలాజలము హెచ్చుగా పూరుచుండుటను,

6.

పుగాకు వాడుకచే కల్లు నరములదోషములను తగ్గించును. ఇది పుగాకుఅలవాటును మాన్పును.

14. Rhus-Tox రూస్టాక్సు.—మేహవాతపునొప్పులు తగ్గించును.

7.

15. Thuja తూజా.—మెత్తనికాయలు, పులిపిరికాయలు, ప్రమేహరోగులలో కల్లు మేహవాతపునొప్పులు, కీళ్లనొప్పులు మొదలగువానికి ఆమోఘముగా పనిచేయును.

8.

Liniments.—లినిమెంట్లు.—

ఆర్నికా
బ్రయోనియా
రూస్టాక్సు } మేహవాతపునొప్పులను తగ్గించును.

9.

కోనియం
నక్సువామికా } వెన్నెముకదోషములు హరించును.

ఎకోనైట్
బెల్లడొనా } గొంతునొప్పి, ముఖము నరములనొప్పుల నణచును.

జెల్మీమియం—మెడనరము బిగింపు తగ్గించును.

క్రెసరోబీనం—ఏనుగగజ్జి, తామర నివారించును.

హెమామిలిస్, లినిమెంటు రక్తస్రావములకు, మొలలకు ఆత్యుత్తమమైనది.